

THE STANDARD

ISSUE 1 | 17 JULY 2017

THAILAND

THE POWER TO CHANGE

VOLUME 1
ISSUE 1
17 JULY 2017

ภาพปกโดย นักรบ มูลมานัส ได้รับแรงบันดาลใจจากปกอัลบั้มชุดที่ 8 ของวง The Beatles ชื่อ Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band ซึ่งวางจำหน่ายครั้งแรกเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม ค.ศ. 1967 และกลับมาโดดเด่นบนชาร์ตอัลบั้มทั่วโลกในปีนี้ในวาระครบรอบ 50 ปี ถือเป็นหนึ่งในผลงานชุดที่ประสบความสำเร็จที่สุดของวงสีเต้าทองในตำนาน

หลังจากเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ด้านหน้าที่การงานถาโถมเข้ามาในชีวิตของผู้เขียนเมื่อราวๆ 4 เดือนก่อน แน่ใจว่ามีสิ่งเปลี่ยนแปลงจนแทบไม่เหลือเค้าโครงเดิมและมีสิ่งที่ยังไม่เปลี่ยนแปลง แต่ภายใต้ความไม่เปลี่ยนที่วุ่นวายนั้นก็ยากที่จะกล่าวได้ว่า ตัวเองยังเป็นคนเดิม

ถ้อยคำที่ว่า 'อะไรจะเกิดก็ต้องเกิด' ยังเป็นเรื่องที่ต้องทำความเข้าใจในแทบทุกช่วงของชีวิต แต่จะเข้าใจมากน้อย ก็แล้วแต่ว่าเรื่องนั้นเกิดขึ้นในตอนใดของชีวิต และตัวเราเองพร้อมที่จะรับความจริงที่เกิดขึ้นด้วยหรือไม่ นั่นก็เป็นอีกคำถามหนึ่ง ส่วนตัวแล้ว แม้ว่าตัวเองจะเปลี่ยนไปหลายอย่าง แต่ก็อยู่บนพื้นฐานของความสบายใจและการเคารพตัวเองเสมอ

อย่างไรก็ตาม เมื่อเปิดนิตยสารในมือเล่มนี้นับจากหน้านี้เป็นต้นไป นี่คือนี่ที่พวกเรา นิตยสาร THE STANDARD ตั้งใจและทุ่มเทพลังตลอดหลายเดือนที่ผ่านมา เราไม่ได้คิดจะมาปฏิวัติวงการนิตยสารอะไรให้ใหญ่โตหรอก แต่เราเชื่อว่าด้วยวิถีชีวิตที่พวกเรา มี ด้วยวิถีที่พวกเราเป็น นิตยสาร THE STANDARD น่าจะช่วยทำให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของคนอ่านเปลี่ยนไปจากเดิม อย่างน้อยที่สุดก็ในแง่ของการมองเห็นคุณค่าของข่าวและประเด็นที่เราหยิบจับมานำเสนอ คนเราให้เวลากับเรื่องแบบไหน ก็หมายความว่าเราให้คุณค่ากับเรื่องแบบนั้น เวลาไม่เคยย้อนคืน แต่สิ่งที่เราเลือกเสพจะซึมซับและไหลเวียนอยู่ในชีวิตและจิตใจเราอย่างน้อยก็ช่วงเวลาหนึ่ง... อย่างมากก็ตลอดไป

ท่ามกลางความผันแปรและการล้มหายตายจากของนิตยสารและสิ่งพิมพ์จำนวนมาก เราอยากจะทำตอบคำถามที่เราทำได้ยินบ่อยๆ ว่า เรายังคงเชื่อมั่นอะไรในสื่อสิ่งพิมพ์? หรือพูดให้ชัดก็คือสื่อแบบนิตยสาร สิ่งที่ยากจะตอบในเวลาสั้นก็คือ เรายังเชื่อในการสื่อสาร แต่ในขณะที่เดียวกัน เราก็เชื่อในเรื่องของจังหวะ เวลา ระยะเวลาของความใกล้ชิด ซึ่งไม่เชื่อที่ต้องเชื่อว่า สิ่งพิมพ์ให้ทุกอย่างที่วามานั้นได้ทั้งหมด พุดง่าย ๆ ก็คือ การจัดวางจังหวะของเรื่องราว บทสัมภาษณ์ รูปภาพ ในนิตยสาร การออกแบบมาเพื่อให้คนอ่านได้ใช้เวลามากพอในการอ่าน ขบคิด หยุดพักสายตา รวมไปถึงระยะเวลาของการสัมผัส พลิกเปิดในแต่ละหน้ากระดาษ ทุกอย่างล้วนมีความหมายและมีพลังของมัน ว่าไปแล้วเรายังชื่นชอบการอ่านในหน้านิตยสารอยู่มาก และเราก็ยังสนุกกับการเสาะหา ค้นคว้าเรื่องราวที่น่าสนใจมาแนะนำให้อ่านอย่างต่อเนื่อง แต่เราก็เข้าใจถึงวิถีโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงและมีอัตราเร่งที่ชวนให้ใจหายใจจางว่า เคยได้ยินคนบอกว่า โลกยุคนี้ไม่มีที่ว่างให้กับความช้า ผู้คนล้วนหิวกระหายในการเสพข้อมูลข่าวสาร และต้องการรู้เรื่องที่เขายกหูในชั่วพริบตา ช้าแค่ไม่กี่วินาที ก็สามารถทำให้คนเปลี่ยนใจเลิกติดตามได้

แม้จะเชื่อในความรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ แต่เราก็ยังต้องให้ความสำคัญกับข้อมูลที่เข้มข้น ลึกรอบด้าน และอ้างอิงได้ ทั้งหมดนี้มักกรอบเวลาที่เหมาะสมของมัน มีคำตอบที่ไม่อาจเร่งรัด มีข้อมูลที่เรารู้สึกว่าต้องตรวจสอบ และนั่นทำให้เราต้องใช้เวลาเท่าที่ควรจะเป็น เพื่อให้คนอ่านได้อ่านในสิ่งที่ดีที่สุดในสิ่งที่เราทำได้ เราบอกกับทุกคนที่ได้ถามมาเสมอว่านิตยสารของเราจะนำเสนอสิ่งที่สร้างความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีให้กับสังคม หรือ Journalism for Social Change การตั้งคำถามในประเด็นสำคัญๆ เป็นหน้าที่เบื้องต้นของคนทำงานสื่อ แต่การหาคำตอบหรือทางออกของปัญหาก็เป็นเรื่องที่เราจะละเลยไปไม่ได้เช่นกัน

การเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องธรรมชาติ และมันจะเป็นเช่นนี้ไปจนนิรันดร์ แต่มนุษย์ไม่ได้เกิดมาเพียงเพื่อรอการเปลี่ยนแปลง หรือพรับ่น เราสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงที่เราอยากเห็นและอยากเป็นได้เสมอ ทุกหน้าที่ นับจากวันนี้เป็นต้นไป

แล้วพบกันทุกวันจันทร์

วิไลรัตน์ เอมเอี่ยม

USSEA บริษัท
WILAIRAT.A@THESTANDARD.CO

CHIEF EXECUTIVE OFFICER วงศ์กนก ชัยณรงค์สิงห์ **MANAGING DIRECTOR** นิติพัฒน์ สุขสวย **EDITOR-IN-CHIEF** วิไลรัตน์ เอมเอี่ยม **EDITOR-IN-CHIEF (CULTURE SECTION)** เจมิสสิ เหลืองศุภภรณ์ **EDITOR** ยศยอด คลังสมบัติ **DESIGN DIRECTOR** วีระยุทธ คงนาคณ์ **ART DIRECTOR** อองคินาฏ วิวัฒนานนท์ **SENIOR GRAPHIC DESIGNER** พรวิไล จิววงศ์ **GRAPHIC DESIGNER** อรณิษา สุขเกษม **PROOFREADERS** ลักษณ์นารา พัทธทรัพย์จันทร์, สรายรัตน์ ไชยเกียรติ, ภาสสินี เพ็ญทรัพย์วงศ์, พรภัสร์ ชำนาญคำ **MARKETING MANAGER** วิไลลักษณ์ ไพรัตน์กุล **ASSISTANT MARKETING MANAGER** พิมพ์นารา มีฤทธิ์ **CREATIVE MARKETING** ชลธร จารุวรรณวงศ์ **MAGAZINE MANAGER** สุรเชษฐ์ เรืองแสงระวี **PRODUCTION** กศพล บุญคง **PHOTO-EDITOR** พรพัฒน์ วิมลรัตนรัตน์ **PHOTOGRAPHERS** นวตา วงศ์เจริญ, วงศกร ยี่ดวง, วรเชษฐ์ ไตรยศักดิ์ **ADVERTISING DIRECTOR** ศุภลักษณ์ เลิศกาญจน์วัฒน์ **SENIOR ADVERTISING MANAGER** รัชฎ์นรินทร์ นิสัยโรจน์ **ADVERTISING MANAGER** ภัทรวดี ตั้งวิบูลย์กุล **ASSISTANT ADVERTISING MANAGERS** มาลลิกา เอี่ยมมงคลศิลป์, ภัทราดา พุ่มเจริญ, สุกัญญา แก้วชิงดวง, สุรดา นรสปนัทธิพาท **MARKETING COORDINATOR** ศศิมา เหลืองศิริฉาย **DIGITAL MEDIA MANAGER** วิมลพร รัชตกนก **DIGITAL MEDIA COORDINATOR** นิษา กิ่งรักษา

THE STANDARD เป็นนิตยสารแจกฟรีรายสัปดาห์ ห้ามจำหน่าย สงวนสิทธิ์การนำส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของนิตยสารไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรถือว่ามีความผิดทางกฎหมาย
เจ้าของ บริษัท เดอะสแตนดาร์ด จำกัด เลขที่ 23/100-102 ซอยศูนย์วิจัย ถนนพระราม 9 แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310 โทรศัพท์ 02 203 1142 **แฟกซ์** 02 203 1143 **เว็บไซต์** WWW.THESTANDARD.CO **ISSN** 2586-8586
แยกสี บริษัท คลาสสิกสแแกน จำกัด โทรศัพท์ 0 2291 7575 **พิมพ์** บริษัท โรงพิมพ์ตะวันออก จำกัด (มหาชน) โทรศัพท์ 0 2551 0533, 44
ภาพถ่าย AFP, SHUTTERSTOCK **พอนด์** KANIT โดย คัดlass ดีมาก

CONTENTS

VOL. 1 ISSUE 1 | 17 JULY 2017

5 GLOBAL CHANGE

จีนสร้างแผงโซลาร์เซลล์รูปแพนด้า ขณะที่เด็กสาว 12 คนในแคลิฟอร์เนียสร้างเต็นท์พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อคนไร้บ้าน และอีกหลายข่าวที่ช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลง

10 IN HISTORY

ย้อนรำลึกเหตุการณ์ครั้งสำคัญที่กลายเป็นวันชาติฝรั่งเศส

12 COVER STORY

บางคนมุ่งมั่นในงานที่ท้าทายข้ามอุปสรรคไปสู่การทำเพื่อคนหมู่มาก บางคนเลือกทำงานที่มีส่วนผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ บ้างก็ต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิแทนคนอื่นๆ ในสังคม เหล่านี้คือ The People We Believe In

44 TRAVEL

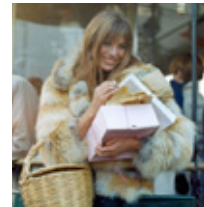
จัดจ้านสะดุดตากับนิทรรศการใหม่ของนักออกแบบเลือดชาบูโร ยายอยุ คุซาบะ ในสิงคโปร์ ที่ทีมงาน THE STANDARD ชำนาญข้ามทะเลไปเก็บบรรยากาศมาฝากโดยเฉพาะ

51 OPINION

หลากหลายทัศนะจากเหล่าคอลัมนิสต์ที่อ่านแล้วจะเพิ่มความคิดต่อยอดให้อีกมากมาย

61 TALK

กฤษฎา สุโกศล แคลปป์ คือผู้ชายมาดนิ่ง แต่เมื่อเริ่มไหวถึงก็ดูไม่อยู่เหมือนกัน พบบทสัมภาษณ์ครั้งล่าสุดของหนุ่มชื่อ 'น้อย' แต่มีความสามารถ

68 STYLE

ที่มาของเทรนด์กระเป๋าสานในปัจจุบันเริ่มต้นในยุค 70s โดยนักแสดง, นางแบบ ที่ชื่อ เจน เมอร์คิน

NEWS

SOCIETY / ECONOMY / BUSINESS / HEALTH / ENVIRONMENT

จีนสร้างแผงโซลาร์เซลล์รูปแบนดำ ขณะที่เด็กสาว 12 คนในแคลิฟอร์เนียสร้างเต็นท์พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อคนไร้บ้าน และอีกมากมายหลายข่าวที่ช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลง

GLOBAL CHANGE

U.S.A.

วัยรุ่นแคลิฟอร์เนีย สร้างเต็นท์พลังงาน แสงอาทิตย์ให้ คนไร้บ้าน

เด็กสาววัยรุ่น 12 คนในซานเฟอร์นันโด ประเทศสหรัฐอเมริกา รวมตัวกันทำสิ่งดีๆ ด้วยการประดิษฐ์เต็นท์พลังงานแสงอาทิตย์ที่สามารถพับให้เป็นเป้สะพายหลังได้ ส่วนหนึ่งของสาว ๆ กลุ่มนี้มาจากครอบครัวรายได้น้อย และได้เห็นจำนวนคนไร้บ้านเพิ่มสูงขึ้นในชุมชน สาวน้อยกลุ่มนี้บางคนไม่เคยรู้จักกันมาก่อน แต่กลายมาเป็นเพื่อนสนิทหลังจากได้รับการคัดเลือกจากกลุ่ม DIY Girls ซึ่งเป็นองค์กรไม่หวังผลกำไรที่สอนเด็กสาวในชุมชนรายได้น้อยให้เรียนรู้เรื่องวิศวกรรม คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ทั้งหมดอาศัยความรู้เพิ่มเติมจากกูเกิล ยูทูบ และการลองผิดลองถูกจนสามารถนำเสนอผลงานในการประชุมนักประดิษฐ์รุ่นเยาว์ และได้รับทุนสนับสนุนจำนวน 100,000 เหรียญสหรัฐฯ จากโครงการเลเมลสัน-เฮ็มไอที ให้สามารถแปลงแนวคิดออกมาเป็นรูปธรรม และหวังว่าจะสามารถผลิตเต็นท์เพื่อมอบให้คนจรจัดได้ในอนาคต

ภาพ mashable.com

MOST READ ON THE STANDARD.CO

1. กำไล จอห์นสัน เป็นนักแสดงที่ไม่ต้องท่องบท **38,838 VIEWS**
นอวา
ธำรงรัตนฤทธิ์
2. “ผมพร้อมตายและขึ้นสวรรค์กับมาย” หนุ่มญี่ปุ่นพบรักแท้และมีเช็กซ์กับตุ๊กตายาง **32,291 VIEWS**
ณรงค์กร
มโนจันทร์เพ็ญ
3. ‘หนีตาย-รักษาสภาพ’ ช่อง 3 และช่อง 9 กับเป่าปรับแฟนครั้งใหญ่ ปี 2560 **16,638 VIEWS**
วชิรวิชญ์
กิตติชาติพรพัฒน์
4. 20 ปีวิกฤตต้มยำกุ้ง ถอดบทเรียนอดีตสู่อนาคตอะไรคือสัญญาณที่ต้องระวัง **15,137 VIEWS**
ปิยพร
อรุณเกรียงไกร,
พลอย พิริยา
5. แด่ไหนเรียก ‘ติดเช็กซ์’ **11,478 VIEWS**
แพทยหญิงชัยวลี
ศรีสุโข

PHILIPPINES

เทคโนโลยีไร้สาย ตอบโจทย์ หลายด้านของชีวิต

อุตสาหกรรมเทคโนโลยีเคลื่อนที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะโทรศัพท์มือถือ Qualcomm® Wireless Reach™ พัฒนาเทคโนโลยีแบบไร้สายไปสู่พื้นที่ด้อยโอกาส ทุกวันนี้ผู้หญิงกว่า 800 รายทั่วโลกเสียชีวิตจากการตั้งครรภ์ และ 40% จากจำนวนดังกล่าวสามารถตรวจสอบภาวะผิดปกติได้ล่วงหน้า แพทย์สามารถเข้าถึงข้อมูลของผู้ป่วยและวินิจฉัยได้อย่างทันท่วงทีด้วยเทคโนโลยีอัลตราซาวด์เคลื่อนที่ เทคโนโลยีของ Qualcomm ยังช่วยให้ผู้จัดการชีวิตตัวเองได้ง่ายขึ้น อย่างในบางพื้นที่ของฟิลิปปินส์ โครงการ Hapinoy Mobile Money Hub ใช้เทคโนโลยีไร้สายส่งเสริมธุรกิจขนาดเล็กให้สามารถให้บริการทางการเงินเคลื่อนที่แก่คนในชุมชนได้ ร้านค้ามีโอกาสพัฒนาบริการให้เติบโตอย่างยั่งยืน เทคโนโลยีไร้สายที่ตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติกลายเป็นนวัตกรรมที่กระตุ้นให้รัฐบาลทั่วโลกขยายการสื่อสารแบบเคลื่อนที่และไร้สายไปสู่พลเมืองของตน

CHINA

จีนตกแต่งแผงโซลาร์เซลล์เป็นรูปแพนด้า

เมื่อคนทั่วโลกเริ่มห่วงใยสิ่งแวดล้อม พลังงานทางเลือกเข้ามามีบทบาทสำคัญ และเซลล์สุริยะคือหนึ่งในตัวเลือกที่ได้รับความนิยมทั้งในภาคธุรกิจและครัวเรือน ล่าสุดที่ประเทศจีน บริษัท แพนด้า พาวเวอร์ แพลนต์ ในเมืองต้าถง มณฑลชานซี เพิ่มความน่ารักน่าชังให้กับแผงเซลล์สุริยะของตัวเอง ด้วยการตกแต่งเป็นรูปแพนด้า โดยในเฟสแรกจะผลิตไฟฟ้าได้ 50 เมกะวัตต์ และจะขยายศักยภาพได้ถึง 100 เมกะวัตต์ในอนาคต การผลิตพลังงานสีเขียวของบริษัทนี้เป็นไปตามข้อตกลงของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (ยูเอ็นดีพี) เพื่อประชาสัมพันธ์เรื่องการพัฒนายั่งยืนในหมู่คนรุ่นใหม่ในประเทศจีน

6. นอนเยอะแต่ยังไม่
ง่วง? เผยเคล็ดลับ
การนอนหลับให้มี
คุณภาพ เพิ่มความ
สดชื่น
9,093 VIEWS
นายแพทย์พงศ์กร
จินดาวัฒน์:

7. เบื่ออย่างเข้าวัย
เลข 3 ร่างกายจะ
เข้าสู่ช่วงขาลง
จริงหรือ?
9,062 VIEWS
นายแพทย์พงศ์กร
จินดาวัฒน์:

8. แรหรือการ์ดดู
ใครจะจบก่อนกัน
วิเคราะห์ 'คำสาป
ฟาโรห์' การ์ดดู
สุดป๊อปในตำนานที่
ยังไม่ถึงวัยบอสน
7,687 VIEWS
วิมาว รัชตกนก

9. เส้นทางชีวิต
ของ แอล แพนดิง
หญิงสาววัย 19 ปี
นักแสดง นางแบบ
และน้องสาวของ
ดาโคต้า
7,505 VIEWS
คริสตอฟเฟอร์
สเวนสัน

ISRAEL

อิสราเอลเป็นผู้นำ ในการผลิต 'Clean Meat'

อิสราเอลเป็นผู้นำการพัฒนา นวัตกรรมทางเทคโนโลยีอันหลากหลาย เช่น เทคโนโลยีการกลั่นน้ำจืดจากน้ำทะเล และล่าสุดก็เป็นผู้นำเทรนด์การกินมังสวิรัต และนวัตกรรมการผลิต 'เนื้อปลุก' หรือเรียกว่า 'Clean Meat' เมื่อเร็วๆ นี้อิสราเอลจัดประชุม 'The Future Meeting' มีตัวแทนจากทั่วโลกเข้าร่วมเกือบ 200 คน รวมถึงศาสตราจารย์มาร์ก โพสต์ จากมหาวิทยาลัยมาสซาชูเซตส์ เนเธอร์แลนด์ เปิดตัวแฮมเบอร์เกอร์ Clean Meat ในปี 2013 และตกเป็นข่าวดังมาก่อน ที่ประชุมพูดคุยกันในประเด็นการเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตเนื้อสัตว์ทางเลือก ที่อาจพลิกวิถีการบริโภคเนื้อสัตว์ของคนทั่วโลก อิสราเอลมีความเชี่ยวชาญการผลิตเนื้อสัตว์แบบ 'Cultured Meat' คือสร้างจากการเพาะเลี้ยงเซลล์และเนื้อเยื่อของสัตว์ ทำให้อิสราเอลขึ้นแท่นเป็นศูนย์กลางการปฏิวัติด้านอาหารของโลก

Junta General
Extraordinaria
de Accionistas
2016

EUROPE

**ยุโรปตื่นตัว
พลังงานลม**

พลังงานทางเลือกจากลมเป็นเรื่องที่รัฐบาลประเทศใหญ่ๆ ให้ความสำคัญ ประเทศผู้นำในยุโรปอย่าง เนเธอร์แลนด์ อังกฤษ เดนมาร์ก และ เยอรมนี กลายเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมประเภทนี้

ล่าสุด ซีเมนส์ กาเมซา บริษัทผู้ผลิตพลังงานหมุนเวียนสัญชาติสเปน-เยอรมนี ได้สัมปทานในการจัดหาและดูแลกังหันลม 94 ตัวบริเวณชายฝั่งเนเธอร์แลนด์ ซึ่งมีศักยภาพในการผลิตพลังงาน 752 เมกะวัตต์เพียงพอที่จะป้อนบ้านเรือน 100 หลังตลอดทั้งปี

SINGAPORE

สิงคโปร์สร้างโรงกลั่นน้ำพร้อมพื้นที่สีเขียวให้คนพักผ่อน

เกาะเล็กฟริกที่หนุอย่างสิงคโปร์ประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ อยู่เสมอ คราวนี้มาในรูปของโรงกลั่นน้ำที่สามารถแยกเกลือออกจากน้ำทะเล และยังสามารบบำบัดน้ำจืดได้เป็นแห่งแรกของโลก ยิ่งไปกว่านั้น พื้นที่ด้านบนยังได้รับการออกแบบให้โอบรับกับสภาพแวดล้อมที่เขียวชอุ่ม และเปิดให้ประชาชนมาพักผ่อนใกล้ชิดกับธรรมชาติได้ด้วย หน่วยงานที่ดูแลด้านการประปาของสิงคโปร์คาดว่า โรงกลั่นเคปเปิล (Keppel) ที่กำลังก่อสร้างจะเสร็จสมบูรณ์ในอีก 20 ปี และสามารถผลิตน้ำดื่ม 30 ล้านแกลลอนได้ในแต่ละวัน

ภาพ PUB (Public Utilities Board)

**GLOBAL
NUMBERS**

20

คือการประชุมสุดยอดผู้นำจาก 19 ประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจขนาดใหญ่ คิดแล้วเป็น 80% ของเศรษฐกิจโลก และอีก 1 องค์การระหว่างประเทศคือสหภาพยุโรป (EU) จัดขึ้นทุกปี โดยประเทศในกลุ่มสมาชิกจะหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ ปีนี้เจ้าบ้านคือเยอรมนี

16

อายุของ Selamat หมู่น้อยชาวอินโดนีเซีย ที่เพิ่งเข้าพิธีแต่งงานกับ Rohaya เจ้าสาววัยกว่า 70 ปี ในหมู่บ้านแห่งหนึ่งทางตอนใต้ของเกาะสุมาตรา ผู้ใหญ่บ้านต้องยินยอมให้ทั้งคู่แต่งงานกัน แม้ว่าเจ้าบ่าวจะยังไม่บรรลุนิติภาวะ เนื่องจากทั้งคู่ว่าจะฆ่าตัวตาย หากมีใครขัดขวาง

1 kg

น้ำหนักของ Ghana Sat 1 ดาวเทียมดวงแรกของประเทศกานา ที่เพิ่งถูกปล่อยสู่อวกาศเหนือโลกที่ระดับความสูงราว 400 กิโลเมตร เพื่อตรวจสอบแนวชายฝั่งและสภาพแวดล้อมของกานา ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการสำรวจอวกาศเป็นครั้งแรกของประเทศ

12,000

จำนวนผู้เดินขบวนประท้วงการประชุมกลุ่มประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ หรือ G20 กลางเมืองฮันบูร์ก ประเทศเยอรมนี โดยเรียกการเดินขบวนครั้งนี้ว่า 'Welcome to Hell'

1,300

จำนวนปีที่ลิงซ์ (Lynx) แมวป่าพื้นถิ่นของอังกฤษสูญพันธุ์ เพราะถูกคนล่าไปทำขนเฟอร์ แต่นับถึง 6 ตัวอาจมีการนำเข้ามาจากสวีเดน เพื่อปล่อยคืนสู่ป่าคิลเดอร์ ที่นอร์แทมป์เชอร์แลนด์ นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่าช่วยสร้างสมดุลทางระบบนิเวศได้ เพราะลิงซ์จะช่วยลดจำนวนกวางที่มากเกินในปัจุบัน

3 cm

ขนาดเล็บที่ยาวได้มากที่สุดของข้าราชการหญิงจูกานดา นอกจากนั้นยังห้ามกาสิโน กระโปรงต้องไม่สั้นเหนือเข่า ร่างกายต้องปกคลุมให้มิดชิดมากที่สุด ตากระเป๋ายิบใหม่ที่กำหนดให้แต่งกายอย่างเหมาะสม

ภาพ She Leads Africa

NETHERLANDS

**เนเธอร์แลนด์
เปลี่ยนขนมปังเก่า
ให้เป็นก๊าซชีวภาพ**

ที่ใดมีขยะ ที่นั่นมีเงิน เศษขนมปังและขนมปังเก่าหมดอายุก็จะกลายเป็นอาหารชั้นดีที่ขุนให้เหล่าหนูข้างถนนขายยัพันธุ์ จนกลายเป็นปัญหาใหญ่ในเมืองหลักแห่งแดนกังหันลมมาช้านาน ชุมชนในอัมสเตอร์ดัม กรุงเฮก และร็อตเตอร์ดัม จึงรวมตัวกับเทศบาลเมือง องค์กร และบริษัทเอกชน แก้ปัญหาให้เป็นรูปธรรม ด้วยการติดตั้งถังขยะที่รองรับเศษอาหารจำพวกขนมปัง ตามคำแนะนำของบริษัทที่แก้ปัญหาเรื่องสัตว์รบกวน ด้วยการติดตั้งขยะพิเศษในจุดต่างๆ แล้วนำขยะไปแปรรูปเป็นปุ๋ยและก๊าซชีวภาพ เป็นพลังงานไฟฟ้าป้อนอาคารบ้านเรือนล่าสุดหลายบริษัทก็มุ่งมั่นที่จะผลิตไฟฟ้าและพลังงานจากเศษขนมปังและเศษอาหาร เพื่อป้อนภาคธุรกิจ ในหลายประเทศต่อไป ☺

NIGERIA

**40% ของผู้หญิงในไนจีเรีย
บริหารกิจการของตนเอง
แต่ยังต้องการความช่วยเหลือ**

ไนจีเรียเป็นหนึ่งในประเทศผู้นำทางธุรกิจของทวีปแอฟริกา เป็นเวทีที่น่าตื่นตาตื่นใจของเหล่านักธุรกิจหญิงรุ่นใหม่ที่ดีดำเนินธุรกิจด้วยตัวเอง แต่พวกเธอต้องเผชิญปัญหาหลายอย่าง ทั้งเรื่องกำลังการผลิต ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าต่างชาติมากกว่า และความไม่เท่าเทียมทางเพศ ธุรกิจเพื่อสังคม She Leads Africa เกิดขึ้นเพื่อสนับสนุนและเป็นพี่เลี้ยงให้เหล่าสตรีท้อพเพิงทั่วแอฟริกา โปรแกรม She Leads Africa Accelerator (SLA) ออกแบบมาเพื่อเฟ้นหาสตรีท้อพเพิงใหม่ที่โดดเด่นที่สุด การฝึกงานตลอด 3 เดือนดำเนินไปอย่างเข้มข้นจริงจัง พวกเธอจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับตลาดในมิติต่างๆ กับเหล่าผู้นำทางธุรกิจที่อยู่ในเครือข่ายของ SLA และจบลงด้วยการที่เหล่าสตรีท้อพเพิงจะโน้มน้าวให้นักลงทุนทั้งจากท้องถิ่นและต่างชาติสนใจในธุรกิจของตน เพื่อนำเงินรางวัลมาลงทุน อันจะนำไปสู่การเติบโตและสร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้ตัวเอง

2 จำนวนครั้งที่ Tulasi Shahi เด็กสาวชาวเนปาล วัย 18 ปี โดนขโมยกระเป๋าเงินที่เธอถูกแรนเกตให้มาอยู่ชั่วคราวระหว่างที่เธอกำลังมีประจำเดือนตามประเพณีปฏิบัติโบราณที่ทางการเนปาลยกเลิกมานานกว่า 10 ปีแล้ว และเสียชีวิตในที่สุด เนื่องจากครอบครัวพาเธอไปหาหมอผิดประจำหมู่บ้านแทนที่จะพาไปโรงพยาบาล

60.5 Million THB มูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ประเทศไทย ในกรณีของบังคับการตำรวจปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตรวจพบการโกงระหว่างวัดและเจ้าบ้านที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เบื้องต้นพบว่าวัดร่วมทุจริตมากมาย

7 ซีซั่นล่าสุดของ *Game of Thrones* ที่ทุกคนรอคอย HBO มีกำหนดฉายวันที่ 16 ก.ค. ที่ผ่านมา หลังจากซีซั่นที่แล้วจบไว้ที่ราชินีเซอรีซีชั่นครองบัลลังก์ คอบคอบอาณาจักรทั้ง 7 ครั้งนี้แดเนิร์สช่วงชิงบัลลังก์คืนได้หรือไม่ และจอน สโนว์ มีสิทธิ์ในบัลลังก์มากน้อยเพียงใดอีกไม่นานเราจะรู้กัน!

1,900 จำนวนทหารและตำรวจที่ใช้เครื่องจักรขนาดใหญ่ปลุกปล้ำกับสภาพถนนที่ขูด ถิ่นไปด้วยซากปรักหักพังและบ้านเรือนจมน้ำโคลน อันเป็นผลจากพายุฝนถล่มอย่างหนักทางตะวันตกเฉียงใต้ของญี่ปุ่น เมืองฟูกุโอกะเสียหายหนัก มีผู้เสียชีวิตแล้วอย่างน้อย 18 คน

BASTILLE DAY

วันชาติฝรั่งเศส หรือวันบัสตีย์ ตรงกับวันที่ 14 กรกฎาคมของทุกปี มีที่มาจากเหตุการณ์โจมตีคุกบัสตีย์ เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม ค.ศ. 1789 (พ.ศ. 2332) อันเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิวัติครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์เมืองน้ำหอม ☺

THE PEOPLE WE BELIEVE

PEOPLE WE BELIEVE IN

ทุกการกระทำสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นได้ งานที่เราทำอาจมีผลต่อชุมชน โดยรอบและโยงใยไปสู่การพัฒนาในระดับประเทศ บ่อยครั้งเช่นกันที่การตัดสินใจหนึ่งครั้งอาจเปลี่ยนชีวิตของใครบางคนไปตลอดกาล ด้วยความมุ่งมั่นว่าจะสร้างผลกระทบตั้งแต่ระดับจุลภาคไปถึงมหภาคให้เกิดขึ้นบนโลกใบนี้

THE STANDARD เชื่อมั่นในพลังของผู้คนที่ลุกขึ้นมาผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งมุ่งมั่นในงานของตน ชันอาสาแก้ปัญหาเพื่อชุมชน และเรียกร้องสิทธิเพื่อส่งผลให้โลกใบนี้ดีขึ้น นำอยู่ขึ้น และอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องแบบที่ควรจะเป็น

The People We Believe In ในฉบับนี้ คือตัวแทนส่วนหนึ่งของคนที่เราเชื่อมั่นว่าเป็นพลังสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นได้

HELPING THOSE IN NEED

ภาพเด็กน้อยหน้าตาน่าเอ็นดูที่ติดตามป้ายประกาศ คนหายกลายเป็นสิ่งที่เราพบเห็นกันมากขึ้นตามสี่แยก การรณรงค์ยุติธุรกิจเด็กขอกานที่โยงไปถึงการค้ามนุษย์ เป็นอีกหนึ่งประเด็นที่เราเห็นตามสื่อโซเชียลมีเดียตลอดหลายปีที่ผ่านมา ปัญหาสังคมดังกล่าวเป็นสิ่งที่มูลนิธิกระจกเงาจะสะท้อนให้เห็นภาพจริงที่เกิดขึ้นในบ้านเรา จากจุดเริ่มต้นที่เป็นการรวมกลุ่มของเด็กกำกึ่งกรรม 5 คนในพ.ศ. 2534 ปัจจุบันมูลนิธิกระจกเงาเป็นองค์กรที่ทำงานด้านการพัฒนาสังคมหลายด้าน เพื่อประโยชน์ของคนด้วยโอกาสหลายกลุ่ม

คุณทำงานอาสาสมัครมาหลายด้าน ทั้งสิทธิมนุษยชน พัฒนาอาสาสมัคร แบ่งปันทรัพยากร มีเรื่องไหนที่คนเข้าใจมูลนิธิกระจกเงาผิดไป

โดยส่วนมากคนจะเข้าใจว่าเราทำเฉพาะเรื่องคนหาย เพราะโครงการได้รับความร่วมมือจากสื่อกระแสหลักบวกกับเจ้าหน้าที่โครงการพยายามผลักดันให้ไปสู่พื้นที่สาธารณะมากขึ้น มีสื่อและบริษัทต่างๆ เข้ามาช่วยสนับสนุน อย่างเช่นบริษัท แพลนบี มีเดีย จำกัด (มหาชน) ที่ติดตั้งบิลบอร์ดใหญ่ๆ กลางสี่แยก ทำให้เป็นที่รับรู้ในวงกว้าง แต่เราไม่ได้ทำแค่นั้น ศูนย์ข้อมูลคนหายเป็นโครงการแรกที่เรากลับเข้ามาทำในกรุงเทพฯ หลังจากย้ายไปที่เชียงใหม่

หมายความว่าพวกกลับมาทำใหม่จึงมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับคนในกรุงเทพฯ เพิ่มมากขึ้น

ใช่ค่ะ โดยภาพรวมในกรุงเทพฯ เราจะทำเรื่องปัญหาชุมชนเมือง นโยบายสาธารณะ ส่วนที่เชียงใหม่จะเป็นเรื่องชนบท เด็ก สตรีชาติ การส่งเสริมอาชีพ และการป้องกันภัยพิบัติจริงๆ แล้วมูลนิธิกระจกเงาที่กรุงเทพฯ จะดูแล 4 ด้านคือ หนึ่ง งานอาสาสมัคร เช่น โครงการอ่านสร้างชาติ, โรงพยาบาลมีสุข, อาสาแม่เย็บ, Food for Friends ฯลฯ สอง ฝายต่อต้านการค้ามนุษย์ คนหาย ผู้ป่วยข้างถนน และรณรงค์ยุติธุรกิจเด็กขอกานหลักใหญ่คือเรื่องของนโยบาย พยายามผลักดันให้เกิด

กรวิกา ก้อนแก้ว

กรรมการมูลนิธิกระจกเงา / หัวหน้าโครงการโรงพยาบาลมีสุข

เรื่อง ยศยอด คลังสมบัติ ภาพ นวตา วงศ์เจริญ

กฎหมายที่รัฐนำไปทำได้ สาม โซเชียลเอ็นเตอร์ไพรส์คือการระดมของเพื่อนามาบริหารจัดการองค์กรและสี่ การจัดการภัยพิบัติภาคประชาชน แนวทางการทำงานอาจต่างกัน แต่ปลายทางคือการแก้ปัญหาและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

โครงการใดที่ได้รับเสียงตอบรับดีที่สุด นอกเหนือจากโครงการคนหายและการค้ามนุษย์

โครงการอาสาสมัครค่ะ ทุกๆ วันเราจะมีอาสาสมัคร 20-30 คนหมุนเวียนเข้ามาทำงานในมูลนิธิฯ นอกจากนี้ยังมีนักศึกษาฝึกงานมาอยู่ที่มูลนิธิฯ เป็นเดือนๆ เราเชื่อมั่นในเรื่องอาสาสมัครที่เข้ามาช่วยเราทำงานและช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม เราอยากจะเป็นจุดบ่มเพาะอาสาสมัครที่มีจิตอาสาให้เกิดขึ้น แต่คุณไม่ต้องยึดติดว่าต่อไปจะต้องมาทำงานกับมูลนิธิฯ คุณสามารถไปสร้างพื้นที่อาสาสมัครของคุณเองได้

การเป็นอาสาสมัคร เราจะคัดเลือกตามคุณสมบัติของโครงการ โดยมีประกาศรับสมัครทางหน้าเว็บไซต์ของเรา ใครสนใจงานไหนก็ติดต่อมาได้ คือพอมีคนเข้ามาเรียนรู้งาน เราก็อยากให้เราได้คุณค่าอะไรกลับออกไปเพื่อนำไปใช้ได้ และคนกลุ่มนี้ยังเป็นฐานให้กับมูลนิธิกระจกเงาด้วย

หารายได้เพื่อเลี้ยงมูลนิธิฯ ให้อยู่รอดอย่างไร

นอกจากโครงการศูนย์ข้อมูลคนหายและอาสาสมัครแล้ว เรายังมีกิจกรรมหนึ่งที่ค่อนข้างเป็นที่รู้จักคือการรับบริจาคสิ่งของและเสื้อผ้า เรารับของทุกประเภทเพื่อที่ว่า หนึ่ง เราจะคัดแยกไปให้คนที่ต้องการ เช่น นำของไปมอบให้ชุมชนที่ขาดแคลนหรือถูกไฟไหม้สอง เราแจ้งผู้บริจาคว่าจะขอระดมทุน ด้วยความที่เป็นมูลนิธิฯ เวลาออกไปขอทุนตามแหล่งทุนต่างๆ ก็คงอยู่ได้ไม่เกินปีหรือสองปี ไม่สามารถทำให้งานเรา

ต่อเนื่องได้ เราจึงคิดว่าจะทำอย่างไรให้มูลนิธิฯ ของเรา อยู่ได้ ก็เลยเกิดเป็นโซเชียลเอ็นเตอร์ไพรส์ขึ้นมา เรา อยู่ได้ สังคมอยู่ได้ ถ้าไรของเราคือได้เห็นคนเกิดการ เปลี่ยนแปลง ส่วนเงินตรงนั้นก็มาจากการขายของที่ ได้รับบริจาค และอีกส่วนเป็นเงินบริจาคและกิจกรรม ตามการรณรงค์ของโครงการต่างๆ ที่เราทำขึ้น

มองบทบาทของมูลนิธิฯ ที่มีต่อสังคมอย่างไร

เรามักจะเปรียบตัวเองเป็นเงาสะท้อนปัญหาสังคม ถ้าเรายังทำงานอยู่ แสดงว่าปัญหายังมีอยู่ ปลายทาง ของเราคือต้องการความยั่งยืนนั้นละคะ ถ้าคนที่เรา ไปช่วยสามารถอยู่ได้แล้ว เราก็จะปล่อย แต่บางปัญหามันไม่คลี่คลายภายใน 2-3 ปี บางปัญหาเรื้อรังเป็น 10 ปี ไม่ใช่เพราะเราทำ มันถึงสำเร็จ แต่มันต้องมี โครงสร้างหลักๆ มาร่วมแก้ปัญหานั้นด้วย เราเคยประกาศ ปิดตัวศูนย์ข้อมูลคนหายไปแล้วหนึ่งรอบ เพราะรู้สึก ว่าควรเป็นหน้าที่ของรัฐด้วยส่วนหนึ่ง แล้วก็มีการของ งบประมาณและคนทำงานด้วย แต่เอาเข้าจริงคนก็ยัง วิ่งเข้าหาเราด้วยความคุ้นเคย และการช่วยเหลือมัน รวดเร็ว ก็เลยกลับมาทำอีกรอบ

แนวทางการทำงานของมูลนิธิฯ เป็นอย่างไร เพื่อให้แต่ละโครงการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

อย่างโครงการรณรงค์ยุติเด็กขาทาน เริ่มมาจาก เราได้รับแจ้งว่ามีเด็กหาย แล้วก็พบว่าหลายคนถูก พาไปขาทาน เรื่องนี้เป็นปัญหาในสังคมไทยมานาน แล้วเราทำอย่างไรได้บ้าง ก็ได้ข้อสรุปในการออกแบบ การสื่อสารว่า ถ้าไม่ยอมให้มีการนำเด็กมาขาทาน เราต้องให้ความรู้ต่อสังคมว่าให้หยุดให้เงินขาทาน พอหยุดแล้วนายหน้าหรือคนที่นำเด็กมาขาทานก็จะ ไม่ได้เงิน พอได้เงินน้อยลง เด็กก็จะไม่มีประโยชน์

เป็นการตัดสินใจในการนำเด็กมาขาทานไปได้

ใช่ค่ะ แนวทางในการแก้ปัญหาของแต่ละโครงการจะ แตกต่างกันไป บางปัญหาต้องไปดูเรื่องนโยบายของรัฐ และการให้ความรู้ ถ้าให้ความรู้แก่คนในสังคมได้ก็จะ ประสบความสำเร็จ เราจะทำเรื่องนั้น

อย่างโครงการโรงพยาบาลมีสุข เรามองว่าคนใน สังคมจะช่วยเหลือกันอย่างไร การรักษาในโรงพยาบาล โดยองศรัวมมีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ด้วยความ ที่หมอและพยาบาลมีจำนวนจำกัด นอกเหนือจาก การรักษา อาสาสมัครจะเข้าไปช่วยในด้านจิตใจ ช่วย พูดคุยให้คนไข้ผ่อนคลาย เสริมเรื่องนั้นหนทางการ เพราะ คนที่อยู่ที่นี่จะมีความเหงาและความเครียดเยอะ เราสร้างบรรยากาศให้คนไข้ผ่อนคลายและทำให้ โรงพยาบาลเห็นว่าอาสาสมัครสามารถช่วยได้ ไม่จำเป็นต้องต้องเป็นบุคลากรทางการแพทย์เท่านั้น ปลายทางของเราคืออยากผลักดันให้มีการจัดตั้งระบบ งานอาสาสมัครในโรงพยาบาลเพื่อรองรับคนที่สนใจ

“จริงๆ ปัญหา สังคมมันมี มากอยู่แล้ว ยังมีปัญหา อีกมากที่คนยัง ไม่ได้เข้ามาแตะ สังเกตว่ามูลนิธิฯ เราจะไม่ได้ ทำเฉพาะด้านใด ด้านหนึ่ง แต่เราทำ หลายหลายกลุ่ม กิ่งเด็ก ผู้สูงอายุ คนไร้บ้าน คนป่วย ในโรงพยาบาล”

คนรุ่นใหม่สนใจเข้ามาทำงานอาสาสมัครกับ มูลนิธิฯ มากน้อยแค่ไหน มีภาพพจน์หรือยัง

ยังไม่มากพอ แต่มองว่ามีแนวโน้มดีขึ้นเรื่อยๆ คำว่า ‘อาสาสมัคร’ ไม่ใช่คำที่แปลกอีกแล้ว งานอาสาสมัคร ที่เมืองไทยบูมขึ้นมาตอนสิ้นนามิ จากนั้นก็เริ่มมีการพูด เรื่องจิตอาสามากขึ้น ตอนนี้อย่างไรจะไม่ได้มาก แต่แนวโน้มจะมากขึ้นเรื่อยๆ คนทำอาสาสมัครด้วย ตัวเองเยอะขึ้น มีตัวเลือกเยอะขึ้น ถ้าเป็นเมื่อก่อนอาจ มีแต่องค์กรใหญ่ๆ แต่เดี๋ยวนี้กิจกรรมอาสาสมัครมี หลากหลายมากขึ้น ในโรงเรียนและในมหาวิทยาลัย มีความพยายามให้เด็กได้เรียนรู้งานจิตอาสาผ่าน ชั่วโมงเรียน เมื่อเด็กได้ผ่านกระบวนการเหล่านี้ทำให้ ได้ติดอาวุธและมีความคิดที่จะช่วยเหลือ วันนี้อาจจะ ยังไม่ได้ทำ แต่เรื่องพวกนี้อยู่ในตัวเขา วันข้างหน้าเขา อาจจะไปสร้างสิ่งดีๆ ที่อื่นได้

คุณอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงในสังคม หรือ อยากจะลงไปแตะปัญหาในด้านไหนอีก

ปัญหาผู้สูงอายุค่ะ มูลนิธิฯ เรามีโครงการอาสาสมัคร เยี่ยม หลังจากรุ่นที่โตแล้ว เราลงไปเก็บขยะตามชุมชนใน จังหวัดปทุมธานี เราพบว่าผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งอยู่บ้าน ตามลำพัง เพราะลูกหลานไปทำงาน บางคนก็เจ็บป่วย หรือพิการจริงๆ ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แต่เรื่องกิจกรรมและสวัสดิการผู้สูงอายุยังไม่ได้รับการพูดถึงมากนัก เน้นว่าวันตอนนั้นก็มีคนทำอยู่ แต่ ยังไม่เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ไม่ใช่เฉพาะคนยากจน และเจ็บป่วย คนที่พอมีเงิน เคยทำงาน และมีศักยภาพ แต่ต้องมาอยู่บ้านเหงาๆ เราเลยมองหาวิธีว่าควรจะทำอะไรได้บ้าง

การที่คุณสะท้อนความเป็นจริงของสังคมโดยแบ่ง การทำงานเป็นโครงการต่างๆ เคยรู้สึกไหมว่ายัง แยกโครงการมากขึ้นเท่าไร ยังหมายความว่า ปัญหาในสังคมมีมากขึ้นเท่านั้น

จริงๆ ปัญหาสังคมมันมีมากอยู่แล้ว ยังมีปัญหาอีกมาก ที่คนยังไม่ได้เข้ามาแตะ สังเกตว่ามูลนิธิฯ เราจะไม่ได้ ทำเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง แต่เราทำหลากหลายกลุ่ม ทั้งเด็ก ผู้สูงอายุ คนไร้บ้าน คนป่วยในโรงพยาบาล เราก็ทำ โดยอยู่บนพื้นฐานว่าเราจะทำในสิ่งที่เรา อยากทำและทำได้ แต่ต้องประเมินด้วยว่าถ้าปัญหานั้น ยังไม่มีใครทำ เราก็จะเข้าไปทำ แต่ไม่ได้หมายความว่า เราเข้าไปทำโดยที่ไม่มีมีการประเมินตัวเอง และด้วย ทางมูลนิธิฯ สามารถขยายฐานของคนมากขึ้น เราจึง ลงไปแตะปัญหาได้มากขึ้นไปด้วย ซึ่งก็สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ของมูลนิธิฯ ในการสร้างคน สร้างนวัตกรรม และสร้างการเปลี่ยนแปลง

ติดตามข้อมูลเกี่ยวกับโครงการต่างๆ กิจกรรม อาสา หรือร่วมบริจาคผ่านมูลนิธิกระจกเงาได้ทาง www.mirror.or.th

ชื่อของ อาจารย์เอก-คภาว ครั่งพิบูลย์ เป็นชื่อแรกๆ เสมอ เมื่อเรานึกถึงคนที่สามารถพูดถึงสิทธิของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ หรือ LGBT เพราะนอกจากอาจารย์จะมีความรู้ในเรื่องนี้เป็นอย่างดีแล้ว ยังปฏิเสธไม่ได้ว่าการยับยั้งต่อสู้อันเนื่องมาอย่างยาวนานเป็นสิ่งที่ยอมรับและจดจำได้ดี โดยเฉพาะกรณีที่อาจารย์ยื่นฟ้องและร้องเรียนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ -อดีตต้นสังกัด ที่ไม่บรรจุเป็นอาจารย์ประจำในคณะสังคมสงเคราะห์ด้วยเหตุที่เข้าใจได้ว่าเป็นการกีดกันทางเพศ

หลังจากนั้นชื่อและเสียงพูดของอาจารย์ก็แทบไม่เคยห่างหายไปจากสื่อและสังคมไทยในยามที่มีการถกเถียงกันเรื่องสิทธิของ LGBT และแน่นอนว่าทุกครั้งที่อาจารย์ส่งเสียง มันเป็นเรื่องที่ดังฟังชัดและน่าขบคิดเสมอ

อาจารย์เคทเริ่มต้นพูดคุยกับเราจากกรณีล่าสุดอย่างการมีกฎหมายอนุญาตให้เพศเดียวกันแต่งงานกันได้ในวันพรุ่งนี้ รวมทั้งการที่ประเทศไทยได้มีนายกรัฐมนตรีเป็นคนรักเพศเดียวกันเป็นครั้งแรก

“สิ่งที่เราควรเรียนรู้จากเรื่องนี้คือกระบวนการเคลื่อนไหว ซึ่งไม่ใช่แค่การเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคม NGO หรือกลุ่มนักสิทธิมนุษยชน แต่ทุกที่ที่มีประสบความสำเร็จ เป็นเพราะว่ามีคนเข้าไปทำงานกับคนที่กำหนดนโยบาย หรือหลายที่ก็ส่งสมาชิกในกลุ่มของเขาเข้าไปเป็นสมาชิกรัฐสภา ไปมีสิทธิมีเสียงในการตัดสินใจ หรือไปให้ความเห็น แต่บ้านเรายังไม่เคยมีแม้แต่ LGBT ที่เป็นนักการเมือง ก็เลยไม่มีใครเข้ามาสนับสนุนเรื่องสิทธิ ดังนั้นสิ่งแรกที่เราเห็นได้ชัดก็คือการเคลื่อนไหวแบบเป็นทีม มีคนรับลูกต่อจุนท้ายที่ลุดมันมีคนส่งเรื่องไปให้คนที่กำหนดนโยบาย คนสุดท้าย อีกอย่างก็คือฝ่าย NGO ต้องเข้มแข็งและมีเน็ตเวิร์กที่แข็งแกร่งมาก นอกจากนั้นในประเทศอื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จเรื่องการเรียกร้องสิทธิก็เพราะคนในประเทศของเขามีความเข้าใจพื้นฐานเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างดีอยู่แล้ว ดังนั้นเวลาที่เขาถูกตั้งคำถามบ่อยๆ ว่า คุณคิดว่าประชาชนส่วนใหญ่จะเห็นด้วยกับสิ่งที่คุณเคลื่อนไหวหรือเปล่า เขาจึงสามารถตอบได้ ซึ่งตอนนี้รัฐบาลเขาก็เป็นแบบนี้เหมือนกัน แล้วก็เป็นมาตั้งนานแล้วด้วย เราเองก็โดนตั้งคำถามนี้ เพราะทางรัฐเขาจะคิดว่า การมีกฎหมายใหม่นี้มันมากไปไม่ควรจะไปขัดกับความเห็นของคนส่วนรวม ซึ่งเขาชอบใช้คำว่า ‘บรรยากาศสังคม’ แต่ที่อื่นบรรยากาศสังคมเขาเอื้อ เพราะคนของเขาจะทนไม่ได้ที่เห็นคนถูกเลือกปฏิบัติ จริงๆ ส่วนตัวคิดว่าประเทศที่เขาประสบความสำเร็จในการเรียกร้องสิทธิ ไม่ว่าจะในวันพรุ่งนี้ เป็นเพราะกฎหมายของเขาเอื้อรัฐธรรมนูญของเขาที่เอื้อด้วย เช่น ถ้าคนเพศเดียวกันจะแต่งงานกฎหมายจะห้ามไม่ได้ เพราะมันขัดกับรัฐธรรมนูญ”

อย่างไรก็ดี การเรียกร้องให้มีการแต่งงานได้ใน

LGBT RIGHTS AND EQUALITY

เคท ครั่งพิบูลย์

เรื่อง วิไลรัตน์ เอมเอี่ยม ภาพ พิรพัฒน์ วิมลรังครัตน์

กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศนั้นอาจไม่ใช่คำตอบสุดท้ายสำหรับเธอ เพราะยังมีดัชนีชีวิตอื่นๆ ที่สำคัญไปกว่าการแต่งงาน และเป็นสิ่งที่เธอเชื่อว่าสังคมควรจะเรียนรู้ในเรื่องนี้

“อีกเรื่องที่น่าสนใจคือเรื่องของสวัสดิการ ให้วัดกันง่ายๆ เลยว่า ถ้าประเทศนั้นมีความเท่าเทียมกันในเรื่องสิทธิมนุษยชนของ LGBT อย่างแท้จริง ให้ดูเรื่องนี้เรื่องเดียว ก็คือเรื่องที่ว่าคนข้ามเพศจะสามารถเปลี่ยนเป็นนายหรือนางสาวได้หรือไม่ หรือที่เรียกว่าการรับรองเพศ (Gender Recognition) เราว่าเรื่องของการแต่งงานมันเป็นการแก้ไขกฎหมายแล้วไม่กระทบกับกฎหมายอื่นๆ เยอะ แม้จะมีกฎหมายเก่าอยู่ แต่มันก็สามารถสร้างกฎหมายใหม่ขึ้นมาได้ แต่การเปลี่ยน

จากผู้ชายเป็นผู้หญิง หรือผู้หญิงเป็นผู้ชาย แล้วให้บัตรประชาชนใหม่ หรือให้เปลี่ยนตั้งแต่ใบเกิด มันจะกระทบกับกฎหมายที่มีอยู่เดิม ดังนั้นประเทศไทยเปลี่ยนได้ก็จะถือว่าเป็นความก้าวหน้ามาก ตอนนี้ มีไม่ถึง 20 ประเทศ แต่ที่มีความเคลื่อนไหวที่น่าสนใจที่สุดก็คือประเทศไอร์แลนด์ เพราะเขาอนุญาตให้เปลี่ยนคำนำหน้าได้เลยโดยไม่ต้องไปหาหมอ หรือขอใบรับรองแพทย์ก่อน เพราะเขาสู้กันด้านกฎหมายถึงขนาดที่คนมีสิทธิยืนยันอัตลักษณ์ทางเพศว่าเราเป็นคนข้ามเพศ แล้วเราก็ไปขอเปลี่ยนคำนำหน้าได้เลย เป็นกฎหมายที่เปิดกว้างมาก”

ย้อนกลับมาที่เมืองไทย อาจารย์เคทมองว่าการต่อสู้ และเคลื่อนไหวเรื่องสิทธิความเท่าเทียมกันทางเพศ มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงให้มากในเรื่องเวลาที่เหมาะสมในการสื่อสารและเรียกร้อง

“สำหรับคนที่ต่อสู้ เขาต้องทำตอนที่สามารถเคลื่อนไหวได้ด้วยตัวเอง คือบรรยากาศทางการเมืองเอื้อให้เคลื่อนไหวได้ และให้พูดเรื่องนี้ได้อย่างเป็นประชาธิปไตยจริงๆ การต่อสู้เรื่องนี้จะสมบูรณ์แบบแล้วก็จะได้รับการยอมรับมากกว่าที่จะมาบังคับให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือสร้างกฎหมายในรัฐบาลทหาร ซึ่งเรามองว่ายังไม่ส่งงาม แล้วมันก็ยังไม่ใช่เวลานี้ ก่อนหน้านี้เราว่าบรรยากาศมันดีกว่านี้ มีการผลักดันกฎหมาย ทำให้คนออกจากวงตัวเองไปพูดกับรัฐบาลหรืออย่างน้อยก็ออกไปประท้วง แต่ตอนนี้มันไม่มีเลย เราไม่ได้เชื่อว่าการประท้วงจะสร้างความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเดียว แต่มันก็เป็นเหมือนมวยที่ชกย้ายไปเรื่อยๆ มันยังมีพื้นที่ในการส่งเสียงและทำให้คนในสังคมหันมาสนใจว่า เออ อยู่ดีๆ คนเรามันจะพูดเรื่องนี้ช้าๆ บ่อยๆ ไปทำไม ถ้ามันไม่มีปัญหาจริงๆ แต่ว่าตอนนี้ทุกอย่างมันถูกทำให้เจ็บ แล้วมันก็มีพื้นที่ให้กับนักกิจกรรมบางกลุ่มเท่านั้นที่เขามีช่องทางที่จะคุยกับเจ้าหน้าที่รัฐ คือบรรยากาศที่เอื้อให้เกิดการเคลื่อนไหว มันก็คือสังคมแบบประชาธิปไตยนั่นแหละ เพราะการเคลื่อนไหวที่ประสบความสำเร็จเกิดจากบรรยากาศที่มีการผลักดันให้เกิดการสร้างผู้แทนเพื่อไปพูดเรื่องของเราได้ เป็นผู้แทนที่เป็น ส.ส. หรือ ส.ว. จริงๆ ที่ไม่ใช่แค่ในระดับกรมการไปให้ความเห็น ซึ่งความจริงบางทีคนที่เป็น LGBT ก็อาจจะไม่ได้สนใจเรื่องสิทธิของตัวเองด้วยก็ได้ เพราะส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลางขึ้นไปใช้ชีวิตไม่ได้รับผลกระทบมากเมื่อเทียบกับ

“เราไม่ได้เชื่อว่าการประท้วงจะสร้างความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเดียว แต่มันก็เป็นเหมือนมวยที่ชกย้ายไปเรื่อยๆ มันยังมีพื้นที่ในการส่งเสียงและทำให้คนในสังคมหันมาสนใจว่า เออ อยู่ดีๆ คนเรามันจะพูดเรื่องนี้ช้าๆ บ่อยๆ ไปทำไม ถ้ามันไม่มีปัญหาจริงๆ”

ชนชั้นล่างที่ต้องเจอเรื่องการเลือกปฏิบัติกันอยู่บ่อยๆ ซึ่งมันก็เห็นชัดมาก เช่น ถ้าคุณเป็น LGBT อยู่ในวงการบันเทิง เรื่องของการเลือกปฏิบัติมันก็แทบจะไม่มีการถูกพูดถึงเลย ชีวิตมีแต่ด้านที่เราเห็นว่าดี สังคมมองว่าเป็นคนมีความสามารถ มีความฉลาด แต่สำหรับคนที่ไม่ได้มีสถานภาพทางสังคมแบบนี้ เขาก็ยังถูกกดลงไป ไปสมัครงานที่ไหนก็ไม่ได้ ถูกตัดสินจากเพศก่อนเลย แคะเห็นรูปไม่ตรงกับเพศในใบสมัครที่เขียนว่า ‘นาย’ ก็ไม่เอาแล้ว แล้วถ้าอยากได้รับการยอมรับ ก็เหมือนมีทางเลือกเดียวว่าต้องไปทำงานในวงการบันเทิง ซึ่งเป็นพื้นที่เดียวที่ LGBT ไทยจะได้รับการยอมรับ ซึ่งมันเป็นเรื่องพื้นที่ที่ชนชั้นที่ LGBT ไทยก็ไม่ได้พูดถึงเรื่องนี้มากนัก เพราะนักกิจกรรมไทยบางกลุ่มก็ไม่ได้ทำความเข้าใจเรื่องโครงสร้างสังคมด้วย มันก็เลยเหมือนการสู้แบบไม่ถูกจุดนัก”

เมื่อถามว่า ถ้าให้พูดแทนคนที่เป็นักกิจกรรมหรือคนที่ต้องการเรียกร้องสิทธิว่าคนเรามากจะลุกขึ้นมาเรียกร้องสิทธิเมื่อไร และทำไมถึงเป็นเช่นนั้น คำตอบที่ได้ก็คือ

“ง่าย ๆ เลย คือเมื่อถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศนั้นแหละ ถ้าเทียบกันนะ เราชะรู้จัก พ.ร.บ. รถยนต์ ก็ต่อเมื่อรถเราชน คือกำลังจะเปรียบเทียบว่าเมื่อไรที่สิ่งนั้นมันไม่มีผลกระทบกับชีวิตเขา ก็จะไม่มีใครลุกขึ้นมาทำอะไรหรอก ซึ่งที่ผ่านมามันแยกกว่านี้อีก คือมันมีคนที่ถูกเลือกปฏิบัติแล้วกลับไม่ลุกขึ้นมาต่อสู้ด้วย เพราะโครงสร้างสังคมไม่ได้เอื้อให้เขาลุกขึ้นมาต่อสู้ เช่น ถ้ามีกะเทยถูกข่มขืนแล้วไปหาตำรวจ ตำรวจนั่งข้างกันทั้งโรงพักแล้วบอกว่า มันแจ้งความไม่ได้หรอก มันเป็นผู้ชายกับผู้ชาย หรือไปขอว่าเขาไม่หล่อหรือถึงมาแจ้งความ คือเรื่องแบบนี้มันไม่ควรเกิดขึ้น เพราะมันยิ่งทำให้คนรู้สึกว่ามันไม่กล้าอะไรคุ้มครองเขาเลย ไม่รู้จะลุกมาสู้เพื่ออะไร แล้วแรงที่เขาจะลุกมาสู้มันมีได้แค่ไหน เองๆ ที่เราฟ้องธรรมชาติ เราก็ยังเครียดตั้งนานว่าเราจะพิสูจน์ได้ยังไงนี่คือการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ เราจะฟ้องยังไง หากนายยังไป ค่าทนายต้องเท่าไร เรื่องแบบนี้ล่ะที่ถ้าไม่เกิดกับตัวเอง เราจะไม่รู้ ดังนั้นหลายครั้งที่คนออกมาต่อสู้เรียกร้อง มันก็เป็นเพราะว่าเขาเจอปัญหา และเป็นสิ่งที่เขาไม่สามารถยอมได้ คือเป็นแนวตั้งรับมากกว่า แล้วหลายคนก็หมดแรงสู้ไประหว่างทางด้วย

“การที่ลุกมาสู้เมื่อเกิดเหตุกับตัว ดีกว่าไม่สู้เลย แต่ถ้าจะให้ดีกว่านั้น ควรเป็นเรื่องที่เราลุกมาพูดได้ตลอดเวลา ไม่ควรนั่งเฉยกับการถูกเลือกปฏิบัติเหมือนที่แท้ซึ่งไม่รับผู้โดยสาว คุณไปบ่นในเฟซบุ๊กหรือครั้ง

FIGHTING POVERTY

มูฮัมหมัด ยูนุส

โดย สฤณี อาชวานันทกุล
กรรมการผู้จัดการด้านการพัฒนาความรู้
บริษัท ปาสาละ จำกัด ผู้แปลหนังสือ
นายธนาคารเพื่อคนจน และ สร้างโลกไร้จน :
Creating a World Without Poverty
ถอดรหัสธุรกิจเพื่อสังคมและอนาคต
ของทุนนิยม (สำนักพิมพ์มติชน)

ศาสตราจารย์มูฮัมหมัด ยูนุส (Muhammad Yunus) เป็นนักเศรษฐศาสตร์ ผู้ประกอบการสังคม และผู้นำความคิดแห่งประเทศบังกลาเทศ ได้รับรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพ เมื่อปี 2006 จากผลงานการก่อตั้งธนาคารกรามีน (Grameen Bank) ที่ริเริ่มแนวคิดการให้คนยากจนกู้เงิน เพื่อนำไปประกอบอาชีพ และพาตัวเองหลุดพ้น จากความยากจนด้วยรูปแบบของ Microcredit (โครงการเงินกู้แบบไร้หลักประกัน)

ก่อนหน้านี้กลุ่มคนจนไม่เคยได้รับการเหลียวแล จากธนาคาร เพราะคนยากจนไม่มีหลักประกันเพียงพอ ปัจจุบันหลายประเทศนำรูปแบบของธนาคารกรามีน ไปใช้เพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนยากจน มีการประมาณการว่า แนวคิดของธนาคารกรามีนช่วยคน ยากจนให้เข้าถึงสินเชื่อได้กว่า 100 ล้านคนทั่วโลก และสำหรับในบังกลาเทศนั้น ลูกค้า 97% ของธนาคาร เป็นผู้หญิง ซึ่งถือว่าเป็นเพศที่ได้รับโอกาสน้อยมาก ในสังคม

คุณูปการสูงสุดของอาจารย์ยูนุสอยู่ที่การสร้าง บทพิสูจน์ผ่านผลการดำเนินงานของธนาคารกรามีน โดยมีความเชื่อว่า 'คนจน' สามารถเป็นลูกหนี้ที่ดีของ สถาบันการเงินได้ เพราะการที่คนกลุ่มนี้สามารถยังชีพ ได้ เป็นเครื่องยืนยันว่าไม่ได้ยากจนเพราะ 'นิสัยเสีย ส่วนตัว' เช่น ชี้เกียจ แต่เป็นเพราะต้องเผชิญกับ ปัญหาเชิงโครงสร้าง คือถูกสถาบันการเงินเข้าใจผิด มาตลอดว่านิสัยเสียและไม่มีหลักประกัน จึงไม่ปล่อย สินเชื่อให้

ผู้ก่อตั้งธนาคารกรามีนไม่เพียงแต่หักล้างความ เข้าใจผิดข้างต้นเกี่ยวกับความจน แต่ยังพิสูจน์ว่า 'สินเชื่อ' ในอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม เป็นเครื่องมือ สำคัญที่ช่วยให้คนหลุดพ้นจากความยากจนด้วยการ มีทุนไปประกอบกิจการขนาดจิ๋ว อีกทั้งยังสามารถ เพิ่มพลังสตรียากไร้ที่ไม่เคยมีบทบาทในครอบครัว ให้สามารถพึ่งตนเอง และวางแผนจัดการเงินให้กับ ครอบครัวได้

เราควรเรียนรู้เรื่องความมุ่งมั่นในการทำสิ่งที่ คนอื่นมองว่าเป็นไปไม่ได้ บัจจัยสำคัญที่จะสร้างคน แบบอาจารย์ยูนุสขึ้นมาเรื่อยๆ คือ บรรยากาศการ ถกเถียงอภิปรายที่เปิดกว้าง สนับสนุนให้คนกล้าคิด กล้าทำสิ่งที่แตกต่าง ให้ทุกคนอยากลองผิดลองถูก ได้ -พูดง่ายๆ คือต้องสร้าง 'สังคมเปิด' ขึ้นมานั่นเอง

เขาก็ไม่รับ นอกจากคุณจะทำเลขาเขียนแล้วไป ร้องเรียนที่กรมการขนส่งทางบก พูดง่าย ๆ ว่าไม่ควร นิ่งเฉย แต่คุณควรร้องเรียน ต้องมีกลไกอะไรสักอย่าง มาบอกว่าสิ่งที่คุณถูกละเมิดคือสิ่งที่ไม่ควรถูกกระทำ" ทุกวันนี้การต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมกันยังคงดำเนิน ต่อไป แม้หลายเรื่องยังหาข้อยุติร่วมกันไม่ได้ แต่ก็ ไม่ได้หมายความว่าเราจะไม่มีความหวัง

"ความหวังที่อยากเห็นในการเรียกร้องสิทธิ LGBT คือก่อนหน้านี้ในพ.ศ. 2550 เคยมีการเขียนคำว่าเพศ ในรัฐธรรมนูญ แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่มี แต่มี สิ่งที่เขียนมาเพิ่มเติมคือ ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน ทำให้คิดว่าเราจะต้องต่อสู้เพื่อให้เรากลับเข้าไปอยู่ ในกล่อง และใช้กฎหมายแบบหญิงชายอย่างนั้น หรือเปล่า เช่น สมมติคุณเป็นคนข้ามเพศ พอคุณไป เปลี่ยนเป็นนางสาว คุณสามารถใช้สิทธิการแต่งงาน ในแบบนางสาวก็ได้ แต่สิ่งหนึ่งที่คนทำงานด้านความ หลากหลายทางเพศมองก็คือ มันก็จะไปผลิตซ้ำเรื่อง เพศหญิงชาย เพราะในอนาคตข้างหน้า คนควรจะ สามารถเลือกระบุเพศได้มากกว่านี้ ดังนั้นถ้าเราจะ ตัดช่อน้อยแต่พอต่อสู้เพื่อเรื่องเพียงเท่านั้น มัน ก็ยังไม่เป็นธรรม 'ไม่ทั่วถึงจริงๆ เพราะเป็นการยึด ตัวเองเข้าไปเป็นเพศกระแสหลัก ส่วนตัวแล้วอยาก ให้ใช้ 'บุคคล' มากกว่าจะไประบุเพศ จะได้เผื่อที่ให้ เขาได้นิยามความเป็นเพศตัวเองในอนาคต พูดง่าย ๆ ว่าเมื่อเราไประบุความเป็นเพศไว้ตั้งแต่แรก เราก็ เหมือนมองคนที่เรื่องเพศอย่างเดียว ไม่ได้มองทรงผม หรือสิ่งอื่นๆ ที่เป็นเส้นแบ่งความเป็นหญิงชาย จริงๆ เราเชื่อเรื่องความลื่นไหลทางเพศนะ แต่ก็ไม่รู้จะ อธิบายกับสังคมยังไง เราถึงได้พูดเรื่อง gender non-conforming ในเด็ก เพราะเด็กจะต้องเติบโตมาแบบ ที่เขาอาจจะยังไม่เลือกว่าจะเป็นเพศ ไหนก็ได้ เพราะ นักสิทธิมนุษยชนเองก็เชื่อว่าเด็กยังมีพัฒนาการใน ด้านการตัดสินใจอยู่ เด็กจึงยังไม่สามารถบอกได้ ตั้งแต่แรกว่าจะเป็นเพศไหน เพราะเราเชื่อว่าการ เลือกเพศมันสามารถกลับหรือเปลี่ยนได้ตลอด แต่ เอาเถอะ ก่อนที่เราจะไปพูดเรื่องความลื่นไหล เราไป ทำความเข้าใจกันให้ได้ก่อนเถอะว่าเพศมีอะไรบ้าง LGBT คืออะไร เพราะถ้าเราเอาคำนี้ไปพูดกับผู้ใหญ่ ในกระทรวง เขาอาจจะไม่เข้าใจก็ได้ว่าคืออะไร อาจจะ คิดว่าเป็นตัวย่อของป๊ายตัวใหม่หรือเปล่า"

THE WORLD OF WHISTLEBLOWING

เอ็ดเวิร์ด สโนว์เดน (Edward Snowden) มีอายุครบ 34 ปี เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน เซลซี แมนนิง (Chelsea Manning) ปรากฏตัวที่งานไพรด์ ในนิวยอร์กเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน หลังได้รับการปล่อยตัว ขณะที่จูเลียน อัสซานจ์ (Julian Assange) หาบซ่อนตัวอยู่ในสถานกักเนกวาดอร์มาครบ 5 ปี เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน ที่ผ่านมา

หากชัยชนะของเหล่าฮีโร่ whistleblowers คือ การเป่านกหวีดเพื่อเปิดโปงความจริงด้านมืดของรัฐบาลมหาอำนาจให้สาธารณชนได้รับรู้ในวงกว้าง รางวัลที่ทั้งสามคนควรจะได้รับคืออะไร

วันนี้เอ็ดเวิร์ดยังคงซ่อนตัวอยู่ที่ไหนสักแห่งในรัสเซีย เซลซีใช้ชีวิตหลังถูกทรงงาน 7 ปีจากข้อหาจารกรรมข้อมูลลับของรัฐบาล ส่วนจูเลียนนั้นยังคงหวาดหวั่น เมื่อทางรัฐบาลอังกฤษยืนยันว่าจะจับตัวผู้ก่อตั้งวิกิลีกส์ทันทีที่ก้าวเท้าออกจากที่ซ่อน

การต่อสู้เพื่อให้สาธารณชนรับรู้กลายเป็นศึกที่พลิกชะตาชีวิตของ ‘นักแฉความจริง’ ทั้งสามคน

“การบอกว่าคุณไม่สนใจเรื่องความเป็นส่วนตัว เพราะคุณไม่มีอะไรต้องปิดบัง ไม่ต่างอะไรกับการบอกว่าคุณไม่สนใจเรื่องเสรีภาพในการพูด เพราะคุณไม่มีอะไรจะพูดนั่นล่ะ” เอ็ดเวิร์ดเผยแพร่ข่าวให้สัมภาษณ์กับด็อกเตอร์รอน พอล และแดนเนี่ยล แม็กคอดัมส์ ที่ตีพิมพ์ทางเว็บไซต์ Ron Paul Liberty Report หนึ่งวันก่อนหน้าวันเกิดของตัวเอง

เอ็ดเวิร์ดเป็นอดีตพนักงานคอมพิวเตอร์สังกัดซีไอเอ (Central Intelligence Agency) หรือหน่วยสืบสวนสอบสวนกลาง เป็นอดีตพนักงานจ้างของรัฐบาลสหรัฐฯ เคยทำงานกับ บุษ อิลเลน แอนด์ แฮมิลตัน ซึ่งเป็นบริษัทคู่สัญญากับสำนักงานความมั่นคงแห่งชาติ หรือเอ็นเอสเอ (National Security Agency) ก่อนที่ชีวิตจะพลิกผัน เมื่อเจ้าตัวทำสำเนาและปล่อยข้อมูลลับที่ได้จากเอ็นเอสเอในปี 2013

เอ็ดเวิร์ดเปิดเผยข้อมูลโครงการลับของรัฐบาลสหรัฐฯ ในการสอดแนมประชาชนชาวอเมริกันและโครงการอื่นๆ ทั่วโลก หลายโครงการดูแลโดยเอ็นเอสเอ และองค์กรพันธมิตร ทั้งยังได้รับความร่วมมือจากบริษัทโทรคมนาคมใหญ่ๆ และรัฐบาลต่างๆ ในยุโรป 20

เอ็ดเวิร์ด สโนว์เดน / เซลซี แมนนิง / จูเลียน อัสซานจ์

เรื่อง ยศยอ คณิศรมบิต
ภาพ จัสซูน ตระกูลศักดิ์

เมื่อสี่อย่าง *The Guardian* และ *Washington Post* ตีพิมพ์เรื่องราวดังกล่าว ตามด้วยสื่อยักษ์ของเยอรมนีอย่าง *Der Spiegel* และ *The New York Times* ชื่อของเอ็ดเวิร์ดกลายเป็นที่พูดถึงไปทั่วโลก

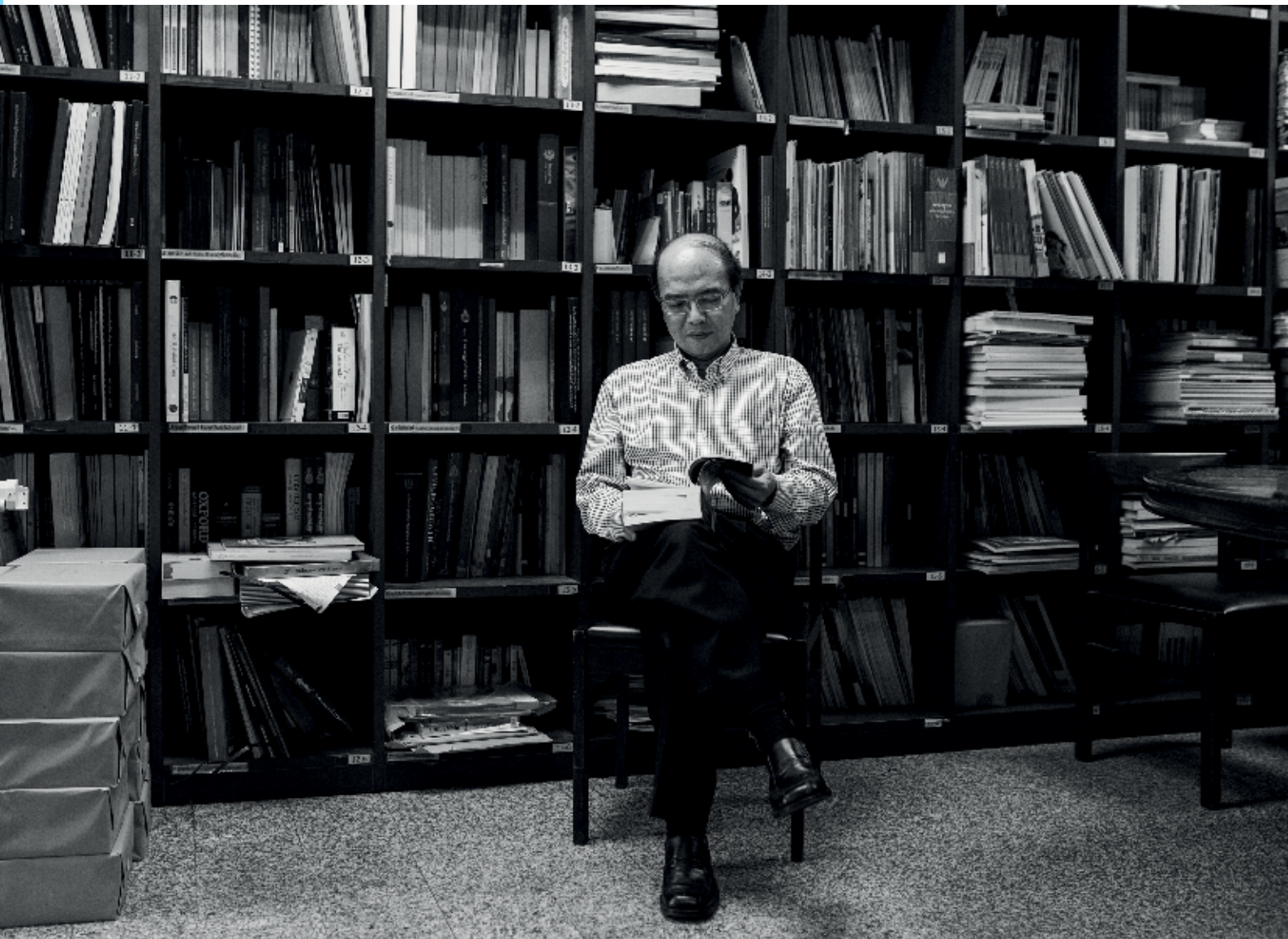
กระทรวงยุติธรรมของอเมริกาตั้งข้อหาว่าเอ็ดเวิร์ด ละเมิด พ.ร.บ. การจารกรรมข้อมูล ปี 1917 สองกระทง และขโมยทรัพย์สินของรัฐบาล เขาถูกตั้งข้อหาในวันที่ 21 มิถุนายน ปี 2011 ในวันเกิดครบรอบ 30 ปี สองวันให้หลัง เจ้าตัวบินไปยังกรุงมอสโก แต่ถูกจำกัดให้อยู่ที่สนามบินนานกว่า 1 เดือน เพราะทางการสหรัฐฯ ยกเลิกหนังสือเดินทาง ก่อนที่รัฐบาลรัสเซียจะอนุญาตให้ลี้ภัยตามคำขอเป็นเวลา 1 ปี และภายหลังได้ขยายเวลาออกไปอย่างน้อยจนถึงปี 2020

เซลซี แมนนิง หลังน้ำตาให้สัมภาษณ์กับ ABC News เมื่อต้นเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา พร้อมขอคุณอดีตประธานาธิบดีบารัค โอบามา ที่มีส่วนในการปล่อยตัวเธอออกจากคุก หลังจากถูกดำเนินคดีด้วยข้อหาเปิดเผยข้อมูลลับของรัฐบาล

อดีตนักวิเคราะห์ข้อมูลของกองทัพสหรัฐฯ ประจำอิรักในปี 2009 เข้าถึงฐานข้อมูลลับมากมาย และสิ่งที่เห็นทำให้เธอไม่อาจนิ่งเฉยได้ ต้นปี 2010 เธอได้เปิดเผยเอกสารกว่า 700,000 ชุด ให้กับเว็บไซต์วิกิลีกส์ หลังจากเห็นทหารอเมริกันกระทำการสังหารร้ายต่อพลเรือนผู้บริสุทธิ์ในวันออกกลาง เธอมองว่าตัวเลขเหยื่อสงครามก็คือ ‘คน’ ไม่ใช่ ‘สถิติ’ ข้อมูลที่เซลซีเปิดเผยมีทั้งวิถีทัศนคติการโจมตีกรุงแบกแดดทางอากาศในเดือนกรกฎาคม ปี 2007 และรายงานของกองทัพบก 482,832 ฉบับ

เซลซีถูกจับกุมในเดือนพฤษภาคม ปี 2010 ข้อมูลส่วนใหญ่ที่เธอเปิดเผยได้รับการตีพิมพ์ผ่านวิกิลีกส์ และพันธมิตรสื่อระหว่างเดือนเมษายนถึงธันวาคม ปีเดียวกัน ศาลทหารตัดสินให้เธอมีความผิดฐานละเมิด พ.ร.บ. การจารกรรมข้อมูล ต้องโทษจำคุกในเดือนสิงหาคม ปี 2011 ก่อนจะได้รับการปล่อยตัวหลังจากประธานาธิบดีบารัค โอบามา มีคำสั่งลดโทษผู้ต้องขังมากกว่า 200 คน เซลซีได้รับอิสรภาพหลังติดคุก 7 ปี

“ฉันขอรับผิดชอบในสิ่งที่ทำลงไป ไม่มีใครบอกให้ฉันทำ ไม่มีใครสั่งให้ฉันทำ นี่คือนั่นเอง ทุกอย่างฉันรับผิดชอบ” เซลซีให้สัมภาษณ์เป็นครั้งแรกกับสถานี

โทรทัศน์ ABC เมื่อได้รับการปล่อยตัว

สิ่งที่เ็ดเวิร์ดและเชลซีทำเป็นการเรียกร้องสิทธิให้กับคนธรรมดา ทั้งสองได้รับการยกย่องให้เป็นผู้เป่านกหวีดเปิดโปงความจริง แต่ถูกตราหน้าว่าเป็น ‘คนทรยศชาติ’ โดยคนบางกลุ่มเช่นกัน

จูเลียน อัสซานจ์ โด่งดังทั่วโลกกับบทบาทผู้ก่อตั้งวิกิลีกส์ เว็บไซต์ที่เปิดโปงข้อมูลลับที่มีผลกระทบต่อองค์กรและรัฐบาลมหาอำนาจ การลุกขึ้นมาเสนอความจริงทำให้จูเลียนเผชิญกับชะตากรรมไม่ต่างจากรายอื่น ๆ

เดือนเมษายนถึงพฤศจิกายน ปี 2010 วิกิลีกส์เผยแพร่เอกสารของกระทรวงการต่างประเทศและข้อมูลปฏิบัติการของสหรัฐฯ ในตะวันออกกลาง ซึ่งคร่าชีวิตพลเรือนนับไม่ถ้วน

วันที่ 1 ธันวาคมในปีเดียวกัน ตำรวจสากลออกหมายจับจูเลียนในข้อหาล่วงละเมิดทางเพศหญิงชาวสวีเดน หกวันให้หลัง จูเลียนเข้ามามอบตัวเพื่อผู้คดีที่ลอนดอนและปฏิเสธทุกข้อกล่าวหา ก่อนหน้านี้มีภารกิจตีเว็บไซต์วิกิลีกส์ รวมทั้งมีความพยายามสกัดกั้นเส้นทางการเงินของเว็บไซต์นี้ กลุ่มผู้สนับสนุนตอบโต้ด้วยการแฮกเว็บไซต์อัยการสวีเดนและเว็บไซต์ของบริษัทบัตรเครดิตที่ระงับบัญชีบริการของวิกิลีกส์

19 พฤษภาคมที่ผ่านมา หลังจากทางการสวีเดนแถลงยกเลิกการสอบสวนคดีล่วงละเมิดที่เกี่ยวข้องกับผู้ก่อตั้งวิกิลีกส์ จูเลียนปรากฏตัวบนระเบียบสถานทูตเอกวาดอร์ในลอนดอน ยืนยันว่าจะยังลี้ภัยอยู่ที่นี้เพื่อหลีกเลี่ยงโอกาสที่จะถูกส่งตัวไปอเมริกา

“วันนี้เราได้รับชัยชนะสำคัญ แต่เส้นทางนั้นยัง

ห่างไกลจากจุดจบ สงครามที่เหมาะสมเพิ่งเริ่มต้นขึ้นเท่านั้น” จูเลียนแถลง พร้อมยืนยันว่าจะเจรจากับรัฐบาลอังกฤษเรื่องการอนุญาตให้ตนออกนอกสถานทูตได้ เมื่อมีการยกเลิกข้อกล่าวหาไปแล้ว

ในฐานะบุคลากรข่าว ‘ผู้กะเทาะเปลือก’ ความจริงไม่น้อยกว่าใครในเมืองไทย **ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์** ผู้อำนวยการสถาบันอิศรา มองว่าบทบาทของ ‘whistleblower’ ทั้งหลายมีความสำคัญมากขึ้นในยุคนี้

“ผมคิดว่าตอนนี้โลกเสรีและโลกทุนนิยมเปลี่ยนแนวคิดไปสู่การใช้อำนาจมากขึ้น ด้วยสถานการณ์โลกด้วยการก่อการร้าย รัฐเองมองเรื่องความปลอดภัยและความมั่นคงเป็นหลัก โอกาสที่จะใช้อำนาจเกินขอบเขตก็มี ฉะนั้นจะมีคนกลุ่มหนึ่งที่ทนไม่ได้ เช่น

เอ็ดเวิร์ด สโนว์เดน เลยเอาเรื่องมาเปิดโปง หรือแม้แต่กรณีปานามา เปเปอร์ส เป็นความลับของธุรกิจขนาดใหญ่ที่ไปจดทะเบียนนอกประเทศ แล้วมีกลุ่มนักข่าวสืบสวนกลุ่มหนึ่งออกมาแฉ ผมว่าพวกเขาจำเป็น ต้องมีบทบาทที่จะทำให้สังคมเห็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในโลก” ประสงค์วิเคราะห์

ในฐานะสื่อมวลชน ผู้อำนวยการสถาบันอิศรา มองว่า “ผู้สื่อข่าวต้องนำข้อเท็จจริงมาเปิดเผย ถ้าสังคมตื่นตัวมากก็จะเป็นแรงกดดันกับคนที่รับผิดชอบในส่วนเกี่ยวข้อง ต่างประเทศใช้หลักเดียวกัน อินโดนีเซียมีภาคประชาสังคมที่กดดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เรื่องการป้องกันและปราบปรามทุจริต ทำให้ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา อินโดนีเซียจึงดีขึ้น ซึ่งก็เป็นผลจากภาคประชาชนที่ตื่นตัวเข้มแข็งกว่าเมืองไทย”

ประสงค์ชี้ว่าการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายในสังคมไทย กลายเป็นจุดด้อยที่ทำให้รวมตัวกันยาก “ความรู้เรามีไหม มี เรามีคนมีความรู้เยอะไหม มี แต่สภาพสังคมการเมืองของไทยมันไม่เอื้อ เพราะมีเรื่องการแบ่งค่าย แบ่งสี ทำให้ความเข้มแข็งภาคประชาชนของเราอ่อนด้อยลงไป เราเองกลับถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อโจมตีอีกฝ่ายหนึ่ง”

ประสงค์มองว่ารัฐเองควรสร้างระบบข้อมูลแบบ ‘big data’ หรือ ‘open data’ ให้โปร่งใสมากที่สุด บางองค์กรที่ควรจะต้องเปิดเผยข้อมูลก็ไม่ได้ ดำเนินการ ขณะที่โครงการของภาครัฐไม่มีข้อมูลพื้นฐานที่สังคมจะใช้วิเคราะห์เพื่อตัดสินใจว่าควรสนับสนุนไหม

ด้วยระบบที่ยวบยาบทุกภาคส่วน การที่ภาคประชาชนจะลุกขึ้นมาเป็นคนเป่านกหวีดเพื่อเปิดโปงความจริงเป็นเรื่องไม่ง่าย แต่ประสงค์และทีมอิศราพยายามทำอยู่ด้วยเหตุผลว่า “เรื่องมันสนุกด้วยไง พอทำข่าวพวกนี้แล้วมีความตื่นตัว อย่างเรื่องชุกหูนของคุณทักษิณ จริงๆ ข้อมูลมันมีอยู่ในระบบอยู่แล้ว แต่ไม่ได้ถูกเปิดเผยออกมา มันอยู่ในข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่องหุ้นของคนนั้นคนนี้อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ อยู่ใน ก.ล.ต. เพียงแต่ว่ามันซ่อนอยู่ พอเราจับจุดถูกว่าคนนี้เป็นคนรับใช้ เราก็เชื่อมโยงข้อมูล แล้วดึงออกมาให้เห็นบนโต๊ะ แล้วอาศัยความรู้ทางด้านกฎหมายบ้าง ระเบียบของตลาดหุ้นบ้าง ให้เห็นว่าเขาทำเรื่องนี้ด้วยเหตุผลอะไร พอไขออกปั๊บก็เหมือนเปิดอะไรออกจากกล่อง ข้อมูลที่กระจาย เราเอามาเรียบเรียงได้”

“ความรู้เรามีไหม
มี เรามีคน
มีความรู้เยอะไหม
มี แต่สภาพสังคม
การเมืองของ
เมืองไทยมันไม่เอื้อ
เพราะมีเรื่อง
การแบ่งค่าย
แบ่งสี ทำให้
ความเข้มแข็ง
ภาคประชาชนของ
เราอ่อนด้อย
ลงไป”

ประสบการณ์ในฐานะผู้สื่อข่าวที่ซัดคุ้ยคดีชุกหูน ขบวนการ สปก. และกรณีผลาญเงินปีบี่ซี ทำให้ประสงค์ “ได้รับการยกย่องว่าเป็น ‘whistleblower’ ในสายงาน สื่อมวลชนหลายๆ จาก Far Eastern Economic Review และ Business Week

อย่างไรก็ตาม ชาวชุกหูนที่สื่อต่างประเทศสนใจ เป็นพิเศษกลับไม่ได้รับการขยายความในแวดวง สื่อมวลชนไทยมากนักในมุมมองของประสงค์

“ถ้าหากเรามีคดีวอเตอร์เกตเป็นต้นแบบของ Washington Post คดีชุกหูนก็เป็นต้นแบบของการใช้ข้อมูลต่างๆ อย่างครบวงจรจนคนที่ตกเป็นข่าวปฏิเสธไม่ได้ ความลับของเขาที่ซ่อนอยู่ในธุรกิจเป็นสิบๆ ปี ผมเปิดมันออกมาหมดจนเขาไม่สามารถจะปฏิเสธข้อเท็จจริงได้ มัดแน่นหมดทุกอย่าง

“แต่คดีนี้เหมือนจะถูกทำให้ลบลอกไป แวดวงวิชาการทางสื่อสารมวลชนแทบจะไม่ได้เอาเรื่องนี้มาเป็นกรณีศึกษาเลย ทั้งที่มันเป็นกรณีที่ดีควรจะนำไปใช้” ผู้อำนวยการสถาบันอิศราเผย

นอกจากมองว่าสังคมไทยไม่ยกย่องนักข่าวเหมือนในต่างประเทศ ประสงค์ยังเสริมว่า “สังคมไทยไม่ยกย่อง มีเรื่องกับผู้มีอำนาจ สภาพสังคมมันต่างกัน การทำข่าวสืบสวนพวกนี้จึงเกิดยาก”

ถ้าบังเอิญต้องตกไปอยู่ในสถานการณ์เดียวกับเอ็ดเวิร์ด สโนว์เดน หัวเรือใหญ่ของสำนักข่าวอิศรา จะเปิดเผยข้อมูลภาครัฐหรือไม่

“ผมไม่กล้าหาญชาญชัยขนาดนั้น (หัวเราะ) ผมไม่ได้ปรารถนาจะเป็นเอ็ดเวิร์ด สโนว์เดน ผมแค่ทำหน้าที่ ไม่เคยคิดที่จะต้องลี้ภัยเสี่ยงตายขนาดนั้น กรณีของเอ็ดเวิร์ด มีนักข่าวคนหนึ่งที่ได้ด้วยกันก็โดนอำนาจเล่นงาน แต่ในประเทศเรามีกลไกบางอย่างที่คุ้มครองข้อมูลพอสมควร แต่ประเทศไทยมีกลไกคุ้มครองอะไรบ้าง ผมไม่คิดจะไปเปรียบเทียบกับคนกลุ่มนี้ เพราะผมไม่คิดจะเสี่ยงตาย ใครเอาปืนมาชู ผมก็เผ่นเหมือนกัน (หัวเราะ)” ประสงค์กล่าวติดตลก

“ผมไม่ได้คิดว่าตัวเองจะต้องเป็น whistleblower เราทำตามหน้าที่ ตามอาชีพของเรา แล้วก็เข้าหากับน้องๆ ในทีมได้ดี เลยตั้งสำนักข่าวอิศราขึ้นมา ไม่เคยคิดว่าเราจะลุกขึ้นมาเป็นคนนั้นคนนี้ ส่วนใครจะคิดว่าเราเป็น whistleblower ก็แล้วแต่เขา” ผู้อำนวยการสถาบันอิศรากล่าวทิ้งท้าย

THE REBELLIOUS ARTIST

เราทราบกันดีว่า อ้ายเว่ยเว่ย (Ai Weiwei) มักใช้สื่อศิลปะแสดงทัศนคติที่ต่อต้านรัฐบาลเป็นประจำจนกลายเป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู้ ด้วยงานศิลปะที่มีนัยทางการเมืองมาตลอด การจะเข้าใจบทบาทของศิลปินจีนนามอุโฆษรายนี้อาจต้องใช้มุมมองของคนทำงานศิลปะเพื่อวิพากษ์รัฐ เช่นเดียวกับ นิตยสาร THE STANDARD มีโอกาสพูดคุยกับ **วสันต์ สิทธิเขตต์** เรื่องการประท้วงชนชั้นปกครองผ่านงานศิลปะ และมุมมองต่อสิ่งที่อ้ายเว่ยเว่ยนำเสนอต่อโลกศิลปะ ซึ่งสร้างการรับรู้และแรงสั่นสะเทือนไปทั่วโลก

อ้ายเว่ยเว่ยได้รับการพูดถึงในวงกว้าง คุณมองงานของศิลปินในแง่ศิลปะและสารที่เขาต้องการสื่ออย่างไร

ผมว่าเขาเป็นอัจฉริยะนะ จากการศึกษาที่เขาย้ายไปอยู่อเมริกา และมีความคิดเรื่อง conceptual art หรือกรณีของการเอากระป๋องนมมาสื่อเรื่องนมบูด แบบเดียวกับที่แอนดี้ วอร์ฮอล (Andy Warhol) เคยทำป๊อปปาร์ตด้วยกระป๋องซูปข้าวโพด คือเรื่องพวกนี้มันเป็นเรื่องที่ง่ายและเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อไปถึงชุมชนอย่างกว้างขวาง และรวดเร็วว่ามันหมายถึงอะไร หรือการเอากระป๋องของเด็กที่ตายแล้วมาต่อกันเป็นมังกร รวมถึงรองเท้าของเด็กที่ตาย เขาก็เอามาทำเป็นงานได้ ผมว่าเขามีลูกเล่นที่ชาญฉลาดในการเอาวัตถุอย่างหนึ่งมาใช้แล้วสามารถสื่อสารไปถึงประเด็นของอำนาจและเรื่องการเมือง

ศิลปินอย่างอ้ายเว่ยเว่ย ใช้ศิลปะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล แต่หากรัฐบาลไม่บ้าจี้ไปเล่นตามเกมเสียงที่ศิลปินส่งถึงคนทั่วไปก็อาจจะไม่ดังใช่ไหม

ถ้าจะพูดจริงๆ งานของอ้ายเว่ยเว่ยมาดังจริงๆ ตอนปี 2008 ที่รัฐบาลจีนสะดุ้งเพราะเรื่องของโรงเรียนถล่มที่เสฉวน มีคนตาย 5,000 กว่าคน แต่รัฐบาลพยายามปกปิด เอาหญ้ามาปลูกคลุมไปหมด แต่อ้ายเว่ยเว่ยฉีกกระชากความจริงออกมา แล้วกระตุ้นให้คนสร้างเครือข่ายนักสืบมวลชนขึ้นมาจนทำให้รัฐบาลสะท้อน เหมือนกับว่ากำลังถูกขูดค้ำความสกปรก จีนบอกว่า 'ไม่มีคอร์รัปชัน' แต่อ้ายเว่ยเว่ยกำลังบอกว่า 'นี่ไง มีคอร์รัปชัน' เขาก็เลยเริ่มมีชื่อเสียงตั้งแต่นั้นมา แล้ว

มุมมองคู่ขนาน: วสันต์ สิทธิเขตต์ มอง อ้ายเว่ยเว่ย วิพากษ์รัฐ

เรื่อง ยศยอด คลังสมบัติ
ภาพ วสันต์ สิทธิเขตต์

ลองคิดดู คนจีนมีที่พันล้านคน แต่คนตื่นตัวขึ้นมาสักสิบล้าน ร้อยล้าน มันจะสร้างแรงกระเพื่อมได้ขนาดไหน

คนจีนในปัจจุบันส่วนหนึ่งเริ่มมีกำลังซื้อและไม่ต้องการเรื่องปากท้อง จึงมองเห็นโลกได้กว้างขึ้น ทำให้เห็นสิ่งที่รัฐบาลทำอย่างนั้นหรือเปล่า จีนพยายามจะปิดช่องทางสื่อใหญ่โดยบล็อกทั้งกูเกิลและเฟซบุ๊ก ก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์ที่อาหรับนั้ดหมายชุมนุมกันทางเฟซบุ๊ก (Arab Spring) และเห็นว่าสื่ออินเทอร์เน็ตมันอันตราย ถ้าปล่อยให้คนที่มีเสรีภาพรับรู้ข่าวสารที่เกิดขึ้น พรรคคอมมิวนิสต์จีนจะไม่มั่นคงแน่นอน

ถ้ามองในมุมมองของรัฐบาลจีน ด้วยความที่ประชากรเยอะ จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายที่ควบคุมเพื่อให้ประเทศเดินไปข้างหน้าได้หรือเปล่า

ผมมองว่ามันมีสองด้านนะ จีนมีจำนวนประชากรอยู่พันกว่าล้านคน เขากินข้าวกันวันละเท่าไร แล้วถ้าเกิดไม่มีการปฏิวัติจีนตั้งแต่ช่วงที่เหมาเจ๋อตงสร้างมาจนถึงสมัยเติ้งเสี่ยวผิง ก่อนจะปรับมาเป็นปัจจุบัน ผมว่าเขาต้องใช้อำนาจรัฐกฎเหล็ก จึงจะสามารถควบคุมคนได้ แต่มันก็เกิดอาการลึกลับในปัจจุบั้น เพราะเมื่อคนมีเงินมาก พวกเขา ก็ไขว่คว้าหาเสรีภาพ อยากซื้อรถแพงๆ อยากมีบ้านที่อยู่สบายกว่าเดิม อยากแต่งตัวมีสีล้นกว่าเดิม ก็เลยเกิดกระแสขึ้นมาเหมือนที่ฮ่องกงซึ่งเขาหนักกว่านี้ เพราะที่นั่นมีการลุกฮือขึ้นมาเป็น 'ปฏิวัติร่ม' ซึ่งสะท้อนเรื่องเสรีภาพ ขณะเดียวกัน ผมมองว่าโลกทุนนิยมกับโลกคอมมิวนิสต์เป็นปีศาจร้ายที่กัดกันมาตั้งนานแล้ว เพราะฉะนั้นยิ่งตอนนี้จีนรวยจริงใหญ่จริง และกำลังทะลุวงโลกด้วยการเอาหนีแพนด้าไปให้ทุกประเทศ ตอนนั้นในแอฟริกา เอเชีย หรือลาตินอเมริกา จีนเข้าไปหมดแล้ว เพราะฉะนั้นเรื่องสื่อ รัฐบาลต้องการจำกัดแน่ เพราะกลัวว่าอาจจะล่มสลายอีก

เรามองได้ไหมว่าสื่อตะวันตกในอเมริกาเอง ก็ต้องการที่จะผลักดันคนอย่างอ้ายเว่ยเว่ยที่ต่อต้านรัฐบาลจีนอยู่เบื้องๆ

ผมมองว่าศิลปะเป็นอาวุธมานานแล้ว คอมมิวนิสต์ก็ใช้ศิลปะเป็นอาวุธ อเมริกาก็ใช้ศิลปะเป็นอาวุธ แต่เขาล้างสมองโดยใช้ฮอลลีวูด โดยใช้กระบวนการ

ปีอปอาร์ต หรือการนิยมเสพสื่อเสรีจนบ้าคลั่ง ทำให้คนคิดว่าเสรีภาพคือความสุดโต่ง เพราะในอเมริกา ถ้าคุณขยันมาก คุณจะมีเงินมาก มีเสรีภาพมาก ขณะที่จีนคิดว่าเราจะอยู่ยังไงให้รอดในสถานการณ์ที่ถูกขั้วเคียว การปิดล้อมมันมีอยู่แล้ว เพียงแต่ตอนนี้มันเป็นไปได้เลย หลังจากยุคโลกาภิวัตน์ เงินมันทะลวงโลก รวมทั้งอินเทอร์เน็ตด้วย เงินมันวิ่งไปอย่างรวดเร็ว

รัฐบาลจีนควรทำอะไรเพื่อให้ประชาชนไม่รู้สึกว่าถูกกดขี่ด้านการแสดงออกจนเกินไป

ความจริงจีนพยายามทำโดยการเอาศิลปะมาใช้ที่เซ็นเซ็น เราจะเห็นศิลปินนับล้านอยู่ในที่เดียวกัน เด็กจบใหม่สามารถจะได้ทั้งเงินและงาน แต่ผมมีความเชื่อว่าศิลปินมีความคิดขบถในตัว ไม่ยอมรับการกดขี่ ไม่ยอมรับอำนาจ แต่พอศิลปินได้เงินมาก็มีความสุข แล้วก็ลืมไปว่าบทบาทหน้าที่คืออะไร นั่นคือทางเดียวที่คุณจะมีเงินแล้วไม่โดนแบน ในทางหนึ่ง รัฐบาลจีนส่งเสริมศิลปะมาก แต่มีขอบเขตว่า 'อย่าวิจารณ์นะ' อย่างกรณีผมไปเขียนภาพเรื่องเทียนอันเหมินในจีน งานของผมก็ถูกบล็อกและถูกทำลายในปี 2012 เพราะเขาก็มีจุดอ่อนไหวของเขา

จากความสำเร็จในอาชีพเมื่อเป็นที่ปรึกษาของบริษัทที่สร้างสนามกีฬาวิ่งกอล์ฟ อ้ายเวย์เวย์กลับ 26

วิพากษ์รัฐ แทนที่จะเลวสุข...

อ้ายเวย์เวย์ฉลาดที่จะพูดว่าตัวเขาไม่ต้องการโค่นล้มคอมมิวนิสต์ แต่ต้องการให้รัฐบาลมีความยุติธรรม ให้มีเสรีภาพบ้าง เพื่อรัฐจะได้ถูกตรวจสอบ ฉะนั้นสิ่งที่เขาทำตั้งแต่เรื่องเสฉวน จนมาถึงเรื่องนม หรืองาน 'Leg Gun' (การโพสท่าโดยใช้เท้าทำเป็นปืน) ที่มีความเป็นฟังก์ อ้ายเวย์เวย์ชาญฉลาดมากในการใช้ท่าทางประกอบจนเกิดเป็นกระแสขึ้นมา ที่ผมมองว่าฉลาดที่สุดอีกอย่างคือการใช้เครือข่ายตอนที่ไปเวนิส เขาถูกกักตัวอยู่ ตอนนั้นศิลปินทั่วโลกเซ็นชื่อเรียกร้องให้มีการปล่อยตัว เขาทำไปสเตอร์ขึ้นมาจนเป็นกระแสใหญ่ระดับโลก ผมว่าเขารู้จักที่จะใช้สื่อให้พอดี

งานของอ้ายเวย์เวย์ใช้สื่อหลากหลายด้วยพื้นฐานทางด้านศิลปะหลากหลาย...

ใช่ครับ เขามีวิธีคิดงานแบบ conceptual art ซึ่งมันมีประเด็นด้วยในแง่ของความเป็นจีนเอง แล้วศิลปินมีพื้นที่จากการที่พ่อแม่ถูกจับ สิ่งเหล่านี้หล่อหลอมเขา ยิ่งเขาฉลาดเลือกใช้วัสดุ ก็สามารถสื่อสารให้คนรู้จักเรื่องเสรีภาพได้

คุณมองว่าหน้าที่ของศิลปินต้องตอบสนองวาระทางสังคมด้วยใช่ไหม สมัยเด็กๆ เราคิดว่าถ้าอยากจะทำรูปให้สวยงาม เรา

ต้องเปลี่ยนแปลงโลกนี้ให้สวยงาม เพราะฉะนั้นหน้าที่รับผิดชอบของเราก็เหมือนกับทุกคนที่ทำมาหากินเหมือนกัน แต่ศิลปินเองมีความสามารถ มีทักษะในการใช้ศิลปะเพื่อสื่อสาร เพราะฉะนั้นเราจะสื่อสารอะไร ถ้าเราเป็นนักเขียน ถ้าเราเป็นกวี เราเขียนอะไร เราจะเขียนเพื่อเจอ หรือจะเขียนเรื่องราวของชีวิต ความจริง ความทุกข์ยากของคนที่อยู่รอบข้าง หรือความทุกข์ของตัวเองก็ได้ ถ้าเราเข้าใจตัวเองและแฉความทุกข์ออกมา ถ้ามันมีประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์ได้ ก็นับว่าเป็นวรรณกรรมหรืองานศิลปะที่ดีนะ

งานของคุณเองก็มีความหลากหลาย จำเป็นไหมที่ศิลปินจะต้องเรียนรู้หลากหลายแขนง

'รู้จริงสิ่งเดียวอาจ มีมั่ง' เหมือนโคลงโบราณว่าไว้ทำอะไรให้มันลึกจริง แต่ตัวผมเองใช้สื่อหลากหลาย เพราะวิธีคิดของเราที่สื่อออกมาเป็นแบบนี้แล้วมันสะดวกรวดเร็ว และชัดเจน

ต้องใช้พื้นที่สื่อยุคดิจิทัลช่วยด้วย

ใช่ เพราะสิ่งพิมพ์ก็ไม่มีแล้ว พื้นที่ทางอินเทอร์เน็ตจะเป็นทางใหม่ อย่างอ้ายเวย์เวย์ตั้งแต่ทำบล็อกขึ้นมาจนกลายเป็นคลื่นลูกใหญ่ในปี 2005 ก็ทำให้คนในประเทศจีนติดตามในสิ่งที่เขาพูด

PREPARING FOR THE FUTURE

อีลอน มัสก์

โดย โสภณ สุภมั่งมี

อดีตโปรแกรมเมอร์บริษัท Microsoft

ที่สหรัฐอเมริกา นักเขียนอิสระ

เจ้าของผลงานหนังสือ

The Nerd of Microsoft และ

หนังสือท่องเที่ยวสำนวนและบุคลิก

อย่าง *คิซุ ภูเขา เจาจันทร์*

ถ้าพูดถึงบุคคลในแวดวงเทคโนโลยีที่ต้องจับตามองตอนนี้คงเป็นใครไปไม่ได้ นอกจาก **อีลอน มัสก์** (Elon Musk) ที่หลายคนในโลกโซเชียลพูดถึงเป็นเสียงเดียวกันว่าเขาคือ 'Real Life Iron Man' (LWS) นอกจากได้ชื่อว่าเป็นต้นแบบคาแรกเตอร์ของ โทนี่ สตาร์ก ในภาพยนตร์ซูเปอร์ฮีโร่แล้ว เขายังมีความฉลาดหลักแหลมรอบด้าน ทั้งด้านฟิสิกส์ เศรษฐศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และธุรกิจ แถมยังมีความทะเยอทะยานที่สูงลิ่วแบบไม่ธรรมดาที่คล้ายกับสตาร์กด้วย สูงถึงขั้นว่าอีลอนตั้งเป้าพัฒนาเทคโนโลยีของบริษัท SpaceX ให้มนุษย์เดินทางไปกลับดาวอังคารได้ภายใน 50-100 ปีข้างหน้า

ถ้าย้อนกลับไปดูประวัติของอีลอนตั้งแต่เด็ก อาจจะพอเห็นภาพว่าทำไมผู้ชายคนนี้ได้กลายเป็นบุคคลที่นิตยสาร *Time* จัดให้เป็นหนึ่งในร้อยบุคคลที่มีอิทธิพลต่อโลกในปี 2013 และประมาณการมูลค่าสุทธิของเขาอยู่ที่ 1.3 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ

เมื่ออายุได้ 10 ขวบ เด็กชายอีลอนเริ่มสนใจคอมพิวเตอร์ สองปีต่อมาเขาส่งเกม Blastar แล้วขายให้กับนิตยสาร *PC and Office Technology* ด้วยราคาประมาณ 500 เหรียญสหรัฐ อีลอนเรียนจบปริญญาตรีสาขาเศรษฐศาสตร์และฟิสิกส์ในปี 1995 เริ่มเรียนปริญญาเอกในสาขา Energy Physics ที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด แต่หลังจากนั้นเพียง 2 วันก็ลาออกมาสร้างบริษัทของตัวเองชื่อ 'Zip2' เพื่อสร้างเกตเวย์แบบออนไลน์สำหรับหนังสือพิมพ์หัวใหญ่ๆ อย่าง *The New York Times* และ *Chicago Tribune* จนกระทั่งในปี 1999 Compaq เข้าซื้อกิจการของ Zip2 และตัวเขาเองได้เงินมาทั้งหมด 22 ล้านเหรียญสหรัฐ

อีลอนให้เหตุผลการลาออกจากสแตนฟอร์ดแค่เพียงว่า "อินเทอร์เน็ตกำลังมา แล้วผมก็อยากเป็นส่วนหนึ่งของมัน" เมื่อความฉลาดบวกกับความกล้า ยกกำลังด้วยความทะเยอทะยาน ผลลัพธ์ของสมการคืออีลอน มัสก์

เขากลายเป็นมหาเศรษฐีทั้งที่อายุยังไม่ขึ้นเลขสาม ด้วยซ้ำ คนปกติทั่วไปอาจจะเกษียณ เอาเงินลงทุนไว้กินดอกเบี้ย แล้วก็เดินทางรอบโลก ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขไปตลอดชีวิต แต่เราไม่สามารถเอาตรรกะ

สภาพสังคมที่ไม่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นมากนัก แต่ศิลปินอย่างอ้ายเวย์เวย์และตัวคุณเองก็สามารถหาช่องทางสื่อสารสิ่งที่คิดออกมาได้ หรือศิลปินจะทำงานออกมาได้ดีเมื่อมีแรงกดดันก็เป็นไปได้ แต่ต้องอยู่ที่สำนึกของศิลปินก่อนว่าคุณมีชีวิตอยู่ทำไม แล้วสังคมที่คุณอยู่มันดีอยู่แล้วหรือยัง ถ้าเราเห็นว่าไม่ดี เราก็อยากที่จะเปลี่ยนแปลง แต่จะเปลี่ยนแปลงยังไงก็ต้องมาค้นคว้า การจะตะโกนด่าต่างๆ ก็เป็นไปไม่ได้ แต่การพยายามสู้เพื่อให้เกิดผลน่าจะดีกว่า

การที่อ้ายเวย์เวย์ลุกขึ้นมาวิพากษ์รัฐอาจสร้างการรับรู้ได้ แต่การเปลี่ยนแปลงจริงๆ คงต้องอาศัยองค์ประกอบทางการศิลปะโดยรวม

ใช่ ผมไปเนนิสเมื่อปี 2003 ตอนนั้นอเมริกาถล่มอิรักไปแล้ว แต่เมื่อไปดูในงานก็ไม่มีใครมาสนใจเรื่องนี้ คือเราจะไปเรียกร้องให้คนอื่นคิดเหมือนอ้ายเวย์เวย์ก็ไม่ได้ ศิลปินใหญ่ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสังคมมาบางคนเขาก็ไม่วิจารณ์อะไร

คุณทำงานวิพากษ์สังคมมานาน งานที่ก่อสร้างแรงกระเพื่อมตามที่ต้องการมากแค่ไหน

ในประเทศที่ด้อยพัฒนาอย่างไทยต้องใช้เวลามากกว่าที่คนจะสนใจศิลปะและคิดว่ามันมีความหมาย งานผมแรงมาตั้ง 30-40 ปีแล้ว มีทหารไปปลดงานแล้วยกเลิกการแสดงไม่รู้กี่ครั้ง แต่ผมก็ยังอยู่ ไม่ได้คิดว่าจะต้องทำชื่อเสียงโด่งดังอะไร เรากำลังมุ่งมั่นไปสู่การใช้ศิลปะเป็นอาวุธให้คนค่อยๆ ตื่นและคิดเพื่อจะทำอะไรบางอย่าง ผมใช้งานแสดงให้รู้ว่านี่แหละ โลกที่เรา กำลังอยู่ นี่ละ สังคมที่เราเป็นอยู่ หน้าที่ของศิลปินก็คือการเปิดโปง การเปิดทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นมาให้คนได้เห็น

หนึ่งในสื่อที่คุณเคยออกแบบคือ 'ขอให้ทุกคนร่วมกันหยุดสงคราม' แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันเราจะหยุดสงครามได้อย่างไร

หยุดสงครามรุกราน สงครามที่เข้าไปปล้นสะดม ยกตัวอย่าง การเข้าไปถล่มซีเรียก็คือการปล้น นี่คือนสิ่งที่คนทั่วไปเห็นว่าต้องหยุด แต่เราจะหยุดได้ยังไง ในเมื่อคนที่กุมบังเหียนรัฐบาลคือคนที่มั่งมีและเป็นนายทุน และในความอ่อนแอของทุกคน ศิลปินเองก็เป็นคนที่อ่อนแอ ไม่มีอำนาจอะไร แต่มีความสามารถเล็กๆ น้อยๆ ของตัวเอง การจะสื่อสารให้คนมาเข้าใจกันได้ ผมว่าก็เป็นสิ่งที่เราทำได้ อ้ายเวย์เวย์พยายามทำแล้ว โลกก็ตื่น แต่ก็ยังไม่ถึงขนาดที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลง แต่เราจะเรียกร้องให้ใครมาเป็นนักปฏิวัติให้ใครมานำ มันไม่ได้ ผมต้องการให้ทุกคนเป็นผู้นำ คือทุกคนต้องรับผิดชอบตัวเอง คุณต้องรับผิดชอบต่อสังคมที่คุณอยู่ด้วย นั่นคือหน้าที่ของการมีชีวิตอยู่

LAW BY THE PEOPLE, FOR THE PEOPLE

ยั้งชีพ อัชฌานนท์ ผู้จัดการโครงการอินเทอร์เน็ต เพื่อกฎหมายประชาชน (iLaw)

เรื่อง ยศยอด คลังสมบัติ ภาพ นวตา วงศ์เจริญ

พ.ศ. 2552 โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน (iLaw) ก่อตั้งขึ้นในฐานะองค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนที่ทำงานกับภาคประชาชนเพื่อเสรีภาพในการแสดงออก สิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง โดยอาสาเป็นสื่อกลางในการรวบรวมรายชื่อและการสนับสนุนจากสังคมผู้ใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อผลักดันการเข้าชื่อเสนอกฎหมายที่มีจุดเริ่มต้นมาจากประชาชนและเครือข่ายภาคประชาสังคม

8 ปีผ่านไป เรานั่งคุยกับ ยั้งชีพ อัชฌานนท์ พนักงานคนแรกก็กลายเป็นผู้จัดการโครงการฯ ถึงการทำงานที่ผ่านมา และการเปลี่ยนแปลงที่อยากจะเห็นในสังคมไทย

8 ปีที่ผ่านมา อยากให้ลองประเมินคร่าวๆ ว่าโครงการฯ ได้บรรลุเป้าหมายอย่างไรบ้าง

ภาพรวมเป้าใหญ่ที่ไม่บรรลุเลย ความจริงเป้าหมายตั้งแต่พ.ศ. 2552 คือสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนอยากให้กฎหมายมาจากประชาชน ไม่ใช่ผู้มีอำนาจเท่านั้น ตอนนั้นภูมิทัศน์ของสื่อออนไลน์ไม่เหมือนกับตอนนี้ เราคิดว่าการทำเว็บไซต์น่าจะช่วยให้ แต่ภูมิทัศน์สื่อออนไลน์ก็เปลี่ยนไปเรื่อยๆ ทุกอย่างขยับ

แบบนี้มาใช้กับเขาได้ เพราะหลังจากนั้นอีลอนก็สร้าง X.com ที่ต่อมากลายเป็น Paypal และในปี 2002 eBay ขอซื้อด้วยเงินถึง 1.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ และเจ้าตัวถือหุ้นบริษัทมากกว่า 11% ในปีเดียวกัน เขาสร้างบริษัทที่สามชื่อ SpaceX โดยมีเป้าหมายหลักคือ การสร้างระบบขนส่งมนุษย์ไปยังดาวอังคาร

ในปี 2008 SpaceX กลายเป็นบริษัทเอกชนแห่งแรกที่ขนส่งของไปยังสถานีอวกาศนานาชาติ และในปีนี้ จรวด Falcon 9 สร้างชื่อให้ SpaceX อีกครั้ง เพราะสร้างมาจากวัสดุที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ (ไม่เหมือนสมัยก่อนที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง) เทคโนโลยีนี้เปิดประตูสู่ความเป็นไปได้ในการเดินทางในอวกาศ เพราะทำให้ค่าใช้จ่ายในการยิงจรวดออกนอกโลกถูกลงมา

ในปี 2015 อีลอนร่วมก่อตั้งบริษัท OpenAI องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร เพื่อที่จะพัฒนา Artificial Intelligence (AI) ให้มีประโยชน์ต่อมนุษยชาติมากที่สุด ต่อมาในปี 2017 เขาลงทุนในบริษัท Neuralink ที่พัฒนาชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ฝังในสมองมนุษย์ ซึ่งอุปกรณ์ชิ้นนี้จะช่วยเพิ่มศักยภาพของมนุษย์ให้เทียบเคียงกับ AI ได้ในอนาคต โดยเป็นการเน้นย้ำแนวคิดของเจ้าตัวเกี่ยวกับ AI ว่าต้องมีการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด เพราะสามารถคุกคามการดำรงอยู่ของมนุษย์ได้

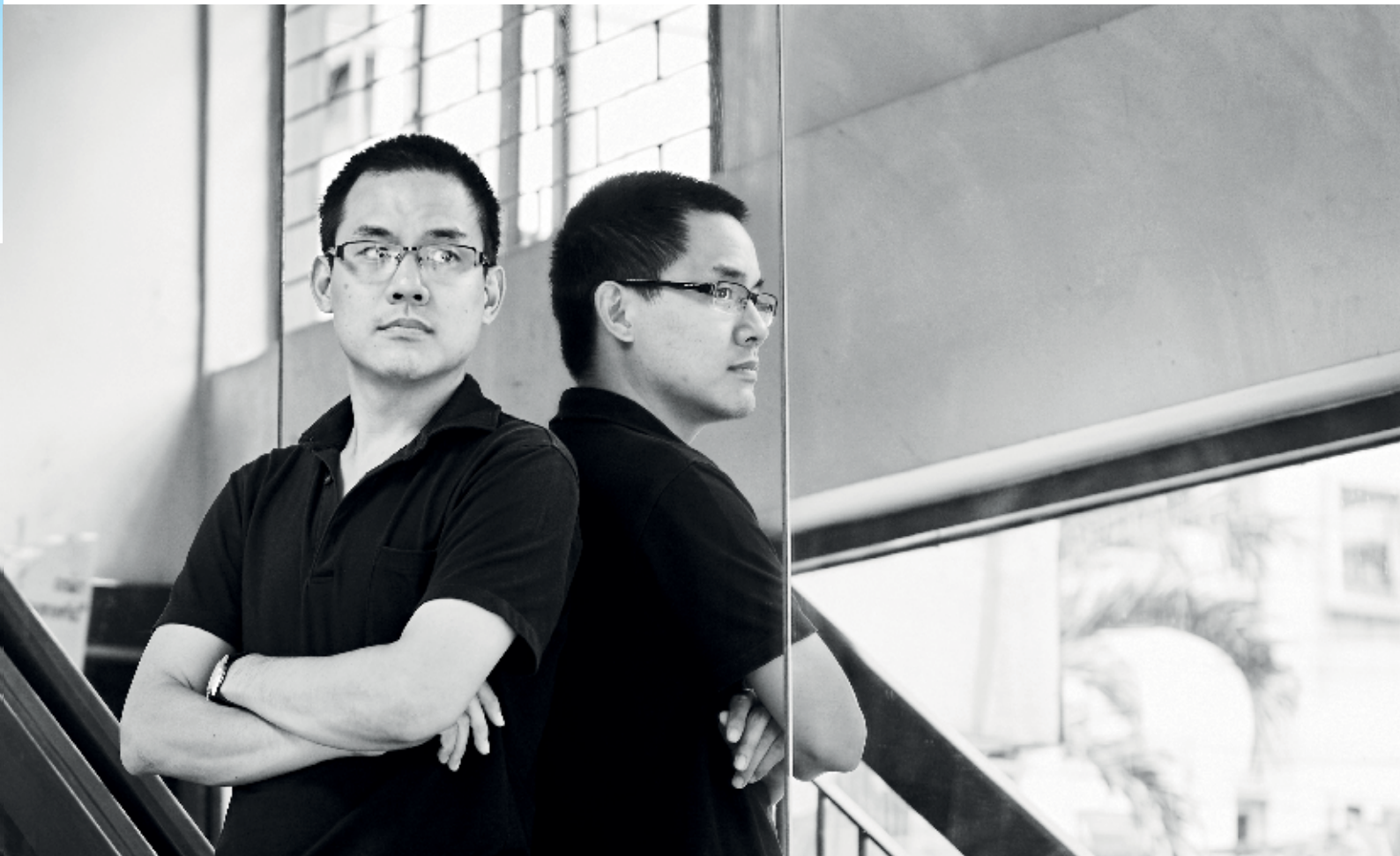
อีกเทคโนโลยีหนึ่งที่อีลอนให้ความสำคัญมากไม่แพ้กันคือพลังงานสะอาด ในปี 2016 อีลอนซื้อบริษัท SolarCity เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานแสงอาทิตย์ให้เข้าถึงผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น พอดันปี 2017 บริษัท Tesla เปิดตัวรถยนต์ซีดานรุ่น Model 3 รถยนต์ไฟฟ้าเต็มรูปแบบที่สามารถขับได้ถึง 344 กิโลเมตรต่อการชาร์จหนึ่งครั้ง และทำความเร็วจาก 0-60 กิโลเมตรได้ภายในเวลา 6 วินาที แต่สิ่งที่สร้างความฮือฮามากที่สุดคงเป็นราคา เพราะเริ่มต้นเพียงล้านต้นๆ เท่านั้น

อีลอน มัสก์ ไม่ใช่คนแรกที่ฝันอยากเดินทางไปอวกาศ ไม่ใช่คนแรกที่คิดค้นการพัฒนารถยนต์ไฟฟ้า หรือแม้แต่ผลิตพลังงานสะอาดจากแสงอาทิตย์ แต่สิ่งที่ทำให้เขาแตกต่างจากคนอื่นคือความกล้าที่จะลงมือทำ กล้าที่จะยืนหยัดเพื่ออุดมการณ์และแนวคิดเพื่อเทคโนโลยีที่สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต

โลกของเราอาจจะไม่มีไอรอนแมน แต่ยั้งชีพที่เรามีอีลอน มัสก์ เพราะอย่างน้อยจากจุดยืน ความเชื่อ และความสามารถของหนุ่มคนนี้ก็ทำให้เราพอจะมั่นใจได้ว่า โลกอนาคตยังพอมีแสงสว่างให้เห็นบ้าง ไม่ใช่มืดมนไปเสียทุกทิศทุกทาง

ไปข้างหน้า แต่ปรากฏว่าบรรยากาศการเมืองถอยหลังก็เลยได้ทิศทางตรงกันข้าม สถานการณ์วันนี้ในพ.ศ. 2560 กับ 2552 ผมคิดว่าพ.ศ. 2552 ดีกว่าด้วยซ้ำ

สถานการณ์ใดที่คิดว่าในพ.ศ. 2552 ดีกว่า

สิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วมออกกฎหมาย กำหนดนโยบาย หรือกำหนดชะตาชีวิตตัวเองในสังคมภาพใหญ่ ผมคิดว่าสมัยนั้นดีกว่า แต่บางประเด็นก็ขยับไปเยอะ แม้จะไม่ถึงกับสำเร็จ แต่การขยับไปเยอะที่เราไม่ได้จะอ้างว่าเป็นเพราะงานของเราเท่านั้น แต่เป็นเพราะหลายๆ อย่างประกอบกันด้วย ตัวอย่างเช่น การตระหนักรู้เรื่องภัยอันตรายของ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ การรับรู้ของสังคมเกี่ยวกับปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย

มาตรา 112 กับการดำเนินคดีทางการเมืองต่อประชาชน ซึ่งถือว่ายั่งยืนวันเข้า สังคมก็ยิ่งรับรู้มากขึ้นครับ

ดีกว่าการทำงานที่ผ่านมายังไม่บรรลุเป้าหมาย อะไรทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนน้อยกว่าที่คิด

ตอบได้อย่างเดียวเลยว่าทิศทางทางการเมืองมันไปทางนั้น ส่วนคนจะตื่นตัวกันมากขึ้นไหม ผมยังประเมินไม่ถูกเหมือนกันครับ

ถ้าพิจารณาจากการที่คุณเสนอตัวเป็นช่องทางให้คนทั่วไปเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายต่างๆ เพื่อที่จะดำเนินการต่อไปได้ ผลตอบรับที่ได้เป็นอย่างไร

ช่วงที่เปิดเว็บไซต์ใหม่ๆ ผลตอบรับไม่ค่อยดีเพราะหลายปัจจัย หนึ่ง คนไม่ค่อยรู้จักว่าการเข้าชื่อเสนอกฎหมายคืออะไร สอง สมัยพ.ศ. 2552-2555 เวลาจะเข้าชื่อเสนอกฎหมาย คุณต้องถ่ายสำเนาบัตรประชาชนและทะเบียนบ้านประกอบกัน และต้องใช้แบบฟอร์มที่ถูกต้อง ก็มีส่งเข้ามาบ้าง แต่น้อยเกินกว่าจะสร้างการเปลี่ยนแปลงอะไรได้ เราเข้าใจถึงความยากลำบากตรงนี้ ที่นี้กฎหมายมาแก้ในพ.ศ. 2556 ว่าไม่ต้องใช้ทะเบียนบ้านแล้ว แต่ขณะเดียวกันสมัยพ.ศ. 2554-2556 บรรยากาศในโลกออนไลน์ก็เปลี่ยน คนนิยมไปลงชื่อใน change.org มากกว่า รู้สึกว่าการลงชื่อผ่านสื่อนี้เป็นการได้ลงชื่อแล้ว ต่อมาคือการเติบโตของเฟซบุ๊ก หรือโซเชียลมีเดียที่เปลี่ยนไป ทำให้คนเริ่ม

รู้สึกว่าคุณเองมีช่องทางอื่นๆ ในการแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมกับการกฎหมาย คนใช้ช่องทางกระจาย การที่เราจะเป็นศูนย์กลางรณรงค์เรื่องนี้ก็ไม่เกิดขึ้น

แล้วปรับทิศทางการทำงานอย่างไรบ้าง

ช่วงพ.ศ. 2555-2556 นี้ปรับเยอะนะครับ เราเริ่มต้นทำโปรเจกต์ที่สองคือศูนย์ข้อมูลกฎหมายและคดีเสรีภาพ เป็นการจับตาและบันทึกข้อมูลการละเมิดเสรีภาพ ส่วนโปรเจกต์เดิมก็เปลี่ยนเป็นจับบางประเด็นให้ชัดขึ้น เช่น ตอนนั้นทำเรื่องกฎหมายภาพยนตร์ทำเรื่อง พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ทำเรื่องชุดนักโทษ คือเอาประเด็นเด่นๆ มาทำข้อมูล ทำกิจกรรม และสร้างการมีส่วนร่วมให้ประเด็นชัดขึ้นมาเลยว่ามีปัญหาอันอยู่ตรงนี้ อยากให้เป็นอย่างไร แต่พอมีรัฐประหารพ.ศ. 2557 สถานการณ์ทางการเมืองเปลี่ยน การเข้ายื่นเสนอกฎหมายไม่มีงานในส่วนนั้นจึงแค่แข็งไปเลย ขณะเดียวกันก็ยังมีกฎหมายอื่นๆ ที่เข้ามาตรา 44 ซึ่งออกโดย สนช. เราก็เลยมาจับตาทางนี้ให้เยอะขึ้น

กฎหมายที่ออกโดยรัฐบาลชุดปัจจุบัน มีทั้งที่คุณเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย...

ในเรื่องการออกกฎหมาย เราจะไม่ค่อยได้บอกว่า พ.ร.บ. ไหนดี เห็นด้วยหรือไม่ แต่เราอยากให้คุณรู้ว่าตอนนี้กฎหมายแบบนี้กำลังจะออก ให้ช่วยกันถกเถียงหรือรับรู้ว่าจะใช้อย่างไร

การที่เราได้เห็นการประท้วงเวลามีการออก พ.ร.บ. ใหม่ฯ แสดงว่ากฎหมายไทยยังมีแนวโน้มจะกระทบต่อสิทธิของประชาชนส่วนหนึ่งใช่ไหม

ครับ คิดว่าโดยภาพรวมกฎหมายของประเทศไทยไม่ได้สอดคล้องกับชีวิตของคนมากนัก กฎหมายหลายฉบับไปละเมิดสิทธิ หรือกระทบวิถีชีวิตของคนบางกลุ่มค่อนข้างมาก

รัฐบาลควรทำอะไรเวลาจะออกกฎหมาย

จริงๆ ควรรับฟังความคิดเห็นประชาชนก่อนที่จะร่าง เริ่มจากการศึกษาปัญหาที่ก่อนว่า ถ้าจะออกกฎหมายสักฉบับหนึ่ง ปัญหาเดิมคืออะไร แล้วเราจะแก้อะไร ต่อมาก็คือในกรณีที่มีความเห็นแตกต่างชัดเจนในกฎหมายแต่ละฉบับ โดยหลักคือมันออกไม่ได้ ถ้าจะออกได้ มันมีสองวิธีคือ หนึ่ง ต้องประนีประนอม

“หลักๆ เราอยาก
ให้สังคมรู้ว่า
ตอนนี้Pให้ช่วยกัน
ถกเถียงด้วย
หรือพอออกมาแล้ว
ก็รับรู้ว่าจะใช้
อย่างไร”

หาทางที่ทั้งสองฝ่ายรับได้ร่วมกัน เปิดโต๊ะเจรจาที่ลดลงมาคนละครึ่งทาง หรือหาวิธีที่สาม ที่สี่ ไปเลย ถ้าไม่ได้ก็ไม่ออก หรือสุดท้ายถ้าหาทางออกไม่ได้จริงๆ คุณก็ต้องเคารพเสียงส่วนใหญ่

ถ้าการออกกฎหมายทุกฉบับมีประชาชนพิจารณาทุกครั้ง กระบวนการนิติบัญญัติจะเข้าไปไหม

จะเข้าครับ นอกจากนี้หมายความว่าทั้งเจ้าหน้าที่เอง ทั้ง ส.ส. หรือ สนช. คือคนที่เข้าไปทำงานตรงนั้นต้องทำงานหนัก แต่ทุกวันนี้ ส.ส. ที่มาจากการเลือกตั้งก็ไม่ค่อยเข้าประชุม สนช. ชุดปัจจุบันรับหลายตำแหน่งแล้วไม่ค่อยเข้าประชุม ทำให้ไม่มีเวลาจะศึกษาถ่วงแท้ คนออกกฎหมายเป็นคนที่ใช้อำนาจ คุณต้องได้รับการเรียกร้องให้ทำงานหนัก ถ้าทำงานหนัก (กระบวนการนิติบัญญัติ) อาจจะไม่ใช่เข้ามา

ในฐานะนักเคลื่อนไหวด้านกฎหมาย อยากเห็นการเปลี่ยนแปลงอะไรอีก

ผมคิดว่าตอนนี้การแสดงผลออกมันถูกกดให้ต่ำลงนะ สิ่งที่เราคิดคือการจับตาก่อนที่เราจะแสดงออกถึงการคัดค้าน เราต้องรู้ก่อนว่ากฎหมายอะไรกำลังจะออก ออกมาแล้วมันจะเป็นอย่างไร ซึ่งเป็นงานยากที่เราจะไปอ่านระเบียบวาระการประชุมสภาว่ากฎหมายอะไร กำลังจะออกแล้วค้านได้ทัน แต่อย่างน้อย เรื่องใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตคนและอนาคตของประเทศชาติ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญอะไรพวกนี้ก็เป็นเรื่องใหญ่จริงๆ ถ้าช่วยกันจับตาด่วนหลักๆ แล้วช่วยกันติดตาม ก็ยังดีกว่าไม่ทำอะไรเลย

มีคำแนะนำคนทั่วไปอย่างไร เวลาที่มีกฎหมายใหม่ฯ ออกมาแล้วมีผลกระทบต่อคนบางกลุ่ม

ถ้าเห็นข้อมูลที่ขัดแย้งกัน เช่น พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ที่มีทั้งเห็นด้วยและเห็นแย้ง เราก็ต้องอ่านจากหลายๆ ฝ่าย ไม่แปลกอะไรที่คนจะไม่เห็นด้วยกับ iLaw อยากแนะนำให้อ่านแต่ละประเด็นในหลายๆ มุม โดยให้ลืมว่าใครเหลือง ใครแดง ใครนกหวีดไปก่อน ไม่มีเหตุผลที่เราต้องไม่เห็นด้วยเพียงเพราะเขาเป็นเสื้อสีไหน หรือบางที คสช. อาจจะถูกก็ได้ แม้คุณจะไม่ชอบ คสช. ก็ไม่จำเป็นต้องไปเกลียดทุกอย่างที่เขาทำ ผมว่าสังคมน่าจะไปในทางนี้ได้

THE LITTLE BOY VS THE POWERFUL DRAGON

โจชัว หว่อง

เรื่อง THE STANDARD

เรื่องราวการกระตุกห้วงมึงกรของหนุ่มน้อยวัย 20 เป็นการปะทะระหว่างเสรีนิยมคนรุ่นใหม่กับฝ่ายอนุรักษ์นิยมอาวุโสที่มีตัวอย่างให้เห็นทั่วโลกไม่ว่าคุณจะมีคามเชื่อในฝ่ายใดก็แล้วแต่ สิ่งทีปฏิเฐรไม่ได้ก็คือ การเอาจริงเอาจังในกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมืองตั้งแต่ครั้งเป็นเยาวชนจนก้าวสู่การเป็นเลขาธิการพรรคการเมือง ทำให้ทั่วโลกต้องหันมามองและให้ความสำคัญกับ **โจชัว หว่อง** (Joshua Wong) จนเขาได้รับการกล่าวขานว่าเป็นหนึ่งในผู้นำการเรียกร้องเสรีภาพทีโดดเด่นทีสุดบนเวทีการเมืองโลก

โจชัวเริ่มค้นบนเส้นทางแห่งการปฏิรูปสังคมด้วยการร่วมก่อตั้งกลุ่มสกอลาธิซึม (Scholarism) ในปี 2001 ตั้งแต่อายุ 14 ปี กลุ่มนี้โจมตีหลักสูตรวิชา "จริยธรรมและการศึกษาแห่งชาติ" ทีเข้าชายสนับสนุนลัทธิคอมมิวนิสต์ ก่อนทีผู้นำกลุ่มจะก้าวสู่การเป็นหัวหน้าขบวนการประท้วงต่อต้านรัฐบาลฮ่องกงทีไม่อนุญาตให้ประชาชนมีสิทธิมีเสียงเดิมทีในการเลือกผู้บริหารสูงสุดของฮ่องกง จนกลายเป็น "ปฏิวัติร่ม" ทียาวนานกว่า 3 สัปดาห์ในเดือนกันยายน ปี 2014 กลุ่มสกอลาธิซึมประกาศปิดตัวในเดือนมีนาคม ปี 2016 และสมาชิกส่วนหนึ่งมาร่วมก่อตั้งพรรคการเมืองเดโมซิสโต (Demosisto) โดยมีโจชัวเป็นเลขาธิการพรรคขณะที่นาธาน หลิว (Nathan Law) หัวหน้าพรรคทีร่วมขบวนการปฏิวัติประชาชนได้รับเลือกตั้งเข้าสภานิติบัญญัติฮ่องกงในปีทีผ่านมา

บทบาทของโจชัวและเพื่อนพ้องในการต่อต้านอำนาจรัฐอาจจะเป็นแรงบันดาลใจให้หนุ่มสาวทั่วโลกออกมาเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องและต่อสู้กับอำนาจรัฐในประเทศตน อย่างไรก็ตาม ในการให้สัมภาษณ์กับ *The Guardian* ทีตีพิมพ์ในเดือนพฤษภาคมทีผ่านมา โจชัวเผยว่า "ผมไม่ได้บอกวาทูทุกคนควรจะเป็นโจชัวหว่อง หรือต้องเดินตามเส้นทางของผม แต่อย่างน้อยมันก็เป็นเครื่องพิสูจน์วาทกิจกรรมการเคลื่อนไหวนั้นไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับนักการเมืองทีมีประสบการณ์ หรือนักกรณรงค์ทีได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี

และทำงานกับองค์กรไม่หวังผลกำไรมาแล้วเท่านั้น แต่อาจจะเป็นนักศึกษา หรือนักเรียนมัธยมปลายก็ย่อมได้"

ทีมาของปฏิวัติร่มเมื่อเกือบ 3 ปีก่อน เป็นเพราะกลุ่มนักเคลื่อนไหวทีนำโดยนาธานและโจชัว ไม่พอใจทีจีนไม่ยอมให้ชาวฮ่องกงมีสิทธิเลือกตั้งผู้บริหารสูงสุดของฮ่องกงในปี 2017 อย่างเสรี นอกจากนี้กรณีทีเจ้าของร้านขายหนังสือ 5 รายในฮ่องกงถูกกักตัวในจีนตั้งแต่ปลายปี 2015 เพราะขายหนังสือทีมีเนื้อหาพาดพิงกลุ่มชนชั้นนำทางการเมืองในจีนให้กับผู้อ่านจากแผ่นดินใหญ่ สร้างความขุ่นเคืองให้ชาวฮ่องกงไม่ใช่น้อยตลอด 5 ปีทีผ่านมา บทบาทของคนรุ่นใหม่อย่างโจชัวและพรรคพวกจึงสร้างความหวังให้เกิดขึ้นในหมู่ชาวฮ่องกงทีหวั่นไหวไปกับอำนาจจากจีนแผ่นดินใหญ่

ในปีนีโจชัวมีสารคดีทีได้รับการเผยแพร่ผ่านทางเน็ตฟลิกซ์ในชื่อ *Joshua: Teenager vs. Superpower* ซึ่งสะท้อนภาพการต่อสู้ระหว่างปัจเจกชนคนตัวเล็กกับพลังอำนาจทียิ่งใหญ่ของทีระบอบได้เป็นอย่างดี

ในวาระครบรอบ 20 ปีทีอังกฤษส่งมอบฮ่องกงคืนให้จีน โจชัวพร้อมกลุ่มเรียกร้องประชาธิปไตย 3 กลุ่มนำทีมประท้วงการมาเยือนของประธานาธิบดีสีจิ้นผิง มีการนำป้ายดำไปปิดสัญลักษณ์ในการส่งมอบเกาะอย่างรูปปั้นดอกชงโคทองคำ ก่อนจะลงเอยด้วยการถูกนำตัวไปควบคุมในที่สุด โดยโจชัวแถลงกับสื่อวาท "ชาวฮ่องกงจะสู้เพื่อประชาธิปไตยต่อไปจนกว่าจะถึงวันที่เราได้รับสิทธิกลับคืนมา"

เมื่อสีจิ้นผิงเดินทางมาถึงฮ่องกง ผู้นำแดนมังกรยังยืนยันวาทจะใช้กรอบการปกครองแบบ "หนึ่งประเทศสองระบบ" ทีให้อิสระแก่ฮ่องกงเหมือนเดิม แต่กล่าวเตือนวาท "การกระทำใดๆ อันเป็นภัยต่ออำนาจอธิปไตยแห่งรัฐและความมั่นคง ถือเป็นกรกระทำทีข้ามเส้นแดง และไม่เป็นที่ยอมรับอย่างแน่นอน"

ศึกข้ามรุ่นระหว่างคนเล็กเป่าหมายใหญ่กับอำนาจรัฐแดนมังกรคงจะไม่จบง่าย ๆ และเราคงจะได้ยินชื่อโจชัว หว่อง ไปอีกนาน

มูลนิธิโลกสีเขียว ก่อตั้งมาตั้งแต่พ.ศ. 2534 หรือเมื่อประมาณ 26 ปีมาแล้ว โดยหม่อมราชวงศ์บริศรา จักรพงษ์ และมูลนิธิฯ ได้ทำหน้าที่สื่อสารสร้างความตระหนักสู่ประชาชนในเรื่องสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังมาโดยตลอด ในแง่หนึ่งก็ถือว่ามูลนิธิโลกสีเขียวเป็นคลังความรู้และเป็นที่พักพิงของสังคมไทยในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี

แต่กระนั้น ความตระหนักรู้ก็ไม่ใช่สิ่งที่จะเกิดแล้วเกิดเลย มันอาจจางหายไปได้ในเร็ววัน หากไม่ได้รับการกระตุ้นเตือนอย่างสม่ำเสมอ เพราะสุดท้ายแล้วแม้คนเราจะเข้าใจเรื่องสิ่งแวดล้อม แต่ก็อาจรู้ไม่เท่าทันผลประโยชน์ของกลุ่มคนที่พร้อมจะทำลายสิ่งแวดล้อมเช่นกัน แต่นั่นก็ไม่ได้เป็นเหตุผลที่จะทำให้กลุ่มคนที่ต่อสู้เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมยอมหยุดพัก เพราะการทำลายธรรมชาติเกิดขึ้นทั่วทุกหย่อมหญ้า และหากเราเชื่อเรื่องการเชื่อมโยงของมนุษย์กับธรรมชาติ เราก็ต้องรู้ว่าเมื่อธรรมชาติถูกทำลาย มนุษย์เราจะค่อยๆ ตายอย่างช้าๆ และไม่แน่ว่าในอนาคต อัตราการตายที่ว่าอาจจะถูกเร่งรัดมากขึ้นตามความรวดเร็วของการทำลายสิ่งแวดล้อมนั่นเอง

ณ วันนี้เราจึงต้องขอขอบคุณนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ต่อสู้เพื่อรักษาสิ่งที่ไม่ใช่สมบัติส่วนตัวของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นสมบัติของทุกคนบนโลกใบนี้

เราเริ่มคำถามแรกกับ ดร. สรณรัชฎ์ กาญจนะวณิชย์ หรือ ดร. อ้อย ถึงประเด็นการยื่นหยัดต่อสู้เรื่องสิ่งแวดล้อมในยุคนี้ว่าต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ไปมากน้อยแค่ไหน เมื่อเทียบกับยุคที่ผ่านมา

“แน่นอนว่ายุทธศาสตร์และวิธีการมีทั้งต้องเปลี่ยนแปลงและคงเดิม ต้องบอกก่อนว่าประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นวาระที่ใหญ่มากในยุคสมัยของเรา เรียกว่าเป็นวิกฤตเรื่องสิ่งแวดล้อมเลยทีเดียว ในทางทฤษฎีของธรณีวิทยา ที่ผ่านมามีคนอยู่ในยุคหลังน้ำแข็งละลาย แต่ตอนนี้เรายู่ในยุคที่นักวิทยาศาสตร์พร้อมใจกันเรียกว่ายุคมนุษย์ครองโลก ซึ่งหมายความว่ามนุษย์ได้เปลี่ยนโฉมหน้าของโลกไปอย่างสิ้นเชิง เพราะไม่เคยมียุคไหนเลยที่ทุกตารางนิ้วของโลกได้รับผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์เท่ายุคนี้ ความหลากหลายทางชีวภาพในโลกของเรานี้ก็ลดลงเหลือแค่ 1 ใน 3 เมื่อเทียบกับ 50 ปีก่อน แปลว่าสิ่งมีชีวิตทั้งหลายที่เคยขับเคลื่อนวัฏจักรทางนิเวศวิทยาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิผลมันก็ลดลง สิ่งมีชีวิตใหญ่น้อยเหล่านี้ก็เปรียบเหมือนอวัยวะในร่างกายของเราที่มันทำงานส่งเสริมกัน สมมติวันหนึ่งนิ้วก้อยเราหายไปแน่นอนว่าเราก็ไม่ตายหรอก แต่เราอาจจะเดินเปียกได้ไม่ตีเท่าเดิม แต่ถ้ามันเป็นอวัยวะสำคัญ มันก็จะกระทบหนัก

“ความจริงในช่วงชีวิตมนุษย์คนหนึ่ง โลกมีการเปลี่ยนแปลงเยอะมากจนกระทั่งทุกวันนี้ปรากฏการณ์ธรรมชาติหลายอย่างคือสิ่งที่เราไม่เคยเห็นมาก่อนในช่วงชีวิตนี้ แต่ในทางกลับกัน เมื่อเด็กรุ่นใหม่โตมา

FIGHTING FOR A GREENER WORLD

ดร. สรณรัชฎ์
กาญจนะวณิชย์

ประธานกรรมการมูลนิธิโลกสีเขียว

เรื่อง วิไลรัตน์ เอนเี่ยม
ภาพ อัสสมณ ใสยศักดา

เขาก็เห็นโลกเป็นแบบนี้เลย เขาก็อาจจะคิดว่ามันเป็นปกติ เป็นมาตรฐานของเขา แต่เขาไม่เคยรู้ว่ามันคือมาตรฐานที่ต่ำลง เพราะความจริงแล้วมันเคยดีกว่านี้ ดังนั้นประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมที่มันเปลี่ยนไป ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง ต้องยอมรับว่าเรากำลังมีสภาพเหมือนคนพิการขาขาด แต่ไม่ได้หมายความว่าเราควรจะมีสติหรือคิดว่าตายๆ ไปเสียเถอะ เพราะคนไม่มีขาตั้งมากมายก็มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ แต่ในความหมายนี้ก็เปรียบได้กับการที่เราทำให้พิการ ดังนั้นพวกเขาก็มีโอกาสสั้นๆ แค่ 10-20 ปีจากวันนี้ที่จะต้องหยุดยั้งการทำลายธรรมชาติ แล้วเร่งฟื้นฟูให้มากที่สุดจริงๆ เราไม่ได้พูดเอง แต่นักวิทยาศาสตร์ชั้นนำของโลกเขาก็พูดกันว่า ถ้าเรายังปล่อยให้มีการ

ทำลายต่อไป มันจะถึงจุดที่เราฟื้นฟูธรรมชาติไม่ได้แล้ว แต่ตอนนี้เรายังมีทุนเพียงพอที่จะฟื้นฟูและมีชีวิตที่คงงามได้ แต่ต้องทำ ณ เวลานี้เลย เพราะมันเป็นวาระใหญ่ที่ทุกๆ ฝ่ายต้องสนใจเรื่องนี้อย่างจริงจัง เฉพาะแค่เรื่องคาร์บอนไดออกไซด์ในอากาศขึ้นไป 400 ppm ซึ่งสูงกว่าที่นักวิทยาศาสตร์เคยคาดการณ์ไว้ มันรุนแรงกว่าที่คิด ถึงขั้นที่เราไม่สามารถคาดการณ์ได้อีกแล้วว่าผลกระทบจากการทำลายสิ่งแวดล้อมจะมีรูปแบบอย่างไร เราต้องรับมือว่าต่อไปนี้ธรรมชาติจะแปรปรวนมากขึ้น"

ประเด็นของการต่อสู้เรื่องสิ่งแวดล้อมที่น่าสนใจ โดยเฉพาะในบ้านเราก็คือ แม้จะมีความตระหนักรู้ในเรื่องสิ่งแวดล้อมมากขึ้น แต่เรากลับยังต้องพูดเรื่องซ้ำๆ วนอยู่ที่เดิม และยังหาทางออกไม่ได้เหมือนเดิม

"ถ้าพูดถึงการต่อสู้เรื่องสิ่งแวดล้อม บอกได้เลยว่ามันผ่านยุคที่จะมาขัดแย้ง ได้เถียงเรื่องปัญหาแล้วเพราะใครๆ เขาก็มองเรื่องทางออก แต่บ้านเราไม่ใช่ อย่างนั้นไง เรายังต้องมาพูดเรื่องซ้ำๆ เรายังต้องเจอคนที่ไม่แคร์เรื่องสิ่งแวดล้อมแล้วมีอำนาจด้วย มันก็เลยเหมือนเราย่ำอยู่กับที่ ดังนั้นต้องถามว่าเรามาถึงขั้นที่สังคมส่วนใหญ่ตื่นตัวกับเรื่องสิ่งแวดล้อมจริงๆ หรือยัง เรายังไปไม่ถึงตรงนั้นเลย แล้วยังมีกลุ่มที่จะเตะตดขา NGO อีก แคมป์บ้านเรายังมีปัญหาเรื่องเงินทุนที่จะมาสนับสนุนคนทำงานด้วย บ้านเราชอบทำบุญบริจาคให้วัด แต่ไม่เชื่อเรื่องการให้เงินกับองค์กรที่ทำสาธารณประโยชน์ เพราะมักจะเคลือบแคลงสงสัยกันเองว่าทำงานอะไร รับเงินจากใคร ในขณะที่ตอนที่เรารเรียนที่อังกฤษ การระดมทุนหาเงินให้องค์กรเพื่อช่วยแก้ปัญหาสังคม มันเป็นเรื่องปกติมาก ถึงแม้ตอนเรียนเราจะไม่ค่อยมีเงิน แต่เราก็บริจาคให้กับองค์กรที่ช่วยเรื่องสิ่งแวดล้อม เพราะคิดว่าเราต้องการคนที่ทำงานในองค์กรที่ไม่หวังผลกำไร เพราะนี่คืองานที่สำคัญมาก เนื่องจากว่าไม่ใช่ปัญหาทุกเรื่องที่เราจะแก้โดยใช้กลไกธุรกิจหรือการตลาดให้ขับเคลื่อนไปได้ ดังนั้นมันก็จะต้องมีคนกลุ่มหนึ่งในสังคมที่ทำงานด้านสาธารณประโยชน์อยู่ ซึ่งเราควรสนับสนุนเขา เพราะเราไม่มีเวลาไปทำหรอก เราต้องไปทำงานอย่างอื่น เราต้องเรียนหนังสือ ดังนั้นถ้าจะสนับสนุนคนเหล่านี้ เราต้องเปลี่ยนความคิดเราก่อน อย่างในเมืองไทยมักจะมองว่า NGO ไม่มีประโยชน์ ดีแต่ค้าขายจริงๆ ถ้าพูดแทนพวกเขา ก็ต้องบอกว่าไม่มีใครอยากค้าขายหรอก มันเหนื่อย อย่างเราบอกเลยว่า"

“เมื่อเรารัก
ในสิ่งไหน มันก็
มีเรื่องให้เราต้อง
เสียใจและปวดใจ
มากมายเช่นกัน
เช่น เมื่อเรารัก
ในธรรมชาติ
เราก็จะปวดใจ
เมื่อเห็นสิ่งที่
เรารักถูกทำลายไป
เรื่อยๆ แต่นั่นก็
เป็นหนทาง
ของการเรียนรู้
แต่ถ้าคุณปิดใจ
คุณก็จะไม่ได้
เรียนรู้อะไรเลย”

เราชอบสร้างนวัตกรรมมากกว่ามาค้าขาย แต่มันจำเป็น ต้องค้าขาย ต้องสู้ ทั้งๆ ที่ไม่ได้ชอบความขัดแย้งเลย

ถ้าวันนี้ใครสักคนอยากลุกมาสู้เพื่อประเด็นของ สิ่งแวดล้อม อะไรคือข้อได้เปรียบ และอะไรคือสิ่งที่ยัง เสียเปรียบอยู่ เป็นคำถามที่ตร. อ้อยตอบมายาวเหยียด ด้วยแววตาเป็นประกายเมื่อพูดถึงสิ่งแวดล้อม

"เรามองว่าข้อได้เปรียบคือการสู้เพื่อสิ่งแวดล้อม ให้รางวัลกับชีวิตเรา และเรายังสามารถทำงานได้อีก เยอะมาก เรายังต้องการคนมาช่วย ตอนที่ทุกเรื่องเป็น เรื่องสิ่งแวดล้อมได้หมด เพราะทุกการกระทำเกี่ยวข้องกับ สิ่งแวดล้อม โจทย์คือทำอะไรให้ธุรกิจ ในสังคม มีการแบ่งปันทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็น ธุรกิจสีเขียวได้จริงๆ ขณะเดียวกันก็ยังรักษาธรรมชาติ ได้ด้วย แคนในกรอบนี้ก็ทำอะไรให้เยอะมากแล้ว เรา เชื่อมอย่างหนึ่งว่า ทุกคนอยากทำอะไรที่มีความหมาย มีคุณค่า มีเป้าหมาย งานสิ่งแวดล้อมก็จะทำให้เราได้ ในสิ่งเหล่านั้น เพราะเมื่อไรที่คุณเริ่มเปิดหน้าต่างสู่ ธรรมชาติ โลกใบใหญ่มหาศาสตร์ก็จะเปิดรับคุณ แล้วมัน มีก็ความหวังศรัทธามากมายรออยู่ คุณจะค้นพบความ สัมพันธ์และความหมายของชีวิตกับสรรพสิ่ง และสามารถเรียนรู้ได้ไม่มีวันจบ

"แต่ข้อเสียคือเมื่อเรารักในสิ่งไหน มันก็มีเรื่องให้ เราต้องเสียใจและปวดใจมากมายเช่นกัน เช่น เมื่อ เรารักในธรรมชาติ เราก็จะปวดใจเมื่อเห็นสิ่งที่เรารัก ถูกทำลายไปเรื่อยๆ แต่นั่นก็เป็นหนทางของการเรียนรู้ แต่ถ้ายิ่งคุณปิดใจ คุณก็จะไม่ได้เรียนรู้อะไรเลย มนุษย์ มันก็ต้องแบบนี้ เรายืนสองขา แล้วก็เปิดหัวใจ แม้ว่า สุดท้ายต้องเจ็บ แต่มันก็จะเยียวยาได้ แล้วตัวเราเอง ก็จะไม่ค่อยๆ พัฒนา

"ข้อเสียอีกเรื่องก็คือการต่อสู้เพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติ มันจะไปขัดผลประโยชน์คนอื่นแน่นอน แล้วก็ไม่มี การสนับสนุนการทำงานที่เพียงพอ นักอนุรักษ์ก็คน ก็ยุค ก็สมัยแล้วที่ถูกฆ่าตัดตอนไปแล้วเราก็วนอยู่กับปัญหา แบบเดิมๆ ถามว่ามีกรณีตื่นตัวเรื่องอนุรักษ์ธรรมชาติ ไหม มีเพิ่มขึ้นนะ แต่มันไม่ทันการณกับระดับของการ ทำลาย มันสู้ไม่ไหว แต่เราก็ต้องทำให้มากที่สุดเท่าที่ จะทำได้ แต่จุดหนึ่งที่จะทำให้นักอนุรักษ์ทุกคนท้อก็คือ การต้องเผชิญกับอำนาจเถื่อน ความรุนแรง แล้วมัน ไม่ใช่ทุกครั้ง ทุกเรื่อง ที่เราจะหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า กันได้ บางเรื่องเราก็ต้องสู้ในแบบของเรา คือเราต้องกล้า กล้าที่จะพูดในเรื่องที่ถูกต้อง"

A RIGHT TO EDUCATION

ลองจินตนาการถึงโลกที่เด็กผู้หญิงไม่เป็นที่ต้องการ โลกซึ่งเด็กหญิงทั้งหมดไม่ได้รับอนุญาตให้ไปโรงเรียน ถูกจำกัดให้อยู่แต่ในบ้าน ห้ามออกไปข้างนอกตามลำพัง กังหมัดถูกบังคับให้อยู่อย่างเจียมๆ และยอมรับการตัดสินใจของผู้ปกครอง รวมถึงเรื่องเมื่อไรที่ควรแต่งงานและใครที่ควรจะแต่งงานด้วย โลกซึ่งคุณอาจจะถูกละทิ้งอย่างหนัก หรือถูกฆ่าทิ้ง หากไม่ทำตามธรรมเนียมสืบต่อกันมา ในสภาพแวดล้อมแบบนี้ เด็กผู้หญิงคนหนึ่งลุกขึ้นต่อกรกับความอยุติธรรม เด็กคนนั้นคือ **มาลาลา ยูซาฟไซ**

เป็นเรื่องยากในการที่จะจินตนาการถึงเด็กผู้หญิงตัวน้อยที่กล้าหาญและเข้มแข็งเกินตัวที่จะฝ่าฝืนข้อห้ามและกฎหมายเลือกปฏิบัติ รวมถึงละเมิดกฎหมายที่พวกหัวรุนแรงตั้งขึ้น แต่มาลาลายืนหยัดเพื่อสิทธิทางการศึกษา และพูดผ่านสื่อสาธารณะ ทุกครั้งที่มีโอกาสในตอนเธออายุเพียง 10 ปีท่ามกลางบรรยากาศน่าเกรงขามของชุมชนที่เธออาศัยอยู่ เธอเขียนบล็อกให้กับบีบีซี และอาสาที่จะมีส่วนร่วมในสารคดีของ *The New York Times* เพื่อเรียกร้องให้เด็กๆ ทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษา เสียของเธอทรงพลังและส่งผ่านไปยังชุมชนของเธอจนได้ยื่นไปทั่วประเทศและทั่วโลก เธอไม่เพียงแต่เรียกความสนใจจากฝ่ายที่สนับสนุนเท่านั้น พวกที่ต่อต้านเด็กสาวคนนี้ก็หันกลับมาฟังเสียงเธอด้วยเช่นกัน ตอนอายุ 15 ปี มาลาลาถูกกลุ่มหัวรุนแรงยิงที่ศีรษะขณะเดินทางกลับจากโรงเรียน

กระสุนไม่ได้ปลิดชีพเด็กน้อยคนนี้ กระสุนกลับฆ่าความอ่อนแอและความกลัวให้หมดไปจากใจ ทั้งยังมอบความเข้มแข็งและความกล้าหาญระลอกใหม่ให้เธอ ผมประทับใจในความกล้าหาญของมาลาลา ตอนที่เธอรับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพในปี 2014 เธอกล่าว “หนูมีทางเลือกสองทาง หนึ่งคืออยู่อย่างเจียมๆ และรอคอยที่จะถูกฆ่า สอง ลูกขึ้นมาพูดให้คนได้รับทราบ และอาจจะถูกฆ่า หนูเลือกทางที่สอง หนูเลือกที่จะพูดค่ะ”

มาลาลากลายเป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู้เพื่อ

มาลาลา ยูซาฟไซ

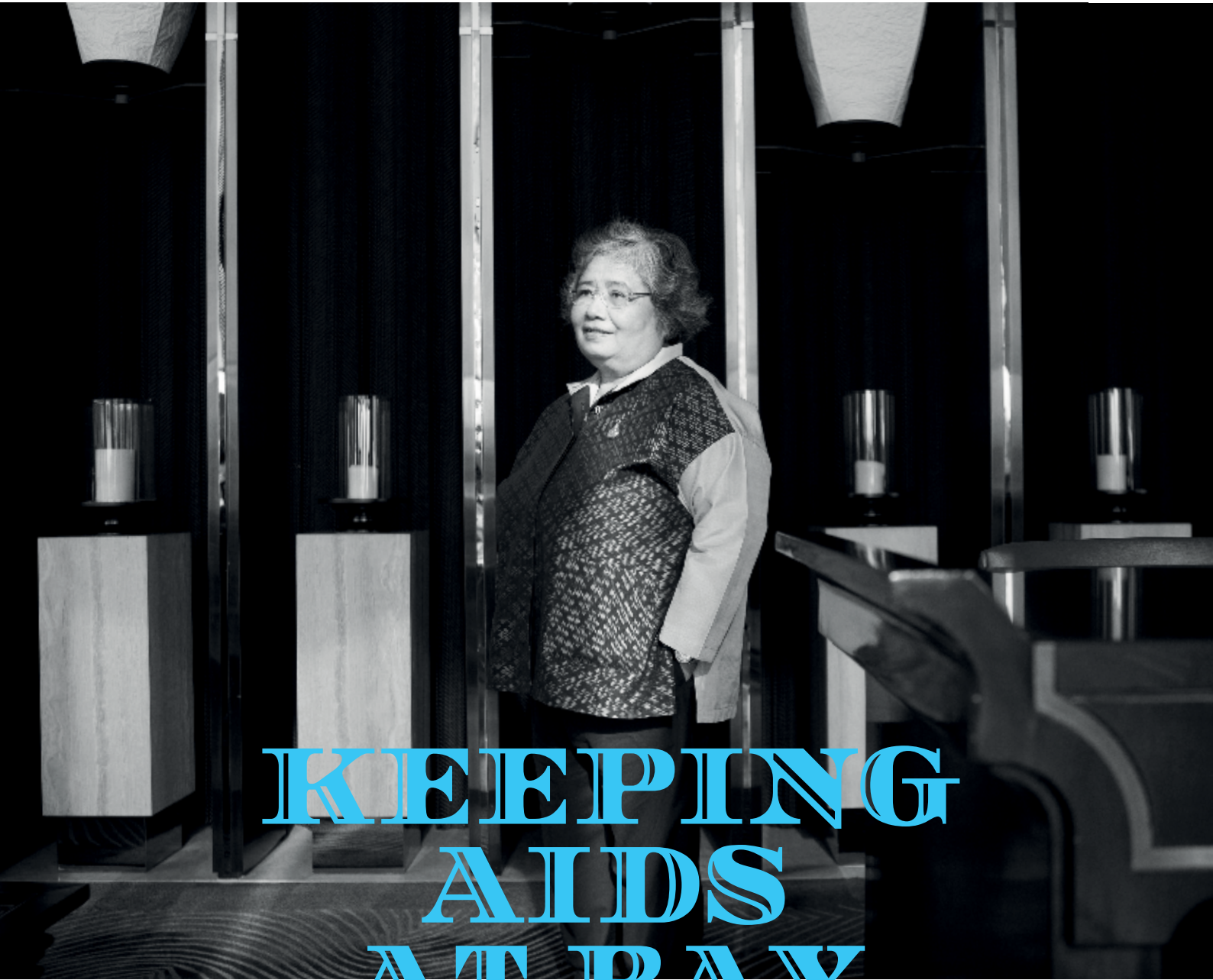
สิทธิของเด็กๆ เธอเป็นแรงบันดาลใจให้กับเด็กๆ ที่ไร้สิทธิไร้เสียงนับล้านๆ คนทั่วโลกที่ต่อสู้อย่างเงียบๆ ทุกวันเพื่อจะมีสิทธิได้รับการศึกษา เธอมุ่งมั่นแน่วแน่ในการแสดงให้เห็นว่าเด็กคือพลังแห่งการเปลี่ยนแปลง ความจริงที่ว่ามาลาลากลายเป็นเด็กสาวที่เรารู้จักในปัจจุบันยังแสดงให้เราเห็นอีกว่า ครอบครัวมีความสำคัญขนาดไหนในการดูแลเด็ก เด็กหญิงมาลาลาคงไม่สามารถก้าวมาเป็นมาลาลาในทุกวันนี้ได้ หากพ่อและแม่ของเธอไม่ยืนหยัดในเรื่องเดียวกันนี้ และไม่เป็นแรงบันดาลใจให้ลูกสาวมีกำลังใจเต็มเปี่ยมในการลุกขึ้นสู้

มาลาลาต่อสู้อย่างหาญกล้าเพื่อสิทธิทางการศึกษา ยูนิเซฟเดินหน้ารณรงค์เรื่องสิทธิเดียวกันนี้ทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก เราเชื่อว่าเด็กทุกคนควรมีสิทธิที่จะอยู่รอด เติบโต และใช้ศักยภาพได้อย่างเต็มความสามารถ ยูนิเซฟจึงทำงานร่วมกับรัฐบาลทั่วโลกในการพาเด็กเข้าสู่โรงเรียน มาลาลาแสดงให้เห็นแล้วว่าใครก็สามารถเป็นแชมเปียนในการเรียกร้องสิทธิมนุษยชนสำหรับเด็กๆ ผมเชื่อ และยูนิเซฟก็เชื่อว่าเด็กทุกคนมีศักยภาพที่จะโตมาเป็นแชมเปียน หากได้รับโอกาส

ผมอยากสะท้อนในสิ่งที่มาลาลากล่าวไว้ว่านี่ไม่ใช่การเรียกร้องให้ใครต้องทำอะไรเพิ่มเติมเป็นพิเศษ แต่ให้ทุกคนทำหน้าที่ของตัวเอง รับผิดชอบในงานเพื่อให้เด็กทุกคนได้เรียนหนังสือและได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เพราะไม่ควรมีเด็กคนไหนถูกลิดรอนสิทธิในการได้รับการศึกษาหรือโอกาสที่เท่าเทียมในชีวิต

ผู้เขียน: โรบัส ดาวิน
ผู้อำนวยการยูนิเซฟ
ประจำประเทศไทย

KEEPING AIDS AT BAY

ไม่มีหลักฐานชี้ชัดว่าหัตถ์ภัย ‘เอดส์’ อุบัติขึ้นเมื่อไรกันแน่ แต่เริ่มมีรายงานผู้เสียชีวิตและการระบาดของโรคดังกล่าวจากศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค ประเทศสหรัฐอเมริกา (Centers for Disease Control and Prevention) ในช่วงต้นทศวรรษ 1980 ก่อนที่ผลการศึกษาใหม่ๆ ชี้ว่า เชื้อเอชไอวีอาจแพร่ระบาดจากแอฟริกาเข้าสู่สหรัฐอเมริกาตั้งแต่ค.ศ. 1969 และแพร่ไปยังพื้นที่อื่นๆ ในเวลาต่อมา

จากความตื่นกลัวที่กลายมาเป็นวิกฤตทางด้านสาธารณสุขทั่วโลก เราผ่านพัฒนาการด้านการแพทย์มาสู่ยุคที่ผลิตยาต้านเอดส์ได้สัมฤทธิ์ผล จนผู้ป่วยทุกระดับเข้าถึงการรักษาในเบื้องต้นได้เท่าเทียมกัน

ดร. กฤษณา ไกรสินธุ์

ประธานมูลนิธิกฤษณา ไกรสินธุ์

เรื่อง ยศยอด คลังสมบัติ ภาพ วงศกร ยี่ดวง

ดร. กฤษณา ไกรสินธุ์ เป็นหนึ่งในผู้แสวงหาหนทางให้พัฒนาการทางด้านสาธารณสุขก้าวหน้า จนทุกวันนี้เธอมองว่าเอดส์เป็นแค่โรคธรรมดาโรคหนึ่ง

“มันแค่โรคเรื้อรังโรคหนึ่ง ไม่ใช่โรคที่เป็นแล้วตายสมัยก่อนพอเป็นปืบก็ต้องตายทุกคน แต่พอมียาปืบมันก็อยู่ได้ แม้เชื่อจะยังมีอยู่ ไม่ได้หมดไป แต่คนก็ยังมีชีวิตอยู่ เหมือนเป็นโรคเบาหวาน ความดัน เพียงแต่คนเหล่านี้จะมีภูมิคุ้มกันต่ำหน่อย ต้องดูแลร่างกายด้วย นอกเหนือจากการกินยา เราพยายามให้มันเป็นเรื่องผิดปกติ เพราะเขาจะถูกทำให้แปลกแยกจากสังคม มันก็ไม่ถูก เพราะเขาเป็นคนเหมือนเรา” ดร. กฤษณาให้ความเห็น

ดร. กฤษณา เกิดและเติบโตที่เกาะสมุย จังหวัด

สุราษฎร์ธานี สำเร็จการศึกษาจากคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เริ่มต้นพัฒนายาต้านเอชดีตั้งแต่สมัยทำงานที่องค์การเภสัชกรรม จนประเทศไทยผลิตยาต้านเอชดีได้เป็นประเทศแรกของโลกคือ 'Zidovudine' (Azidothymidine - AZT) มีฤทธิ์ในการลดการติดเชื้อจากแม่สู่ลูก และยา 'GPO-VIR' หรือยาต้านเอชดีสูตรคือกเทล ซึ่งเป็นการรวมตัวยารักษาโรคเอชดีกว่า 3 ชนิดในเม็ดเดียวเป็นครั้งแรกในโลก ยาทั้งหมดได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพเทียบเท่ายาจากต่างประเทศที่ราคาแพงกว่า

การที่ประเทศไทยผลิตยาต้านเอชดีได้เป็นประเทศแรกของโลก แสดงว่าเรื่องวิทยาการเราไม่แพ้ใครใช่ไหม

ก็คงไม่แพ้กันนะ เพราะมันไม่ได้ยากเย็นอะไร เพียงแต่เราต้องมีความมุ่งมั่นที่จะทำ เพราะสมัยที่เราเริ่มทำ วัตถุประสงค์ก็หาไม่ค่อยได้ และการทดลองกับคนเพื่อพิสูจน์ว่ายารักษาที่คิดเทียบเท่ากับยาต่างประเทศก็หากลุ่มตัวอย่างไม่ได้ มีความยุ่งยากนิดหน่อย แต่ทุกงานก็มีความยุ่งยากหมด อุปสรรคคือบทเรียนหนึ่งเท่านั้นเอง

หลังจากผู้ป่วยในประเทศไทยได้รับยาต้านเอชดีทุกรายแล้ว ดร. กฤษณา เริ่มต้นภารกิจสำคัญในการให้ความรู้เรื่องการผลิตยาที่เกี่ยวข้องกับการต้านเอชดี ยารักษา มาลาเรีย และฮิบลา ในดินแดนกาฬทวีปในแอฟริกาที่ตนเข้าไปช่วยเหลือถ่ายทอดความรู้ให้ด้วยเงินทุนตัวเองจนสามารถผลิตยาต้านเอชดีได้เอง และตั้งชื่อยาในทุกประเทศด้วยตัวเองโดยให้มีคำว่า 'ไทย' นำหน้า ก่อนจะตามด้วยประเทศนั้นๆ

"เพราะเราทำเอง สูตรของเราเอง เลยตั้งชื่อเอง"
ดร. กฤษณา กล่าว

"คุณคิดดูนะ ถ้าคุณมีความรู้ แล้วคุณให้อีกคนหนึ่ง โลกนี้ก็จะมีคนมีความรู้ 2 คน ถ้าคุณให้อีก 5 คน ก็จะมีคนมีความรู้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ พอเราตายไป ความรู้นี้ก็ยังคงอยู่ เราก็คิดแค่นี้"

ดร. กฤษณา เล่าย้อนถึงจุดเริ่มต้นของการไปทำงานที่แอฟริกาว่า "เพราะเราไปสัญญากับองค์การอนามัยโลกว่าเราจะถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เขา แล้วเราก็ไม่ได้ทำ เราในที่นี้คือประเทศไทยนะคะ ก็เลยคิดว่าเราก็ไปเองได้ ในเมื่อเราก็ไม่ได้เดือดร้อนเรื่องเงินทองต่างๆ ที่ทำนี่เราใช้เงินตัวเองทั้งนั้นนะคะ เพราะชีวิตคนไม่มีอะไรสำคัญไปกว่าสัจจะที่เราให้ไว้ อาจจะลำบากกายนิดหน่อย แต่ใจก็ไม่ได้ลำบากอะไร

"คือการช่วยเหลือคนนะคะ เงามองว่าเราไปสอนให้เขาตกปลามากกว่าเอาปลาไปให้เขา คือสอนวิธีทำให้กับเขา เขาจะได้พัฒนาแบบยั่งยืน จะได้พึ่งพาตัวเองได้ไปเรื่อยๆ ไม่ต้องรอพึ่งจากเรา"

องค์การอนามัยโลกมองความสำเร็จของการพัฒนายาต้านเอชดีที่ทางประเทศไทยทำอย่างไร
เขาใช้สูตรยาของเราเป็น Standard Treatment Guideline เป็นแนวทางในการรักษามาตรฐาน เมื่อใครเป็นเอชดีก็ใช้ยาของเรา เพราะว่ามันถูกและมีประสิทธิภาพทัดเทียมกับยาต่างประเทศ และยาของเราผ่านการพิสูจน์มาหมดแล้ว

คุณต้องใช้เวลาลดคลอรีนทำงานกับคนท้องถิ่นในแต่ละประเทศนานแค่ไหน

แล้วแต่ประเทศคะ กำหนดไม่ได้ 2 ปี 3 ปี หรือ 5 ปี ไปแทนซาเนีย 42 ครั้งนะคะ รวมแล้วอยู่ที่นั่น 240 วัน กว่าจะงานจะเสร็จรวม 5 ปี อยู่ที่ละเดือน 2 เดือน 3 เดือน สตางค์หมดก็กลับมา แล้วเอาสตางค์กลับไปทำใหม่

นอกจากลงกึ่งแรงกาย แรงใจแล้ว ยังต้องมีแรงเงินด้วย

คนอื่นเขาสู้แล้วรวย เรายวยแล้วสู้ (หัวเราะ)

งานที่คุณทำมีองค์การระหว่างประเทศมาร่วมมือบ้างไหม

แล้วแต่คะ แต่น้อยมากนะ มีของเยอรมนี ของอังกฤษ แต่พอคนพวกนี้เข้ามาเยอะ เขาก็จะคิดว่าเป็นของเขา แล้วเขาก็ดูถูกเรา นั่นก็ต่างคนต่างทำดีกว่า เพราะเราไม่ได้อาศัยเงินเขา ก็เลิกความสัมพันธ์กันไปก็มี ทั้ง

อังกฤษ ทั้งเยอรมนี คือคนยุโรปก็จะมองว่าเอเชียด้อยพัฒนาหรือเปล่านั้นก็ไม่มีอะไรนะ เหมือนจะให้เรานำไม่ได้ ซึ่งเรื่องแบบนี้มันก็มีเรื่อยๆ ค่ะ แต่มันก็เป็นเรื่องของตัวบุคคล อย่าไปคิดอะไรมาก ถ้าคิดว่าเราทำได้ เราก็ทำไปสิคะ ไม่เห็นต้องพึ่งเขาเลย

เรียกว่าไม่มีหวงวิชาเลยใช่ไหม

คุณคิดคะ ถ้าคุณมีความรู้แล้วคุณให้อีกคนหนึ่ง โลกนี้ก็จะมีความรู้ 2 คน ถ้าคุณให้อีก 5 คน ก็จะมีคนมีความรู้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ พอเราตายไป ความรู้นี้ก็ยังคงอยู่ เราก็คิดแค่นี้

นี่คือการ 'Pay It Forward'

ใช่ค่ะ ก็คิดแค่ให้เราไปเรื่อยๆ สิคะ จะเก็บไว้กับตัวเองทำไม่

การไปบุกเบิกทำงานในแอฟริกาไม่ใช่เรื่องง่ายเลย คุณเจออุปสรรคมากมาย ทั้งเรื่องระเบิดและสภาพความเป็นอยู่ เคยคิดหนีกลับบ้านไหม

ก็ไม่ง่ายหรอก แต่เราไม่คิดจะกลับ ตอนนั้นเราสู้อยู่ มีเป้าหมาย คือต้องการให้แต่ละประเทศผลิตยาได้เองก่อน แต่เราก็ตั้งเป้าแต่ละวันให้ผ่านไป ถ้าเราไปตั้งเป้าสูงมาก คนที่นั่นเขาจะตกใจ แล้วเดียวไม่ทำเลย เพราะเขายากจน เขาก็ไม่ค่อยมองไกลเท่าไร ปัญหาเฉพาะหน้ามีเยอะอยู่แล้ว เช่น วันนี้มีอะไรจะกินหรือเปล่านั้น เขามองแค่นั้น เราต้องเข้าใจตรงนี้ เหมือนที่ในหลวงรัชกาลที่ 9 ท่านเคยรับสั่งว่า เราจะไปทำงานที่ไหนก็ตาม เราต้อง 'เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา' คือเราต้องเข้าใจเขาก่อน ดังนั้นไม่ว่าเราจะไปประเทศไหน เราจะศึกษาอย่างละเอียด ผู้นำชื่ออะไร มีเมื่อยกี่คน ทุกอย่างเลย นี่คือการทำความเข้าใจ และที่สำคัญเราต้องเข้าถึงเขาด้วย คือต้องทำความเข้าใจกับเขาก่อน ไม่ใช่อยู่ดี ๆ ไปบอกว่า 'ฉันจะมาสอนอย่างนั้นนะ' เขาก็ไม่เอาหรอก มันไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะบางประเทศมีหลายเผ่า วัฒนธรรมต่างกันตายยังมี

นับตั้งแต่วันแรกจนถึงวันนี้ คิดว่าจะมาไกลถึงตอนไหน

ไม่เคยคิดเลยคะ เวลาทำอะไรไม่ได้หวังไปไกลมาก เรามองแค่ว่าวันนี้จะทำสำเร็จไหม แค่ว่าเราสามารถผลิตยาได้ดีก็ดี อย่างน้อยคนก็ได้ยาเรา ไม่ได้คิดว่าจะต้องได้กี่คน แต่พอทำเสร็จ มันสามารถช่วยคนได้จาก 2,000 คน เป็น 10,000 คน เป็น 20,000 เป็น 50,000 ถึง 100,000 หรือ 400,000 คน เราก็มีความสุข

จริงไหมที่เขารู้กันว่าบริษัทผลิตยารายใหญ่จะพยายามจะควบคุมตลาดในทุกสาขา

จริงมาตั้งนานแล้วค่ะ เรื่องนี้ใครๆ ก็รู้ แต่จะคุมก็คุมไปเถอะ เราก็ทำในส่วนของเรา ใครจะคิดว่าเราต่อต้านเขาก็ตามสบาย เขาก็เห็นอยู่แล้วว่าคนด้อยโอกาสก็ได้รับผลประโยชน์จากสิ่งที่เราทำ

ตอนนี้งานของมูลนิธิร็อกเกตา ไทโรลด์ ทำอะไรอยู่บ้าง

งานมูลนิธิฯ เต็มไปหมดเลยคะ งานถ่ายทอดเทคโนโลยี งานช่วยชุมชนด้านอื่นๆ ที่เขาต้องการ งานหาตลาดให้เขา อย่างในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เขาไม่มีโอกาสไปหาตลาดที่ไหน คนก็รังเกียจ หว่าเขาจะแบ่งแยกดินแดน เราก็ไปช่วยหาตลาดให้เขาเอาของมาขายได้ ทำอะไรที่ช่วยได้ก็จะช่วยค่ะ

แปลว่าไม่ได้มองสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยพื้นฐานปัญหาอื่นๆ นอกจากต้องการจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในพื้นที่

เขาเป็นคนเหมือนเราค่ะ และถ้าเราไปสัมผัสกับเขาแล้วเรามีความรู้สึกผูกพัน ไม่ได้รู้สึกเหมือนที่คนอื่นรู้สึก มันก็อีกแบบหนึ่งนะคะ ไม่ได้รู้สึกว่าใครเป็นศัตรูหรืออะไร ส่วนใครจะคิดว่าเราเป็นศัตรู ก็เป็นปัญหาของเขา ไม่ใช่ปัญหาเรา

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้และประเทศในแอฟริกา ล้วนเป็นพื้นที่เสี่ยงภัย ดูเหมือนคุณไม่มีความกลัวในชีวิตเลย

ไม่กลัวคะ ตอนอยู่ที่แอฟริกาต้องเดินทางเยอะมาก เราเขียนติดไว้ที่กระเป๋าเลยว่า 'กรุณาอย่าลักพาตัวฉันไป เพราะไม่มีใครไถ่ตัวฉัน และถ้าเธอเอาตัวฉันไป

เธอจะสิ้นเปลืองอาหารมาก' เขียนติดไว้หลายภาษาเลย เขาจะได้ไม่ต้องจับตัวเราไป

เราคงไม่ต้องถามว่าคุณลงทุนทรัพย์ไปแล้วเท่าไรที่ผ่านมา

อย่าถามเลยคะ มันก็คือชีวิต อย่างงานมูลนิธิฯ ก็เป็นทรัพย์สินส่วนตัวนะคะ แต่เรารู้สึกสบายใจ

แต่ที่อยากบอกคืออยากขอให้คนรวยๆทั้งหลายมาช่วยทำงานการกุศลบ้าง อยากจะขอจริงๆ เพราะคนไทยยังมีความทุกข์อีกมาก ไม่ใช่จะมีแต่ชนชั้นกลางกับคนรวยเท่านั้น คนจนก็มีเยอะ ตอนนี้อย่างมากขึ้นๆ ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนก็มากขึ้น อยากให้มีจิตสาธารณะมากขึ้น อย่าคิดเห็นแก่ตัวเอง ถ้าเรามีความสุข แต่คนอื่นทุกข์หมด แล้วเราจะสุขได้อย่างไร

การที่คุณเดินทางไปทั่วโลก ได้เห็นความเหลื่อมล้ำต่ำสูง จากเว็บรอตเวย์สู่ชีวิตชาวบ้านในแอฟริกา สิ่งเหล่านี้ทำให้คุณมองโลกอย่างไรบ้าง

มองโลกด้วยความปลงไปเรื่อยๆ คนเราเกิดมาก็มีกรรมจริงๆ เกิดมาชาติใช้กรรม ทำให้เราเห็นอกเห็นใจคนอื่นมากขึ้น เราได้เห็นความแตกต่าง รู้สึกว่าโชคดียังไงที่เราเกิดมาไม่ได้เจ็บป่วยอะไร เขาก็พอมีเงิน เราเห็นคุณค่าของชีวิตว่าเราเกิดมามีทุกอย่าง ทำไมเราไม่แบ่งให้คนอื่นบ้าง ในเมื่อคนอื่นไม่มีตั้งเยอะ มันทำให้เราเห็นสังขารของชีวิตมากขึ้น

AND 10

**BAREFOOT
LAWYER**

**ANDERSON
COOPER**

**MONICA
LEWINSKY**

**MIRA
SORVINO**

**ELLEN
DEGENERES**

กลุ่มนายเท้าเปล่า

กลุ่มนักต่อสู้ชาวจีนที่เรียนรู้กฎหมายด้วยตัวเอง อาทิ เงินกวางเจิง ทนายตาบอด และ กว๋อเฟยสง หลายคนเป็นชาวนาที่ชวนขยายหาข้อมูลในด้านกฎหมายจนมีความรู้มากพอที่จะยื่นฟ้อง ร้องเรียน ดำเนินคดีความ หรือให้คำแนะนำแก่ประชาชนด้วยกันเกี่ยวกับสิทธิของตน ศัพท์คำนี้แปลงมาจาก ‘แพทย์เท้าเปล่า’ ซึ่งหมายถึงกลุ่มชาวนาที่เข้ารับการศึกษาทางการแพทย์อย่างไม่เป็นทางการ และให้บริการด้านการแพทย์ในพื้นที่ชนบทของจีนในช่วงยุคเหมาเจ๋อตง กลุ่มนายเท้าเปล่าให้คำปรึกษาในด้านกฎหมายโดยไม่คิดค่าบริการในหลายโอกาสก็รับว่าความในคดีที่มีความล่อแหลม หรือมีความอ่อนไหวทางการเมือง อันเป็นคดีที่ทนายอาชีพอาจจะลังเล เช่น คดีคอร์รัปชันที่เกิดจากนักการเมืองท้องถิ่น

แอนเดอร์สัน คูเปอร์

ผู้ประกาศข่าววัย 50 ปี ได้เปิดเผยเมื่อ 5 ปีที่แล้วว่าตนเองเป็นเกย์ ผ่านจดหมายที่ส่งถึงแอนดรูว์ ซัลลิแวน นักเขียนและบล็อกเกอร์คนดัง ที่จริงสื่อและผู้ชมต่างสนใจเกี่ยวกับเพศสภาพของแอนเดอร์สันมาโดยตลอด แต่เจ้าตัวเลือกที่จะเงียบ เพราะ “ผมแค่ไม่อยากพูดถึงชีวิตส่วนตัว” แอนเดอร์สันเผยกับนิตยสาร *New York* เมื่อปี 2005 อย่างไรก็ตามวันที่เปิดตัวอย่างเป็นทางการ แอนเดอร์สันกล่าวว่า “ในโลกที่สมบูรณ์แบบผมไม่คิดว่าเรื่องนี้เป็นธุระอะไรของคนอื่นเลย แต่ผมคิดว่าการยื่นหยัดในสิ่งที่คุณเป็น และการร่วมเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนมีคุณค่าในตัวมันเอง”

โมนิกา ลูวินสกี

หลังจากตกเป็นข่าวฉาวกับบิล คลินตัน ผู้นำสหรัฐอเมริกาในปี 1998 ระหว่างฝึกงานในทำเนียบขาว โมนิกาใช้เวลาหนึ่งทศวรรษดำเนินชีวิตอย่างราบเรียบจนสำเร็จการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยา สังคมจากลอนดอน ในปี 2014 เธอกลับมาเป็นที่สนใจอีกครั้งในฐานะนักบรรณารักษ์ต่อด้าน การกลั่นแกล้งทางโลกออนไลน์ ในปี 2015 เธอปรากฏตัวบนเวที TED Talks และพูดในหัวข้อ *The Price of Shame* มีคนดูคลิป์นี้มากถึง 11 ล้านครั้ง เธอพูดเรื่องการแสดงความคิดเห็นบนโลกออนไลน์ด้วยความเห็นอกเห็นใจกัน ลดการเสทฟือเพื่อความสนุกสนานตัวบนความทุกข์ของคนอื่น และเห็นใจในความพลัดพลงของตัวเองในอดีต เพื่อจะได้กลับมาใช้ชีวิตใหม่ได้อีกครั้ง

มิรา ซอร์วิโน

ดาราสอลลิวูดเจ้าของรางวัลออสการ์นี้ไม่ใช่คนแปลกหน้าในประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชน มิราเป็นทูตสันถวไมตรีขององค์การสหประชาชาติเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์มาตั้งแต่ปี 2009 และเธอไม่ละเลยที่จะเป็นกระบอกเสียงในประเด็นนี้มาตลอด ทั้งการให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อ ร่วมแสดงในมินิซีรีส์ต่อต้านการค้ามนุษย์ *Human Trafficking* ที่ออกอากาศในปี 2005 และขึ้นพูดในที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติในเดือนเมษายน ปี 2012 โดยโจมตีว่า ที่ผ่านมามีการทุ้มบและความตั้งใจจริงทางการเมืองน้อยเกินไปเพื่อขจัดปัญหานี้

เอลเลน ดีเจเนเรส

ก่อนจะก้าวสู่สถานะพิธีกรและนักแสดงตลกแถวหน้าแบบทุกวันนี้ เธอรับบทเด่นเป็นตัวละครเอกในรายการซิตคอม *Ellen* ของตนเอง เดือนเมษายนเมื่อ 20 ปีที่แล้ว มีตอนที่เธอเล่นสารภาพกับสาวที่เธอหลงใหลว่าเธอนิยมชมชอบผู้หญิง แกมยังขึ้นปก *Time* เผยเพศสภาพตัวเอง ซิตคอมตอนดังกล่าวประสบความสำเร็จ แต่เอลเลนได้รับผลกระทบอย่างหนักจนเธอไม่คิดว่าอาชีพการงานในวงการบันเทิงของเธอจะฟื้นกลับมาได้ แต่ความจริงใจในการต่อสู้เพื่อสิทธิของคนหลากหลายทางเพศที่เธอเชื่อมั่นได้รับการพิสูจน์แล้วว่าแม้ก้าวที่ถูกต้อง การเปิดเผยตัวตนในแบบที่เธอเป็นคือการแผ้วถางหนทางให้คนดังรายอื่นๆ กล้าออกมายอมรับตัวเองมากขึ้น

M O R R I E . . .

AL GORE

ELLEN PAGE

LEONARDO DICAPRIO

NAOMI KLEIN

ODONTUYA DAVAASUREN

อัล กอร์

โลกร้อนคือเรื่องจริงหรือหลอก ต้องรอการพิสูจน์ แต่ตอนที่อัล กอร์ ลูกขึ้นมารณรงค์ให้คนตื่นตัวเรื่องภาวะเสื่อมถอยทางด้านสิ่งแวดล้อมของโลก คนแตกตื่นและกังวลกับสิ่งที่อดีตรองประธานาธิบดีสหรัฐฯ พูดผ่านสื่อ รวมทั้งยังเป็นห่วงดาวเคราะห์สีฟ้า เมื่อได้ชมสารคดีเรื่อง *An Inconvenient Truth* (ปี 2006) แม้ในปีหลังจากจะมีการถกเถียงเรื่องความถูกต้องของข้อมูลที่อัล กอร์ นำเสนอก็กว้าง แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่ากระแสตื่นตัวช่วง 10 ปีที่แล้ว ทำให้การจับมือต่อสู้ภาวะโลกร้อนเป็นไปอย่างเข้มข้น

เอลเลน เพจ

นักแสดงชาวแคนาดาจากเรื่อง *Juno* เรียกร้องสิทธิในหลายๆ ประเด็น หนึ่งในนั้นคือการปกป้องสิทธิของกลุ่มคนหลากหลายทางเพศ เอลเลนออกมายอมรับเพศสภาพของตนในวันวาเลนไทน์ เมื่อ 3 ปีที่ผ่านมา ระหว่างขึ้นพูดบนเวทีรณรงค์ความเท่าเทียมกันของมนุษย์ ปีถัดมาเธอยอมรับว่าคบหาดูใจอยู่กับชาแมนธา โรมัส นักโต้คลื่น และไปออกรายการ *The Ellen DeGeneres Show* เพื่อพูดถึงเรื่องความสัมพันธ์กับแฟนสาว เอลเลนเรียกร้องให้คนดังสนับสนุนให้กลุ่มคนเหล่านี้ได้รับสิทธิเท่าเทียมกับคนอื่น ๆ เพราะเธอเชื่อว่า ‘การมีชีวิตแบบเป็นตัวของตัวเอง ไม่ควรจะเป็นสิ่งที่เราต้องต่อสู้เพื่อให้ได้มา’

ลีโอนาร์โด ดิคาปรีโอ

ในด้านหนึ่ง ลีโอนาร์โดคือเพล็บบอยตัวฉกาจประจำฮอลลีวูด แต่นักแสดงออสการ์แสดงจุดยืนเรื่องสิ่งแวดล้อมมาตลอด ทันทีที่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ แห่งสหรัฐฯ ประกาศถอนตัวจากความตกลงปารีสว่าด้วยการต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกเมื่อวันที่ 1 มิถุนายนที่ผ่านมา ลีโอนาร์โดใช้เฟสบุ๊กส่งสารและกระตุ้นให้แฟน ๆ ร่วมกันต่อต้านการตัดสินใจดังกล่าวของผู้เฒ่าอเมริกา

“อนาคตบนโลกใบนี้ของเราตกอยู่ในความเสี่ยงมากกว่าเดิม สำหรับชาวอเมริกันและคนทั้งโลกที่มองหาผู้นำที่เข้มแข็งในประเด็นสภาพอากาศ การกระทำในครั้งนี้น่าท้อแท้ใจอย่างแท้จริง”

นาอิมิ ไคลน์

นักประพันธ์ นักเคลื่อนไหวทางสังคม และนักสร้างหนังชาวแคนาดารายนี้ เป็นที่รู้จักจากการที่เธอวิพากษ์สังคมทุนนิยมและวิเคราะห์ประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อม รวมทั้งยังเป็นสมาชิกคณะกรรมการกลุ่มรณรงค์เรื่องสภาพอากาศเว็บไซต์ 350.org หนังสือปี 2014 ที่เธอเขียนชื่อ *This Changes Everything: Capitalism vs the Climate* ติดอันดับขายดีของ *The New York Times* และทำให้เธอได้รางวัลมากมาย รวมทั้งรางวัลสันติภาพจากชิตินี้ในปีที่ผ่านมา จากงานรณรงค์เรื่องความเท่าเทียมกันทางสภาพอากาศ

ดร. โอดอนทญา ดาอาซูเรน

ดร. โอดอนทญา ได้รับเสียงชื่นชมจากนานาชาติจากการที่เธอเริ่มต้นดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย หรือการดูแลแบบประคับประคอง (Palliative Care) ในประเทศมองโกเลีย

ดร. โอดอนทญาเริ่มผนวกบริการด้านนี้เข้าในระบบดูแลสุขภาพ หลังจากมีประสบการณ์ตรงในการพบเห็นผู้ป่วยระยะสุดท้ายทรมานจากการเจ็บป่วยจากโรคร้ายแบบไร้ที่พึ่ง จนปัจจุบันระบบดูแลผู้ป่วยของมองโกเลียเข้มแข็งและกลายมาเป็นแบบอย่างให้หลายๆ ประเทศ

FROM THE COVER

โมนิกา ลูวินสกี (Monica Lewinsky)

P.40 **2.ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธ์** P.20

3.ออง ซาน ซู จี (Aung Sang Suu Kyi)

อดีตนักโทษทางการเมืองที่ถูกคุมขังในบ้านตัวเองนานกว่า 20 ปี จนกลายเป็นสัญลักษณ์แห่งการปลดแอกของชาวเมียนมาจากรบอบเผด็จการทหาร

4.อัล กอร์ (Al Gore) P.41 **5.จูเลียน อัสซานจ์ (Julian Assange)** P.20

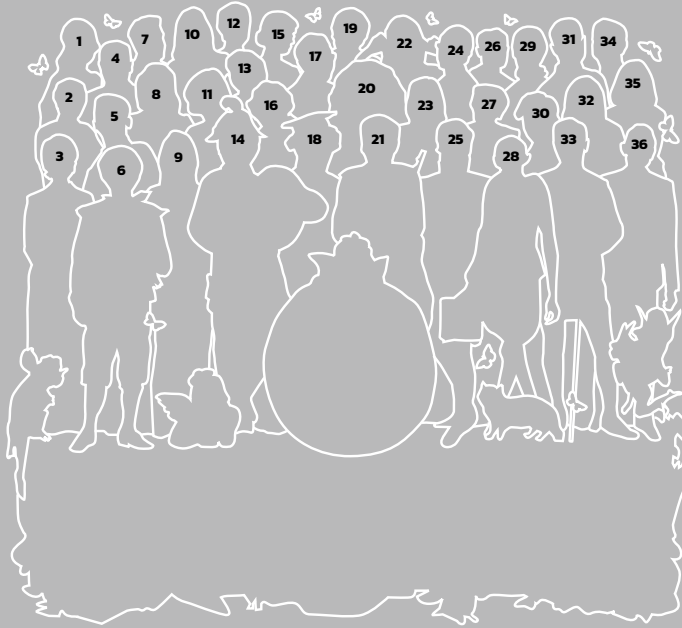
6.โจชัว หว่อง (Joshua Wong) P.31

7.อีลอน มัสก์ (Elon Musk หรือ Elon Reeve Musk) P.27 **8.แองเจลินา โจลี (Angelina Jolie)**

นักแสดงรางวัลออสการ์ผู้เป็นกระบอกเสียงเรียกร้องสิทธิให้กับผู้ลี้ภัยโดยทำหน้าที่เป็นทูตพิเศษให้กับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2012 (พ.ศ. 2555) **9.มาลาลา ยูซัฟไซ (Malala Yousafzai)** P.35 **10.มิรา ซอร์วีโน (Mira Sorvino)** P.40 **11.เคอริ่งพิบูลย์** P.17 **12.ดร. สธนรัชฎ์**

กาญจนะวณิชย์ P.32 **13.เชลซี แมนนิง (Chelsea Manning)** P.20 **14.จอห์น เลนนอน (John Lennon)**

สมาชิกวงก่อตั้งวง The Beatles เติบโตในช่วงเวลาที่โลกคุกรุ่นด้วยโศกสครามและปัญหาครอบครัวแตกสลายของสังคมอังกฤษ ทำให้จอห์นกลายเป็นวัยรุ่นในวัยขบถที่พร้อมจะแหกกรอบธรรมเนียมใดๆ เพลงคลาสสิกอย่าง *Imagine* เรียกร้องให้มนุษย์ชาติปรองดองกันเพื่อสันติภาพของโลก **15.เฮเลน เคลเลอร์ (Helen Keller)** **16.ดร. กฤษณา ไกรสินธุ์** P.36 **17.บิล เกตส์ (Bill Gates)** หนึ่งในบุคคลที่ทรงอิทธิพลที่สุดในโลก ผู้ก่อตั้งมูลนิธิ Bill & Melinda Gates Foundation ที่บริจาคเงินให้การกุศลเป็นจำนวนมหาศาลในแต่ละปี **18.อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ (Albert Einstein)** จากเด็กชายที่ครอบครัวหมดความหวังจากภาวะการเรียนรู้ช้าในวัยเด็ก เขาได้พิสูจน์ตัวเองด้วยการประกาศทฤษฎีวิทยาศาสตร์อันล้ำลึกที่สุดในประวัติศาสตร์ของกาลเวลา คือทฤษฎีสัมพัทธภาพนอกจากนี้ไอน์สไตน์ยังเป็นกำลังใจของเด็กไม่เนิร์ดทั่วโลกด้วยไควดที่ว่า

‘จินตนาการสำคัญกว่าความรู้’ **19.อ้ายเวย์เวย์ (Ai Weiwei)**

P.24 **20.โอปราห์ วินฟรีย์ (Oprah Winfrey)** เด็กน้อยที่เติบโตมาจากครอบครัวที่ต้องต่อสู้ดิ้นรน เคยผ่านประสบการณ์เลวร้ายถูกล่วงละเมิดทางเพศจนตั้งท้องตั้งแต่วัยรุ่น โอปราห์ฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ จนผงาดสู่การเป็นเจ้าของรายการทอล์กโชว์ที่เรตติ้งสูงที่สุดในประวัติศาสตร์สหรัฐฯ ปัจจุบันเธอเดินทางทำกิจกรรมเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง เช่น ก่อตั้ง The Oprah Winfrey Leadership Academy For Girls มูลนิธิช่วยเหลือเด็กหญิงด้อยโอกาสที่ประเทศแอฟริกาใต้ ตลอดจนงาน The Oprah’s Angel Network สนับสนุนโครงการเพื่อการกุศลและมอบทุนให้เอ็นจีโอทั่วโลก **21.เนลสัน แมนเดลา (Nelson Mandela)** รัฐบุรุษของโลก และประธานาธิบดีผิวสีคนแรกของประเทศแอฟริกาใต้ เขาเคลื่อนไหวต่อต้านการเหยียดสีผิวมาตั้งแต่วัยหนุ่ม แม้จะถูกจับและจองจำนานเกือบ 20 ปี ก็ไม่ได้สั่นคลอนความคิดของเขาที่เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนควรได้รับการเคารพในสิทธิอย่างเท่าเทียมเนลสันได้รับรางวัลโนเบล

สาขาสันติภาพเมื่อปี ค.ศ. 1993 เขาอุทิศรางวัลนี้ให้ประชาชนแอฟริกาใต้ที่ร่วมกันสร้างสังคมที่เท่าเทียมได้สำเร็จ

22.นาอมี ไคลน์ (Naomi Klein) P.41

23.เอลเลน เพจ (Ellen Page) P.41

24.ย็องฮย็อง อ็ชฌานนท์ P.28

25.เอดเวิร์ด สโนว์เดน P.20

26.กลุ่มทนายแก้ปละ (Barefoot Lawyer) P.40 **27.ดร. โอดอนตญา ดาวาซูเร็น (Odontuya Davasuren)** P.41 **28.มหาตมะ คานธี (Mahatma Gandhi)**

หลังจากถูกจับโยนลงจากรถไฟเมื่อครั้งเดินทางไปทำงานในฐานะทนายความที่แอฟริกาใต้ ในปี ค.ศ. 1893 คานธีจึงได้ตระหนักว่าสถานภาพของชาวอินเดียที่แม้จะมีการศึกษาสูง ก็ไม่อาจปลงความไม่เสมอภาคทางสิทธิมนุษยชนได้ เขาตัดสินใจอุทิศตนเพื่อเอาชนะความไม่เสมอภาคด้วยหลักสัตยาเคราะห์ หรือการไม่ร่วมมือในความอยุติธรรม

ทั้งปวง จนอินเดียได้รับเอกราชจากเจ้าอาณานิคมอังกฤษเมื่อ ค.ศ. 1947 ในที่สุด **29.เจน กูดอลล์ (Jane Goodall)**

30.บ็อบ ดีแลน (Bob Dylan) ศิลปินชาวอเมริกัน

ผู้แสดงศักยภาพหลากหลาย เป็นทั้งนักดนตรี นักแต่งเพลง นักร้อง กวี จิตรกร สร้างสรรค์ผลงานด้านสิทธิมนุษยชนและต่อต้านการทำสงคราม ภาษาเพลงของเขาเรียบง่าย แต่คมคายด้วยแนวคิดสะท้อนสังคมที่ทรงพลัง ทำให้เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรมในปี 2016 และเป็นนักดนตรีเพียงคนเดียวที่ได้รางวัลในสาขาดังกล่าว **31.แอนเดอร์สัน กูเปอร์ (Anderson Cooper)** P.40 **32.ลีโอเนิร์โด ดิคาปริโอ (Leonardo DiCaprio)** P.24 **33.คาสตาโรจาญ์บูร์หมัด ยูซุส** P.19 **35.กรวิก ก้อนแก้ว** P.14 **36.เอลเลน ดีเจเนอเรส (Ellen DeGeneres)** P.40 ☺

LIFESTYLE

FILM / MUSIC / BOOK / ART & DESIGN / FASHION / TELEVISION

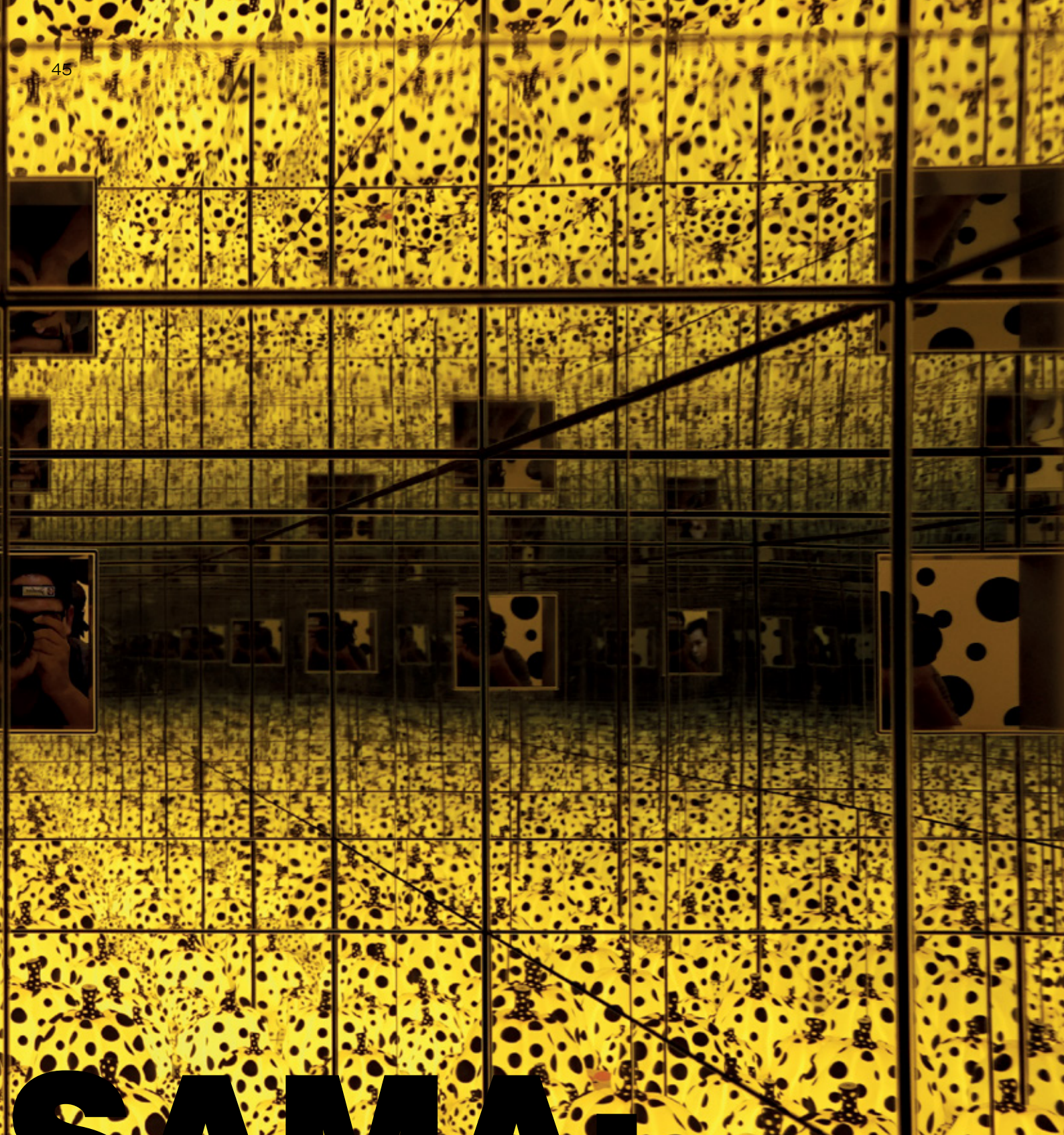
จัดจ้านสะดุดตาแก่นิทรรศการใหม่ของนักออกแบบเลือดชาบูไร ยาโยย คุซามะ ในสิงคโปร์ ทีม THE STANDARD ขำน้ำขำทะเลไปเก็บบรรยากาศมาฝากโดยเฉพาะ

LIFESTYLE

เรื่อง อธิษณ์ หงองฟ้า ภาพ กรณ์ วิวัฒน์ภานา

YAYOI KU DOTS OBSESSION

SAMA!

"AFTER ALL, WELL, MOON IS A POLKA DOT, SUN IS A POLKA DOT, AND THEN, THE EARTH WHERE WE LIVE IS ALSO A POLKA DOT."

- YAYOI KUSAMA

“เมื่อฉันสร้างสรรคงาน ฉันไม่ได้ตั้งใจนำลายจุดไปใส่ งานของฉัน มันกลายเป็นจุดด้วยตัวของมันเองภายใต้จิตสำนึกของฉัน”

- ยาโยย คุซามะ

‘จุด’ คือปรากฏการณ์

แรงขับเคลื่อนในการทำงานศิลปะสักชิ้นของศิลปิน ล้วนแต่มีปัจจัยแตกต่างกัน บ้างก็นำเอาชีวิตวัยเด็ก อันชื่นชม บ้างก็เลือกจุดยืนทางสังคมและการเมืองที่ ตันศรีทรามานำเสนอ สำหรับยาโยย คุซามะ (Yayoi Kusama) ศิลปินวัย 88 ปี ผู้มาพร้อมกับผมหน้าม้าต่อ สีแดงจัด เจ้าของผลงาน Polka Dot และ Infinity Mirror ที่โด่งดังไปทั่วโลก เธอเลือกใช้ช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ เล็กๆ น้อยๆ ในชีวิตที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจ รวมไปถึง อาการป่วยของเธอมานำเสนอผ่านงานในรูปแบบ ป๊อปอาร์ต ส่งผลให้เธอกลายเป็นศิลปินผู้ทรงอิทธิพล ที่สุดคนหนึ่งในโลก ณ ปัจจุบัน

งานลายจุด หรือ Polka Dot อันเป็นปรากฏการณ์ เลื่องชื่อของเธอนั้นเกิดจากความผิดปกติทางความรู้สึก ในวัย 10 ขวบ ที่เธอรู้สึกว่ามีแสงไฟ และลายจุดล่องลอยอยู่ในชีวิตประจำวัน เธอเริ่มรู้สึกว่าตัวเองพูดคุยกับดอกไม้ได้ นั่นเป็นจุดเริ่มต้นในการ ทำงานศิลปะของเธอ โดยการวาดสีลงไปที่บนสิ่งของ ต่างๆ เช่น ผนัง อุปกรณ์ในครัว ให้เป็นลายจุดตามที่ เธอเห็น ใครจะไปคิดว่าภาพหลอนที่เธอเห็นในวันนั้น จะกลายมาเป็นงานศิลปะมูลค่ามหาศาลในวันนี้

ผลงานของเธอได้ถูกนำมาเปิดนิทรรศการเป็น ครั้งแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ณ หอศิลป์แห่งชาติ ประเทศสิงคโปร์ และนี่เป็นครั้งแรกที่สื่อท้องถิ่น

หลากหลายสำนักต่างเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นนิทรรศการ ที่เป็น ‘ปรากฏการณ์’ อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ด้วยจำนวนผู้เข้าชมมหาศาล การต่อแถวรอเข้าใน ทุกๆ วัน และเราได้มีโอกาสไปสัมผัสสัมผัสกับตาตัวเอง ก่อนจะพบว่างานศิลปะสุดป๊อปของเธอนั้นชวนให้ เราหลงใหลไปกับเรื่องราวของมันได้ไม่ยาก

ชีวิต สายรุ้ง และจิตใต้

ครั้งนี้เธอจัดงานแสดงชื่อว่า ‘Life Is the Heart of a Rainbow’ นิทรรศการรวบรวมผลงานศิลปะในทุกๆ แขนงที่ผ่านมาตลอดระยะเวลา 7 ทศวรรษ ผลงานราว 120 ชิ้นรวบรวมอยู่ที่นี้ ทั้งงานวาด งานอินสตอลเลชัน ภาพถ่าย ประติมากรรม รวมไปถึงภาพยนตร์ที่เธอ ถ่ายทำเองอีกด้วย โดยแบ่งออกเป็น 3 โซนหลักๆ รวบรวมตั้งแต่งานในยุคแรกๆ ของเธอในช่วงทศวรรษ ที่ 1950 ไปจนถึงงานชิ้นล่าสุดที่ไม่เคยจัดแสดงที่ไหน

ในโซนแรกเราจะพบงานภาพวาดและประติมากรรม อันว่าด้วยความทรงจำที่บอบช้ำของเธอ จนก่อให้เกิด งานแพตเทิร์นลายจุดที่ร้อยเรียงต่อกันไปอย่างไม่มี ที่สิ้นสุด งานลวดลายตาข่ายที่เธอเขียนขึ้นสมัยยัง ศึกษาอยู่ที่โรงเรียนศิลปะในญี่ปุ่น หรืออย่างงานศิลปะ ที่ใช้ ‘พิททอง’ เป็นต้นแบบรูปร่างของชิ้นงาน นั่นเป็น แรงบันดาลใจจากการเติบโตมาในครอบครัวชาวไร่ ของเธอนั่นเอง

‘กระจก’ สะท้อนความแปลกแยกและความ ไม่สิ้นสุด

เดินเลยถัดมาในอีกห้องจะเป็นงานอินสตอลเลชัน และงานภาพถ่ายในยุคกลางของเธอเสียเป็นส่วนใหญ่ ผลงานในยุคนี้ถูกรังสรรค์ขึ้นในช่วงที่เธอบินข้ามทวีป ไปใช้ชีวิตอยู่ที่สหรัฐอเมริกา รวมทั้งยังเป็นช่วงที่ผลงาน ทั้งหลายส่งผลให้เธอได้รับการขนานนามว่าเป็นศิลปินที่มี แนวคิดแบบอวองการ์ด (Avant-Garde) ผลิตรายงาน ที่แปลกใหม่ สร้างสรรค์ ก้าวหน้า และมีความคิดริเริ่ม ที่แตกต่าง ผลักดันให้ขอบเขตของงานศิลปะไปได้ มากกว่าที่เป็น

เริ่มต้นจากนางานศิลปะมาประดับตามร่างกาย แล้วถ่ายภาพออกมาเพื่อต่อต้านสงครามเวียดนามใน เวลานั้น หรืองานที่มีส่วนประกอบของ ‘กระจก’ ที่ สะท้อนถึงความแตกต่างและความแปลกแยกของเธอ โดยติดตั้งกระจกสะท้อนภาพที่แตกต่างกันในหลายๆ มุมมองไว้ทั่วทั้งผนังและเพดาน วางผังการจัดแสดง คล้ายกับเขาวงกต ให้คุณเสมือนถูกมอมเมาด้วยภาพ สะท้อนของตัวเอง

นอกจากนี้ยังมีงานชิ้นเอกของเธอติดตั้งอยู่ด้วย นั่นคือ Infinity Mirror อันเป็นผลงานที่กระจกสะท้อนที่เธอ ใช้กระจกสะท้อนกับสรรพสิ่งก่อให้เกิดมิติที่กว้างใหญ่ ไพศาล อ้างถึงการเวียนว่ายตายเกิดที่ไม่สิ้นสุดตาม

HER FOUR REPEATED THINGS

4 เรื่องซ้ำๆที่ทำไป-มาในงานของยาโยย คุซามะ

1. ลายจุด
เรียกได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของเธอไปแล้ว กับการนำเอาลายจุดมาเป็นแพตเทิร์นในงานต่างๆ ซึ่งจุดกำเนิดมาจากการที่เธอเห็นภาพหลอนเป็นลายจุดในชีวิตประจำวัน โดยเธอเคยกล่าวว่า "ลายจุดเป็นรูปร่างของดวงอาทิตย์ เป็นสัญลักษณ์ของพลังงานให้โลกได้หมุนเวียนต่อไป"

2. ลายตาข่าย
งานหลายชิ้นของเธอ เมื่อลงแพตเทิร์นจุดแล้ว เธอจะเลือกลงแพตเทิร์นของตาข่ายไว้ระหว่างที่ว่างที่ยังเหลือของงาน เธอเปรียบเทียบเหล่านี้ว่าเป็นการ 'ขจัดความเป็นตัวเอง' เพราะตาข่ายเหล่านี้จะไม่มีลวดลายตายตัวในทุกๆ ชิ้นงาน

3. ลายดอกไม้
ยาโยย คุซามะ ชื่นชอบดอกไม้เป็นอย่างมาก แถมในวัยเด็กเธอยังมีความรู้สึกที่ดอกไม้สามารถพูดกับเธอได้ จึงไม่แปลกใจหากจะมีดอกไม้บานาพรรณเป็นส่วนหนึ่งของงาน ทั้งดอกทานตะวัน ดอกทิวลิป ดอกเยอร์บีรา ดอกกุหลาบ ดอกลิลลี่ หรือแม้แต่ดอกเก๊กฮวย

4. ลายฟักทอง
ศิลปินหญิงคนนี้เติบโตมาในครอบครัวชาวไร่ และไร่ที่เธอเติบโตมาก็คือไร่ฟักทอง เธอเลือกนำฟักทองมาเป็นส่วนหนึ่งในชิ้นงาน ก็เพราะเมื่อครั้งสงครามโลกครั้งที่สอง อาหารขาดแคลนอย่างหนัก เธอจึงมีเพียงแค่ฟักทองจากไร่ของเธอเท่านั้นเพื่อประทังชีวิต

แนวคิดของศิลปิน โดยกลองเหล่านั้นจะมีช่องเล็กๆ ให้คุณได้ลอดศีรษะเข้าไปชมอะไรบางอย่างด้านในบ้างก็เป็นหลอดไฟหรือประติมากรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของเธอ ซึ่งมอบความรู้สึกที่ตื่นตาตื่นใจได้อย่างมาก

โลดแล่นและสั่นไหวไปกับเธอ

อีกหนึ่งเทคนิคงานศิลปะของยาโยย คุซามะ ที่แสดงศักยภาพการใช้เส้น จุด และแพตเทิร์นที่เรียงต่อกันเข้าไปเข้ามาของเธอได้อย่างน่าประทับใจ คือโซนสุดท้ายของนิทรรศการที่ชื่อว่า 'Love Forever' งานวาดด้วยปากกาหมึกดำง่ายๆ ที่ใช้ทักษะส่วนตัวปลดปล่อยให้ลวดลายไหลลื่นไปบนผืนผ้าใบอย่างมีชั้นเชิงและความรู้สึก ผ่านการนำเสนอคอนเซ็ปต์ภาพด้วยคำศัพท์ง่ายๆ แต่ทรงพลัง อย่างเช่น Spring, Morning, Youth, Star หรือ Universe

และอีกส่วนจัดแสดงอันเปรียบเสมือนคู่ตรงข้ามที่ชื่อ 'My Eternal Soul' คือชิ้นงานในซีรีส์เดียวกันกับงานก่อนหน้า โดยนิทรรศการในส่วนนี้คล้ายๆ กับโซน 'Love Forever' เพียงแต่คุณจะได้เห็นเทคนิคการใช้สีที่ฉูดฉาด ร้อนแรง และสนุกสนาน โดยเป็นซีรีส์ผลงานล่าสุดที่เธอยังคงสร้างสรรค์ออกมาอยู่เรื่อยๆ ในปัจจุบัน และที่สำคัญ ยังมีงานชิ้นล่าสุดที่เธอไม่เคยนำไปแสดงที่ไหนมาจัดแสดงอีกด้วย

ไฮไลต์ที่จะทำให้หัวใจของคุณพองโตและโลดแล่นอย่างที่สุดคือ ห้องสีขาวสว่างโรที่แต่งแต้มด้วยลายจุดหลากหลายขนาด หลากสีสัน 'With All My Love for the Tulips, I Pray Forever' คือห้องที่ผู้ชมใช้เวลาอยู่กันมากที่สุด ด้วยความป้อปจ๋าของประติมากรรมดอกไม้หลากขนาดยักษ์ที่กลืนกินไปกับผนังห้องเป็นชิ้นเดียว เช่นกับความลวงตาและการรับรู้ของผู้ชมได้อย่างดี ไม่แปลกใจเลยที่ห้องนี้จะเป็นที่นิยมมาก ๆ สำหรับผู้มาเยือน

ประกาศิตป๊อปอาร์ต

'Life is the Heart of a Rainbow' คือภาพแทนของชีวิตผู้หญิงคนหนึ่งที่มีมุมมองต่อโลกที่น่าสนใจ ความขบถแปลกแยกที่น่าเสนอความป้อปผ่านชิ้นงาน ชีวชนให้เรามองผ่านสีสันและความสนุกสนานเหล่านั้นไป เพื่อพบกับความรู้สึกและเรื่องราวหวานซึ้งของศิลปินที่น่าลิ้มลอง

Life is the Heart of a Rainbow จัดแสดงที่หอศิลป์แห่งชาติสิงคโปร์ ตั้งแต่วันนี้จนถึงวันที่ 3 กันยายน ค่าเข้าชม 25 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือราวๆ 625 บาท เท่านั้น จองออนไลน์ล่วงหน้าและชมรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.nationalgallery.sg

สนใจร่วมงานกับเรา ส่งเรื่องราวพร้อมรูปสคริปต์ที่เกี่ยวข้องมาได้ที่ MAGAZINE@THESTANDARD.CO

THE VISION

เรื่อง ปิยพร อรุณเทริยงโทร ภาพ วงศกร ยี่ดวง

NEXT DISRUPTIVE FORCE

A man with short dark hair, wearing a blue suit jacket over a white shirt and a patterned tie, stands in a modern building. He is leaning against a dark, textured wall, possibly a staircase railing, with his hands clasped in front of him. The background is a light-colored, textured wall. The overall mood is professional and forward-looking.

เคยสงสัยไหมว่าทำไมเราจำยุคที่ไม่มีอินเทอร์เน็ต สมาร์ทโฟน หรือโซเชียลมีเดียแทบไม่ได้ นั่นเพราะเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้เข้ามาเปลี่ยนชีวิตและการทำงานของเรแทบทุกด้าน เราใช้สมาร์ทโฟนจ่ายเงิน จองตั๋วเครื่องบิน และเรียกแท็กซี่ในไม่กี่นาที แต่เชื่อไหมว่าการเปลี่ยนแปลงระลอกใหม่ที่กำลังเกิดขึ้นจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วที่สุดเท่าที่โลกเคยเห็นมา

Tipping Point คืออะไร จะเกิดอะไรขึ้นถ้าโลกของเราเดินไปถึงจุดนั้น

สังเกตไหมว่า 4-5 ปีที่ผ่านมา เราเลิกดูทีวีแล้ว มาดูยูทูปแทน คุยกับเพื่อนผ่านโซเชียลมีเดีย และใช้บริการ Ridesharing แต่ต่อไปเราจะมีรถยนต์ไร้คนขับ สมาร์ทโฟนจะไม่ได้เป็นศูนย์กลางของชีวิตอีกต่อไป ผู้คนจะเชื่อมโยงโลกของโซเชียลมีเดียผ่านแว่นตา AR (Augmented Reality Glasses) ที่รับคำสั่งเมื่อเรากะพริบตา ร้านสะดวกซื้อจะมีแต่หุ่นยนต์เป็นพนักงาน ขณะที่เรามีผู้ช่วยส่วนตัวอัจฉริยะที่ฉลาดกว่ารู้เรื่องของเรามากกว่าตัวเราเองด้วยระบบปัญญาประดิษฐ์ เราจะใช้สกุลเงินดิจิทัล เช่น บิตคอยน์ ในการซื้อขายของทุกอย่างที่ทุกเวลาทั่วโลกแทนเงินสดและสกุลเงินอื่น เงินทั้งหมดจะอยู่ในกระเป๋าเงินดิจิทัลโดยที่ไม่ต้องมีธนาคาร

เทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) โดยเฉพาะอีเธอเรียม (Ethereum) จะช่วยกระจายอำนาจจากตัวกลาง เช่น ธนาคาร บริษัทประกัน ไปสู่เครือข่ายของผู้บริโภค เช่น เราสามารถฟังเพลงจากศิลปินได้โดยไม่ต้องผ่านค่ายเพลงหรือแอปพลิเคชัน เมื่อใดที่เกิดการกระจายอำนาจทั้งเงินและทรัพยากรไปยังหน่วยงานย่อยๆ ก็เกิดนวัตกรรมขึ้นอย่างรวดเร็ว แทนที่จะรวมศูนย์อยู่ในองค์กรใหญ่ ดังนั้นคาดหวังได้เลยว่านวัตกรรมจะผุดขึ้นอีกอย่างรวดเร็วในระยะเวลานี้ วงจรเทคโนโลยีจะสั้นลงอย่างมาก และจะทำให้โลกหมุนเร็วกว่าเดิมอีก อาจมีเทคโนโลยีเปลี่ยนโลกใหม่ๆ เหมือนกับที่อินเทอร์เน็ตและสมาร์ทโฟนเกิดขึ้นทุกๆ 1-2 ปี หรือเร็วกว่านั้น นี่คือการท้าทายที่จะเกิดขึ้น และเป็น Tipping Point หรือจุดเปลี่ยนสำคัญของโลกที่จะส่งผลกระทบต่อทั้งด้านการงานและการใช้ชีวิต

ทำไมคนรุ่นใหม่ควรรสนใจเทรนด์เหล่านี้ และต้องเตรียมตัวอย่างไรก่อนจะถึงวันนั้น

ผมคาดการณ์ว่าเมื่อโลกเปลี่ยนเร็วขนาดนี้ องค์กรจะลดการจ้างงานประจำ เพราะถ้าจะพึ่งพนักงานที่จ้างมานานแล้วให้เปลี่ยนไปตามเทคโนโลยีนั้นคงไม่ทัน หากคนที่เชี่ยวชาญจากข้างนอกเลยจะเร็วกว่า และหันมาจ้างงานแบบสัญญาระยะสั้นแนว Gig Economy แทน

สิริเกียรติ บุญวรเศรษฐ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท บริดจ์ คอนซัลติง จำกัด ผู้ให้คำปรึกษาในการกำหนดกลยุทธ์และพัฒนาองค์กรให้กับองค์กรชั้นนำทั้งภาครัฐและเอกชนมากกว่าสิบปีมองว่า โลกเรากำลังใกล้ถึงจุดพลิกผัน หรือ World's Tipping Point ที่ทุกสิ่งจะเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้นทุกๆ 1-2 ปี และเป็นโจทย์ที่ทุกฝ่ายต้องตีให้แตกว่าอนาคตการทำงานและการใช้ชีวิตจะเปลี่ยนไปอย่างไร

“งานประจำแบบฟูลไทม์จะน้อยลง คนส่วนใหญ่จะทำงานแบบเป็นนายตัวเอง ฟรีแลนซ์ แกรมยังกระโดดข้ามสายงานที่ตัวเองเคยทำไปมา เพราะอาชีพที่คุณเคยทำอาจโดนแทนที่โดยเทคโนโลยีไปแล้ว”

องค์กรขนาดใหญ่ต้องตั้งบริษัทเล็กขึ้นมา หรือไม่ก็แยกตัวออกไปเป็นหน่วยเล็กๆ เพื่อที่จะพัฒนานวัตกรรมได้ไวขึ้น มันยากมากสำหรับองค์กรซึ่งมีพนักงานเป็นหมื่นคน แล้วจะให้ทุกคนพัฒนาตัวเองตามเทคโนโลยีได้ทัน เพราะเขาทำงานแบบเดิมมาหลายสิบปีแล้ว เขาก็กังวลและต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

จากนี้ถึงอีกอย่างน้อย 4-5 ปีข้างหน้าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบงาน จากงานส่วนใหญ่ที่เคยเป็นงานประจำก็จะเปลี่ยนรูปแบบใหม่เป็นงานแบบเล็กๆ ย่อยๆ และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (หรือเรียกว่า Micro Work) ที่มีลักษณะการทำงานแบบระยะสั้นเสร็จแล้วเริ่มงานใหม่เป็นซีซั่น และทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกัน งานประจำแบบฟูลไทม์จะน้อยลง คนส่วนใหญ่จะทำงานแบบเป็นนายตัวเอง ฟรีแลนซ์ หรือทำงานตามสัญญาระยะสั้น แกรมยังกระโดดข้ามสายงานที่ตัวเองเคยทำไปมา เพราะอาชีพที่คุณเคยทำอาจโดนแทนที่โดยเทคโนโลยีไปแล้ว

สิ่งสำคัญที่คนรุ่นใหม่ต้องคิดและเตรียมความพร้อมมีหลายอย่าง เริ่มจากต้องสร้าง Personal Brand สร้างจุดขายให้ตัวเอง และให้คนอื่นค้นหาเราได้ง่าย เพราะในอนาคต เราจะทำงานตามสัญญาระยะสั้นแล้วจบ ต้องหางานใหม่ตลอดเวลา เราจึงต้องสร้างทักษะการเป็นผู้ประกอบการ เพราะการทำงานแบบ Independent Work หมายความว่าเราเป็นนายตัวเอง ทั้งหาลูกค้า ทำงาน เก็บเงิน ครอบอยู่ในตัวเอง

อีกอย่าง โลกอนาคตเป็นโลกของเทคโนโลยี อาชีพทุกอย่างจะถูกจับคู่กับเทคโนโลยี เช่น Health + Technology, Finance + Technology, Marketing + Technology ดังนั้นเราต้องสร้างความรู้และทักษะแบบไฮบริด นั่นคือมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ทำ และมีทักษะด้านเทคโนโลยีควบคู่กัน การสร้างหุ่นยนต์ปัญญาประดิษฐ์ และบล็อกเชน จะถือเป็นทักษะสำคัญในอนาคต

ส่วนสุดท้าย ต้องเรียนรู้ตลอดเวลา เราจะเรียนปริญญาตรี 4 ปี ต่อปริญญาโทอีก 2 ปี แล้วหวังว่าความรู้นี้จะช่วยเราหาเงินไปเรื่อยๆ มันไม่ใช่ใช้อย่างนั้นแล้ว เพราะที่เรียนมามันจะใช้ไม่ได้ในอีก 2-3 ปีข้างหน้า ทุกคนต้องเรียนรู้ตลอดเวลา ชีวิตประจำวันควรเผื่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ไว้สัก 20 เปอร์เซ็นต์ของเวลาทั้งหมด

ความท้าทายเหล่านี้เป็นโจทย์ที่ทุกคนต้องตีให้แตก เพราะโลกมันหมุนเร็วกว่าที่คิด และไม่เหมือนเดิมแล้ว แม้เราจะพยายามป้องกันไม่ให้เทคโนโลยีใหม่เข้ามา เพราะกลัวการเปลี่ยนแปลง กลัวผลกระทบ แต่คุณต้านมันไม่ได้หรอก มันก็เหมือนกับเวลาที่สีนามิกำลังมา ถ้าคุณยืนอยู่เฉยๆ คุณก็ตาย แต่ถ้าคุณขี้นมันได้ คุณก็จะเป็นคนที่ไปได้ไกลกว่าคนอื่น ☺

ภาพประกอบ JACKKRIT ANANTAKUL

OPINION

SOCIETY / ECONOMY / BUSINESS / HEALTH / ENVIRONMENT

หลากหลายทัศนะด้านสังคม เศรษฐกิจ ธุรกิจ สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม จากเหล่าคอลัมนิสต์ที่อ่านแล้วจะเพิ่มความคิดต่อยอดให้อีกมากมาย

DEEP REINFORCEMENT LEARNING IS THE FUTURE PERFECT?

Technology Breakthroughs ที่ส่งแรงกระเพื่อมไปยังโลกอนาคต (ภายใน 10 ปี) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ ทั้งสุขภาพ สิ่งแวดล้อม คมนาคม ความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัว เศรษฐกิจ สังคม การใช้ชีวิต และความคิด

ลองนึกภาพแมวตัวหนึ่งถูกวางลงในกล่องวิธีเดียวที่มันจะออกมาข้างนอกได้คือต้องเหยียบคันงัดที่เป็นกลไกเปิดประตู หลังจากเวลาผ่านไปสักพัก และเรียนรู้ว่าการร้องเหมียวๆ ไม่ได้เป็นกุญแจสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ สิ่งที่มีนัยจะทำต่อจากนั้นคือ 'ทดลอง' ทำทุกอย่างที่ทำได้ อาจจะมีล้มไปมา เดินหาช่องประตูทางออก เอาเท้าเหยียบตรงนั้นตรงนี้ จนในที่สุดด้วยความบังเอิญ อุ้งเท้าโดนเจ้ากลไกชิ้นนี้เข้า ประตูเปิดออก เจ้าเหมียวตัวนี้ 'เรียนรู้' จากประสบการณ์ และครั้งต่อไปก็ทำได้เรื่อยๆ

ข้อมูลนี้ถูกบันทึกไว้โดยนักจิตวิทยาชื่อ เอ็ดเวิร์ด ลี ธอร์นไดค์ (Edward Lee Thorndike) ประมวลร้อยกว่าปีก่อน การค้นพบครั้งนี้ถือเป็นหลักคิดเดียวกับเทคโนโลยี Artificial Intelligence (AI) ที่ทั่วโลกกำลังให้ความสนใจมากที่สุดในเวลาอันใกล้ (Reinforcement Learning)

ถ้าผมคงใจให้ดี แนวคิดนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่ มันเป็นวิธีทางธรรมชาติที่มนุษย์เรียนรู้กันมาตั้งแต่เด็ก เช่น เมื่อเด็กคนหนึ่งอยากได้อุ้มยี้ม เขาอาจจะลองทำพฤติกรรมหลายๆ อย่าง เช่น ชี้นิ้ว กระแทบเท้า ลงไปนอนกับพื้น จนกระทั่ง

พบว่าถ้าร้องไห้หนักๆ สะอึกสะอื้น อมยิ้มก็จะตามมา สมอจะบันทึกรายละเอียดนั้นเอาไว้เพื่อใช้ในครั้งต่อไป มันเป็นกระบวนการเรียนรู้จากการ 'Trial & Error' หรือการทดลองทำซ้ำๆ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย

ในช่วงแรกของการพัฒนา AI มีนักวิจัยหลายคนที่ยกย่องใช้แนวคิดนี้เพื่อเพิ่มความเฉลียวฉลาดให้กับแมชชีน หนึ่งในนั้นคือ มาร์วิน มินสกี (Marvin Minsky) ใน ค.ศ. 1951 เขาสร้างโปรแกรมเลียนแบบการเรียนรู้การหาทางออกจากเขาวงกตของหนู หลักการของการทดลองคือ เมื่อเจ้าหนูในโปรแกรมหาทางออกเจอ เส้นทางที่มีน้ำหนักใช้ก็ถูกทำให้มีน้ำหนักในการถูกเลือกมากยิ่งขึ้นในครั้งต่อไป ต่อจากนั้นก็ยังมีนักทดลองอีกหลายคนที่ยกย่องใช้แนวคิดนี้ แต่สุดท้ายแล้ว ทุกคนก็ลงความเห็นว่ามันไม่ปลอดภัยกับปัญหาที่ใหญ่และยุ่งยากกว่านี้ได้

แต่มุมมองนั้นก็ถูกกลบฝังไปใน ค.ศ. 2016 เมื่อ AlphaGo สมอกลคอมพิวเตอร์ที่ถูกพัฒนาโดยบริษัท DeepMind (ส่วนหนึ่งของบริษัทแม่ของ Google ชื่อว่า Alphabet) ด้วยการรวมเอาเทคนิค Deep Learning (การสอนให้โปรแกรมเรียนรู้ด้วยตัวเองจาก Raw Data คล้ายกับสมองมนุษย์) เข้ากับ Reinforcement Learning (Deep Reinforcement Learning - DRL) จนสามารถเอาชนะ อีเซโดล (Lee Sedol) นักเล่นหมากล้อมที่เก่ง

เป็นอันดับต้นๆ ของโลกได้อย่างขาดลอย ขาวนี่กลายเป็นเรื่องใหญ่โตที่ทำให้ทั่วโลกหันกลับมาสนใจปัญญาประดิษฐ์อีกครั้งหนึ่ง เพราะ AlphaGo นั้นไม่ได้ถูกเขียนว่าต้องเล่นและวางหมากจุดไหนโดยโปรแกรมเมอร์หรือเทพหมากล้อม แต่ถูกสร้างให้พัฒนาตนเองจากแหล่งข้อมูล Raw Data ที่เป็นรูปภาพของการเล่นหมากล้อมจำนวนหนึ่งแสนภาพจากอินเทอร์เน็ต จากนั้นก็ให้ AlphaGo เลียนแบบการเล่นของนักเล่นหมากล้อมมืออาชีพ แต่สิ่งที่น่าสนใจคือ หลังจากนั้นผู้สร้าง AlphaGo ปลดปล่อยให้มันค่อยๆ พัฒนาการเล่นด้วยการแข่งกับเวอร์ชันเก่าของตัวเองอีก 30 ล้านเกม เพื่อลดข้อผิดพลาดและเพิ่มอัตราความสำเร็จให้ถึง 80-90%

สิ่งมีชีวิตทั้งหลายโดยเฉพาะมนุษย์ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่ท้าทายได้มากมายหลายประเภท ตั้งแต่ปัญหาทางกาย อย่างการหยิบจับของ แกะของขนม จนกระทั่งปัญหาทางๆ ที่ต้องใช้กระบวนการคิดและประมวลผลของสมองอย่างการเล่นหมากล้อม เป้าหมายการพัฒนา AlphaGo ของ DeepMind คือสร้างโปรแกรมที่ไร้ขอบเขตการใช้งาน เพื่อพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ให้หาทางแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง โดยไม่ต้องมีโปรแกรมเมอร์เขียนชุดคำสั่งให้ทำตามเป็นขั้นตอน ถ้าบอกว่า DeepMind กำลังพยายามสร้างแมชชีนที่มีระบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิต เช่นเดียวกับมนุษย์ก็คงไม่ผิดเท่าไรนัก

DeepMind ใช้เทคนิคเดียวกันในการฝึก AI ให้เล่นเกมต่างๆ ในยุค 90s ของ Atari อย่าง Breakout และ Space Invaders ด้วยความที่ AI ไม่ได้ถูกโปรแกรมให้เรียนรู้กฎใดๆ ของเกมเลย แต่ให้อิสระในการลองผิดลองถูก โดยมีระบบการให้คะแนน (Rewards and Punishments) จากการกระทำของตัวเอง ในช่วงแรกๆ การบังคับเกมเหล่านั้นเหมือนเป็นการสุ่มทำโน่นทำนี่ไปเรื่อย จนผ่านไปสักพัก มันก็เริ่มจับทางได้ว่าต้องทำอะไรจะได้คะแนนเยอะขึ้น จนในที่สุดด้วยเวลาแค่ไม่นาน (Breakout ใช้เวลาเล่น 400 ครั้ง ส่วน Space Invaders ใช้เวลา 8 ชั่วโมง) ความสามารถของมันก้าวข้ามความสามารถของมนุษย์ทั่วไปและไม่ผิดพลาดอีกเลย

เมื่อออกมาจากโลกของเกมสู่ความเป็นจริง Google ทดลองใช้เทคโนโลยีเดียวกันนี้ในการควบคุมการใช้พลังงาน Data Center ของตัวเอง ซึ่งก็เหมือนการเล่นเกมนึงเช่นกัน คราวนี้เป้าหมายของปัญหาคือ ประหยัดพลังงานให้มากที่สุดโดยไม่กระทบต่อการทำงานของ Data Center โดยมีข้อมูลเก่าเป็น

THE AUTHOR

โสภณ สุขมังมี

ทำงานเป็นโปรแกรมเมอร์ให้กับบริษัท Intel และ Microsoft เป็นหนึ่งในทีมที่เริ่มต้นเสิร์ชเอนจิน bing.com ตอนนั้นดูแลธุรกิจค้าส่งของครอบครัวที่จังหวัดเชียงใหม่ ลงทุนในตลาดหุ้น เขียนหนังสือเป็นงานอดิเรก (ตอนนี้เป็นบอว์ว่าใช้เวลากับมันเยอะกว่างานประจำเสียอีก) มีความสนใจเรื่องเทคโนโลยี และเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ รักการอ่านและการเขียนมาตั้งแต่เด็ก ชอบอ่านหนังสือแนว non-fiction โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและเทรนด์เทคโนโลยีที่กำลังเป็นที่จับตามอง

Raw Data และสร้างสถานการณ์สมมติขึ้นมาว่าต้องเปิด-ปิดการทำงานตอนไหนและเมื่อไร ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้คือ Google สามารถลดการใช้พลังงานได้ถึง 40% เลยทีเดียว

DRL กำลังได้รับความสนใจอย่างมาก เพราะระบบการทำงานของมันคล้ายกับสมองมนุษย์ที่ใช้ประสบการณ์ในการพัฒนาตนเองขึ้นเรื่อยๆ และนั่นแหละที่เทคโนโลยีใหม่ๆ ในอีกหลายทศวรรษข้างหน้า ไม่ว่าจะเป็น รถยนต์ไร้คนขับ การทำฟาร์มเกษตรกรรมโดยใช้หุ่นยนต์ การสร้างยาโรคที่เฉพาะเจาะจงกับคนไข้ การรักษาโรคมะเร็ง นักวิเคราะห์การเงิน ครูช่างก่อสร้างที่เป็น AI หรือแม้แต่อาชีพที่ดูห่างไกลจากปัญญาประดิษฐ์อย่างนักเขียน นักดนตรี หรือนักแสดง ในตอนนี้ก็เริ่มมีให้เห็นกันแล้วว่าไม่ไกลเกินขอบเขตของความสามารถ AI เลยแม้แต่น้อย

ไอเดียเกี่ยวกับสมองกลถูกปรับเปลี่ยนมาเรื่อยๆ ตามยุคสมัย โดยเฉพาะในรูปแบบของ science fiction และภาพยนตร์เกี่ยวกับโลกอนาคต ตั้งแต่หุ่นยนต์ที่ต้องการล้างเผ่าพันธุ์มนุษย์ใน *The Terminator* ไปจนถึงความสัมพันธ์อันลึกซึ้งระหว่างมนุษย์กับสมองกลอย่างในเรื่อง *Her* และ *Westworld* แต่ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปกี่ปี และรูปลักษณ์ของ AI จะอยู่ในรูปแบบไหน แนวคิดที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงเลยคือ ปัญญาประดิษฐ์ต้องฉลาดเทียบเท่ามนุษย์หรือมากกว่า ซึ่งตอนนี้ DeepMind แสดงให้เห็นแล้วว่า AlphaGo คือตัวอย่างแรกๆ ที่ชัดเจนว่ามันไม่ใช่เรื่องในอนาคตที่ไกลตัวอีกต่อไป และนี่เป็นเพียงจุดเริ่มต้นเท่านั้น

การพัฒนา AI ให้ก้าวมาถึงตรงนี้เป็นความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ของมนุษยชาติ เทียบเท่ากับการค้นพบไฟฟ้าหรือส่งมนุษย์ขึ้นไปเหยียบดวงจันทร์ คล้ายกับยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรมในช่วง ค.ศ. 1750-1850 หลายร้อยอาชีพจะถูกกลบหายไป และอีกหลายร้อยอาชีพใหม่ๆ จะผุดขึ้นมาแทนที่ แต่ขณะที่ประโยชน์ในการใช้งาน AI เพื่อยกระดับชีวิตของเราให้มีความสุขสบาย ปลอดภัย และมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น มันก็มีโอกาสที่จะถูกใช้ไปในทางที่ไม่ดี ประสงค์คือการก่อการร้ายหรือสงครามได้เช่นเดียวกัน

ถึงแม้ในตอนนี้จะยังไม่รู้หรือว่าอนาคตจะออกมาในรูปแบบไหน จะสมมุติแบบโดยมนุษย์มี AI ยืนเคียงบ่าเคียงไหล่ เป็นผู้ช่วยอัจฉริยะอย่างที่เราคาดหวังเอาไว้ หรือสมองกลจะแหกคอก ไม่อยากทำตามคำสั่งของมนุษย์ จนกลายเป็นสงครามล้างเผ่าพันธุ์เหมือนที่

“แน่นอนว่าเมื่อ AI กลายเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่มีเจ้าของซึ่งเป็นมนุษย์ เป้าหมายการใช้งานของแต่ละคนย่อมเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก เพราะฉะนั้น AI จะเป็นประโยชน์หรือโทษนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับความฉลาดของมัน แต่เป็นจิตใจที่สำนึกของมนุษย์ผู้สร้างมันขึ้นมาเสียมากกว่า”

หลายฝ่ายกังวล การคาดเดาเป็นเรื่องยากและคงไม่มีใครตอบได้อย่างเต็มปากว่าจะออกหัวหรือก้อย

ในวันนี้ที่เราารู้แล้วว่าพิมพ์เขียวของความฉลาดในรูปแบบของสติปัญญา (Intellectual Intelligence) ของ AI ในอนาคตนั้นสามารถเป็นไปได้ และมันก็มาจากการทำงานของสมองมนุษย์ คำถามต่อไปที่น่าสนใจและในมุมหนึ่งที่น่าเป็นห่วงคือ เราควรพัฒนา AI ให้มี

สติปัญญาทางสังคม (Social Intelligence) เพื่อให้มันทำงานร่วมกันกับมนุษย์และ AI อื่นๆ ได้โดยไม่มีปัญหาหรือไม่? เพราะแน่นอนว่าเมื่อ AI กลายเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่มีเจ้าของซึ่งเป็นมนุษย์เป้าหมายการใช้งานของแต่ละคนย่อมเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก เพราะฉะนั้น AI จะเป็นประโยชน์หรือโทษนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับความฉลาดของมัน แต่เป็นจิตใจที่สำนึกของมนุษย์ผู้สร้างมันขึ้นมาเสียมากกว่า

PATAGONIA: เมื่อธุรกิจบอกร้องลูกค้าว่า ‘อย่าซื้อสินค้าของเรา’

คงไม่มีหนังสือเรียกร้องเลิกเล่นไหนที่จะสอนให้บริษัททำโฆษณาบอกลูกค้าว่า ‘อย่าซื้อสินค้าของเรา’ แต่นี่คือแก๊งโลโก้ที่ Patagonia แบนด์เสื้อผาก็พาเอาตัวต่อรีไซเคิลกับลูกค้า

แคมเปญ ‘อย่าซื้อแจ็กเก็ตตัวนี้’ (Don't Buy this Jacket) ที่เคยลงเต็มหน้าหนังสือพิมพ์ *The New York Times* ในวัน Black Friday หรือวันช้อปปิ้งแห่งชาติของชาวอเมริกัน ไม่ได้ถูกสร้างมาเพื่อความหือหาว แต่มันสื่อสารถึงหัวใจของแบรนด์ที่พร้อมบอกลูกค้ามาหลายทศวรรษว่าอย่าซื้อสินค้า ถ้าไม่ได้ต้องการจริงๆ

เพราะเป้าหมายของบริษัทที่ต้องการลดปริมาณการบริโภคและช่วยบรรเทาปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งตั้งแต่วันแรกเมื่อ 40 กว่าปีก่อนที่ อีวอง ชูนาร์ด (Yvon Chouinard) ก่อตั้งบริษัทนี้ เขาได้ยึดมั่นการให้ความสำคัญกับธุรกิจและสิ่งแวดล้อมอย่างเท่าเทียมกัน Patagonia มีพันธกิจในการทำธุรกิจที่ไม่รบกวนสิ่งแวดล้อม ใช้ธุรกิจสร้างแรงบันดาลใจในการแก้ปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่ดีที่สุด

หลักคิด ‘เพื่อสิ่งแวดล้อม’ ดังกล่าวทำให้ Patagonia เป็นหนึ่งในผู้นำแบรนด์ธุรกิจยั่งยืน

THE AUTHOR

ภัทราพร แยมลระอ

นักการตลาดและนักธุรกิจเพื่อสังคมที่มุ่งเพราะความคิดและประสบการณ์จากการทำงานที่ป่าละเมาะสู่บทความ 'Unconventional Business' หรือ 'ธุรกิจคิดต่าง'

ที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก และเป็นหนึ่งในไม่กี่แบรนด์ที่เราแยกไม่ค้อยออกว่าเป็น 'ธุรกิจ' หรือ 'เอ็นจีโอ' กระทั่งซูนาร์ตก็เรียกตัวเองว่าเป็นนักธุรกิจ 'แบบไม่เต็มใจ' และเคยให้สัมภาษณ์ว่า เขาตั้งธุรกิจนี้ขึ้นมาเพียงเพราะหงุดหงิดกับอนาคตของสิ่งแวดล้อม และอยากใช้ธุรกิจนี้ทำอะไรบางอย่างเพื่อแก้ปัญหา

ด้วยความรักที่มีต่อการปั่นเขามาตั้งแต่เด็ก ในปี 1957 ซูนาร์ตต้องการหาอุปกรณปั่นเขาที่มีคุณภาพ แต่ไม่มีอุปกรณปั่นเขาในตลาดอย่างที่เขายกอยากได้ เขาจึงขอยืมเงินพ่อแม่จำนวน 825 เหรียญสหรัฐ เพื่อซื้ออุปกรณปั่นเขา และเริ่มเรียนตีเหล็กเพื่อผลิตหมุดปั่นเขาเอง

เมื่อเดินสายปั่นเขาไปทั่วสหรัฐอเมริกา ซูนาร์ตก็เปิดท้ายรถขายหมุดปั่นเขาไปด้วย และเริ่มขายตีจนต้องตั้งกิจการจริงจัง ก่อนจะกลายเป็นบริษัทขายอุปกรณปั่นเขาที่ใหญ่ที่สุดในสหรัฐฯ ในปี 1970

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าหมุดของซูนาร์ตจะมีคุณภาพดี แต่มันกลับทำร้ายธรรมชาติ เพราะอุปกรณปั่นเขาที่ทำให้ออกหมุดนั้นทำให้นกปั่นเขาต้องเดินหมุดเข้าหรือดึงออกจากหิน โดยเฉพาะหินที่มีความเปราะบาง หมุดเหล่านี้ทำให้นกเสียหาย เมื่อเล็งเห็นถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซูนาร์ตตัดสินใจเลิกขายหมุดที่เป็นสินค้าหลัก เขากลับไปใช้เวลาค้นคว้าพัฒนาถึง 2 ปีจนได้เครื่องมืออย่าง นัท (Nut) หมุดปั่นเขาที่ใช้เกาะเกี่ยวกับร่องหินได้โดยไม่ต้องเจาะหิน

ในปี 1973 เมื่อพยายามหาเสื้อผ้าปั่นเขาที่มีคุณภาพเพื่อจะไปปั่นเทือกเขาพาทาโกเนียในอเมริกาใต้ ซูนาร์ตได้ไอเดียการทำธุรกิจเสื้อผ้าปั่นเขา และก่อตั้งบริษัท Patagonia ขึ้น

เขาใส่ใจวิญญาณด้านสิ่งแวดล้อมลงในทุกขั้นตอนการทำธุรกิจของบริษัท Patagonia เป็นบริษัทแรกๆ ที่ตั้งเป้าใช้วัตถุดิบอย่างฝ้ายออร์แกนิกให้ได้ 100% มาตั้งแต่กลางยุค 90s (ที่ยังไม่มีใครพูดถึงสินค้าออร์แกนิก) เพื่อลดปัญหาการใช้สารเคมีที่ทำลายระบบนิเวศ

แม้จะทำให้ต้นทุนพุ่งสูงขึ้นไปเป็นเท่าตัว แต่ซูนาร์ตมองว่าการใช้วัตถุดิบออร์แกนิกคือสิ่งถูกต้องที่บริษัทควรทำ ถ้าบริษัทจะแข่งก็ต้องแข่ง แต่เนื้อคือวิธีที่ดีกว่าที่จะทำธุรกิจแบบเดิมๆ แล้วสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้บริษัทยังใช้หลักการค่าที่เป็นธรรม (fair trade) ในการทำงานกับซัพพลายเออร์ ในปี 2016 สินค้ากว่า 200 รายการของบริษัทผ่านมาตรฐานแฟร์เทรด และบริษัทตั้งเป้าจะมีสินค้าแฟร์เทรดให้ถึง 600 รายการในปีนี้ หรือนับเป็นหนึ่งในสามของสินค้าทั้งหมดของบริษัท

Patagonia เป็นบริษัทแรกๆ ที่ตั้งเป้าใช้วัตถุดิบอย่างฝ้ายออร์แกนิกให้ได้ 100% ใช้หลักการค่าที่เป็นธรรม (fair trade) ในการทำงานกับซัพพลายเออร์ มีโรงงานที่ใช้พลังงานลมและแสงอาทิตย์ ใช้วัสดุก่อสร้างส่วนหนึ่งจากวัสดุรีไซเคิล และใช้วัสดุที่ติดต่อสิ่งแวดล้อมในการผลิตทุกขั้นตอน

Patagonia มีโรงงานสีเขียวที่ใช้พลังงานลมและแสงอาทิตย์ อาคารสำนักงานเป็นอาคารประหยัดพลังงาน อาคารสีเขียวที่ผ่านมาตรฐาน LEED (Leadership in Energy and Environmental Design) และใช้วัสดุก่อสร้างส่วนหนึ่งจากวัสดุรีไซเคิล

ในด้านการผลิต นอกจากจะใช้ฝ้ายออร์แกนิกเป็นวัตถุดิบหลักแล้ว วัตถุดิบอื่นๆ ก็ต้องดีกับสิ่งแวดล้อมเช่นกัน เช่น ไนลอนรีไซเคิล ผ้าขนสัตว์รีไซเคิล ขนเป็ดรีไซเคิล รวมทั้งการสรรหาวัตถุดิบการผลิตที่มาจากธรรมชาติ เช่น ยางธรรมชาติที่ทำจากพุ่มไม้เตี้ยในเขตทะเลทราย ซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตชุดดำน้ำ แม้ว่าบริษัทจะจัดสิทธิบัตรนำไปใช้ได้ เพื่อส่งเสริมการใช้วัสดุที่ติดต่อสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง

Patagonia แสดงออกถึงความรักที่มีต่อสิ่งแวดล้อมผ่านการสื่อสารเสมอ หลายปีก่อนบริษัทเคยทำโฆษณาสิ่งพิมพ์ที่มีรูปโลกกำลังว่ายน้ำในทะเล และเขียนด้วยอักษรตัวเบ้อเริ่มว่า 'นี่คือผู้ถือหุ้นของเรา'

หลังช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ บริษัทปล่อยโฆษณา 'อย่าซื้อแจ็กเก็ตตัวนี้' ออกมา เพราะต้องการให้ผู้บริโภคสร้างความสัมพันธ์แบบใหม่กับเสื้อผ้า คือซื้อเสื้อผ้าเมื่อจำเป็น ซื้อแบบที่คงทนยาวนาน และเมื่อซื้อไปแล้วก็ดูแลและซ่อมแซมเพื่อให้อยู่ได้นาน เพราะกระบวนการผลิตเสื้อผ้าในแต่ละขั้นตอนส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น และผลเสียเหล่านั้นถูกเร่งให้เร็วขึ้นด้วยกระแส fast fashion หรือการผลิตเร็วจำหน่ายเร็ว ซื้อเร็ว และทิ้งเร็ว

หลังจากโฆษณานี้ออกไป ยอดขายของ Patagonia ในปีนั้นเพิ่มขึ้น 25-30% แม้ว่าเสื้อผ้าของ Patagonia จะมีราคาสูงจนมีผู้บริโภคเรียกแบบจิกกัดว่า 'พาทาทุซซี' แต่บริษัทก็เน้นขายของคุณภาพที่ดีที่สุดเพื่อที่ลูกค้าจะได้ไม่ต้องเปลี่ยนบ่อยๆ รวมทั้งขายชุดซ่อมเสื้อผ้า และรับซ่อมเสื้อผ้าเพื่อให้ลูกค้ายืดอายุเสื้อผ้าไปให้นานที่สุดครบเท่าที่ยังจะพอ

ปะ ชุน หรือเย็บซ่อมได้

นอกเหนือจากการใส่ใจสิ่งแวดล้อมในทุกขั้นตอนของการทำธุรกิจแล้ว ตลอดหลายทศวรรษที่ผ่านมา Patagonia ยังมอบเงิน 1% ของยอดขายในแต่ละปีให้กับองค์กรทางด้านสิ่งแวดล้อมและเอ็นจีโอระดับฐานรากในหลายร้อยแห่งทั่วโลก บริษัทมีจุดยืนในการทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมไม่ต่างกับเอ็นจีโอ เช่น การต่อต้านเขื่อนทุกประเภท การฟื้นฟูแม่น้ำ และการต่อต้านการขุดเจาะน้ำมัน

แม้ว่าบริษัทจะเติบโตในอัตราตัวเลขสองหลักทุกปี และมีรายได้เกือบ 750 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2015 จากร้านเพียง 68 แห่งทั่วโลกและช่องทางออนไลน์ ซูนาร์ตก็ไม่มีแผนที่จะนำบริษัทเข้าตลาดหุ้นเพื่อขยายกิจการทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพราะเขาเชื่อว่าการเข้าตลาดหุ้นจะทำให้คุณค่าด้านสิ่งแวดล้อมของ Patagonia ถูกทำลาย

แม้ซูนาร์ตจะมีกลยุทธ์ในการเติบโตของธุรกิจที่เขาเรียกว่า 'ต่อต้านการเติบโต' (anti-growth) เขาและซีอีโอหญิงคนปัจจุบัน โรส มาซารีโอ (Rose Marcario) ก็ได้ก่อตั้งบริษัทการลงทุน Venture Capital เพื่อลงทุนในสตาร์ทอัพที่ดีต่อระบบนิเวศ เช่น บริษัทสเก็ตบอร์ดที่ทำจากเหล็กปลาที่ถูกทิ้งแล้ว เพื่อสร้างโอกาสให้ธุรกิจรุ่นใหม่ ๆ ที่ติดต่อสิ่งแวดล้อมได้เติบโตต่อไป

ทุกวันนี้ซูนาร์ตในวัยใกล้ 80 ยังเข้ามาทำงานที่บริษัทบนโต๊ะไม้ตัวเดิมโดยไม่มีห้องส่วนตัวพิเศษ หากเขาไม่ติดที่ก็ต้องไปเดินป่าหรือตกปลา และยืนยันยืนว่าชอบอยู่กับธรรมชาติมากกว่าบริหารบริษัท

แม้ Patagonia จะพร่ำบอกลูกค้าว่าอย่าซื้อสินค้าของบริษัท แต่เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่าการทำธุรกิจนี้ในสไตล์ 'นอกคอก' แบบซูนาร์ตก็ทำให้ Patagonia ประสบความสำเร็จทางการเงิน และที่มากไปกว่านั้นคือการสร้างมาตรฐานใหม่ให้การทำธุรกิจที่ไม่จำเป็นต้อง 'เลือก' เป็นข้อควรขำกับการดูแลสิ่งแวดล้อม

ที่มาของหนังสือสุดอันตราย ที่เด็กควรอ่าน!

สวัสดีผู้อ่านทุกท่านครับ วันนี้ผมจะมาเล่าเรื่องราวความเป็นมาของสิ่งที่เรารู้จักกันดีในชื่อ วิกิพีเดีย ครับ

เชื่อว่าวิกิพีเดียสำหรับหลายๆ ท่านมันก็แค่สารานุกรมออนไลน์ธรรมดาที่คุ้นเคยกันดี แต่สิ่งของธรรมดาทั่วไปหลายอย่าง ถ้าเราพยายามจะตั้งคำถามถึงที่มาของสิ่งเหล่านั้นนั้น ให้มากพอ เราอาจจะได้รู้ความลับพิเศษบางอย่างที่ซ่อนอยู่ ความลับที่จะช่วยให้เราเข้าใจโลกปัจจุบันมากขึ้น

ถ้าเช่นนั้นเรามามาเริ่มตั้งคำถามกันดีกว่าว่าสารานุกรมออนไลน์ที่ชื่อวิกิพีเดีย นั้นมีที่มาที่ไปอย่างไร แต่ก่อนจะกระโดดไปสารานุกรมออนไลน์ เราจะเริ่มกันที่ไอดีเดียวของการทำสารานุกรมกันก่อน

คำถามคือไอดีที่จะทำให้สารานุกรม หรือ encyclopedia นั้นมีที่มาจากอะไร ขอบอกไว้ก่อนนะครับว่าการหาคำตอบนี้ เส้นทางเดินของเราจะซับซ้อนสักนิด คือเราต้องเดินทางกลับไปถึงยุคกรีกโบราณเมื่อ 2,000 กว่าปีก่อน แวะไปเยือนชาวโรมันนิดหนึ่ง แล้วข้ามไปฝรั่งเศสในยุคสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14-15 เพื่อไปดูว่าทำไมสารานุกรมจึงเคยเป็นของอันตรายที่ห้ามอ่าน ใครอ่านแล้วถึงขึ้นบาปจนต้องขับออกจากศาสนา ก่อนจะแวะไปฮาวาย เพื่อไปนั่งรถเมล์ที่วิ่งส่งคนภายในสนามบิน เมื่อการเดินทางจบสิ้นลง เราจะเข้าใจถึงสิ่งที่เรียกว่าวิกิพีเดียมากขึ้น

ก่อนอื่นเราจะเดินทางย้อนอดีตไปยังกรุงปารีสใน ค.ศ. 1746 กัน ซึ่งฝรั่งเศสยุคนั้น

ไม่เหมือนยุคที่เราจากมา เพราะรัฐบาลฝรั่งเศสยุคนั้นควบคุมความคิด การพูด และการเขียนรุนแรงมาก ถ้าคุณเผลอไปพูดหรือเขียนอะไรที่ออกไปในทางต่อต้านหรือวิจารณ์รัฐบาล ศาสนา หรือสถาบันกษัตริย์ ก็มีโอกาสดูถูก จับแขวนคอหรือตัดคอประจานได้ง่ายๆ แล้วเขาก็ไม่ได้ทำกันในแดนประหารอย่างมิดชิดด้วย แต่ประหารกันสดๆ ตรงที่เขายืนกันอยู่ นี่เลย

แต่วันนี้ผมไม่ได้ชวนมาดูว่าใครโดนประหาร แต่เราจะมาดูหนังสือโดนเผา

ทันใดนั้นเอง เบื้องหน้าของเรามีเจ้าหน้าที่ของรัฐเดินออกมายังลานประหาร ในมือของเขามีหนังสือหนึ่งเล่ม จากนั้นเขาก็ชูหนังสือเล่มนั้นขึ้น ฉีกออกเป็นสองซีก แล้วก็ฉีกต่อจน

หนังสือกลายเป็นเศษกระดาษ ก่อนจะโยนเศษกระดาษเหล่านั้นเข้าไปในกองเพลิงที่มีหนังสือหลายเล่มกำลังไหม้ไฟอยู่...

หนังสือเล่มที่เราเห็นว่าถูกฉีกและเผาไปต่อหน้าต่อตานี้มีชื่อว่า *Philosophical Thoughts* สาเหตุที่หนังสือเล่มนั้นโดนเผาเพราะมีเนื้อหาบางส่วนที่วิพากษ์วิจารณ์ศาสนาจริงๆ แล้วหนังสือเล่มนี้ไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องของเราโดยตรงครับ แต่คนที่เขียนหนังสือเล่มนี้ต่างหากที่เราสนใจ เขาผู้นั้นมีชื่อว่า เดอนิ ดีเดอโร (Denis Diderot)

หลังจากที่หนังสือของเขาถูกเผาไปแล้ว ดีเดอโรก็ยังไม่เซ็ด เขายังเขียนหนังสือที่มีเนื้อหาวิจารณ์สิ่งที่รัฐห้ามต่อไป สุดท้ายใน ค.ศ. 1749 ดีเดอโรก็โดนจับเข้าคุกจนได้ แต่ก็ได้รับการปลดปล่อย เพราะสัญญาว่าจะไม่เขียนโจมตีรัฐบาล ศาสนา หรือสถาบันกษัตริย์อีก แล้วเขาจะทำตามสัญญาไว้ไหมแน่นอนครับว่า 'ไม่' และไม่เพียงแค่นั้นทำตามสัญญา แต่โปรเจกต์ใหม่ของเขากลับต่อต้านรัฐหนักขึ้นไปกว่าเดิมเสียอีก

เรื่องของเรื่องคือก่อนหน้าที่จะโดนจับประมาณ 4 ปี เขาไปทำงานจากชายคนหนึ่งชื่อ อังเดร เลอ บาดอง (André le Breton) งานที่ว่าคือเขาและนักคณิตศาสตร์อีกคนที่ชื่อฌ็อง เลอ รง ดาล็องแบร์ (Jean le Rond d'Alembert) จะช่วยกันแปลหนังสือชุดที่ชื่อ *Cyclopædia: or, An Universal Dictionary of Arts and Sciences* จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาฝรั่งเศส

จะว่าไปแล้วหนังสือชุดสองเล่มนี้ก็จัดเป็นสารานุกรมแบบหนึ่ง แต่เป็นสารานุกรมที่มีหัวข้อค่อนข้างจำกัดมาก หลังจากคุยไปคุยมา ดีเดอโรก็เสนอว่า ไหนๆ จะทำหนังสือความรู้อันทั้งนี้แล้ว เราจะแค่แปลหนังสือจากอังกฤษไปทำไม่กัน สู้เราหาผู้มีความรู้หลายๆ คน แล้วเขียนความรู้ทั้งหมดที่มีอยู่ในตอนนั้นให้สมบูรณ์ไปเลยดีกว่า บาดองซึ่งเป็นพ่อค้าไม่ใช่ นักคิดหรือนักปรัชญาที่มีอุดมการณ์เหมือนดีเดอโรพิจารณาแล้วเห็นว่าอภิมหาเมกะโปรเจกต์นี้น่าจะทำเงินได้มากกว่า ก็เลยเห็นดีเห็นงามตามไปด้วย สิ่งนี้เรียกว่า encyclopedia ในแบบที่เรารู้จักกันทุกวันนี้จึงเกิดขึ้น

ก่อนที่จะไปกันต่อ ผมอยากจะชวนไปดูคำว่า encyclopedia ลักเล็กน้อย เพราะคำศัพท์หรือชื่อของสิ่งต่างๆ มักจะมีเรื่องราวที่น่าสนใจซ่อนอยู่ ถ้าเราไขความลับที่ซ่อนอยู่นั้นได้ เราอาจจะเข้าใจสิ่งนั้นได้มากขึ้น

ที่มาของคำว่า encyclopedia นั้นมาจากคำสองคำ คือคำว่า cyclo ที่แปลว่า เป็นวง

กับ pedia ที่แปลว่า การสอนหรือความรู้ รวมกันแล้วหมายถึง ความรู้ที่เชื่อมโยงกันเป็นวง คือรู้จนครบถ้วนหรือครบรอบนั่นเอง คำนี้มีรากที่มาย้อนกลับไปได้ตั้งแต่อารยธรรมกรีกโบราณเมื่อประมาณ 2,500 ปีที่แล้ว

อย่างที่เรารู้กันดีว่าอารยธรรมกรีกโบราณจะมีชื่อเสียงในเรื่องของการเรียนการสอน น่าจะพอนึกออกกันใช่ไหมครับ ภาพของคุณลุงหมวดครายาว (คล้ายๆ ผู้พัน KFC) ใส่เสื้อคลุมสีขาว (คล้ายๆ เสื้อคลุมอาบน้ำ) ที่เรียกว่า toga ยืนอยู่ท่ามกลางลูกศิษย์ลูกหาที่รายล้อม การเรียนการสอนจะเป็นไปในลักษณะของการสนทนาถาม-ตอบ อาจารย์จะชวนตั้งคำถามกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวแล้วถกกันด้วยเหตุและผล นักปรัชญาสมัยกรีกเชื่อว่าความรู้ต่างๆ นั้นจะมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน ถ้ารู้กว้าง รู้รอบ ก็จะมีแบบครบวงจร ซึ่งเรียกว่า kyklos ในภาษากรีก หรือ cyclus ในภาษาละติน ซึ่งเป็นที่มาของคำว่า cycle ที่แปลว่า วง เช่นที่พบในคำว่า bicycle หรือ recycle เป็นต้น

ส่วนคำว่า pedia ที่แปลว่า การสอน หรือความรู้ นั้น แต่เดิมมีที่มาจากคำในภาษากรีกโบราณคือ pedos ที่หมายถึง เด็ก ดังนั้นคำว่าหมอเด็กหรือกุมารแพทย์ ภาษาอังกฤษจึงเรียกว่า pediatrician (ออกเสียงว่า พี-ดิ-ทริ-เซียน) ส่วนป้ายชี้ไปแผนกวิชาโรคเด็กจะเขียนว่า Pediatrics (ออกเสียงว่า พี-ดิ-แอต-ทริกส์) ต่อมาจากความหมายว่าเด็กก็วิวัฒนาการกลายมาเป็นคำว่าอบรมสั่งสอน ก่อนจะแปลว่าการสอนและความรู้ ดังเช่นที่ใช้ในปัจจุบัน

คำว่า pedos ถ้าเราย้อนเวลากลับไปนานกว่านั้นอีกคือย้อนกลับไปหารากในภาษาโปรโต-อินโด-ยูโรเปียน (Proto-Indo-European หรือย่อว่า PIE) ซึ่งมีอายุมากกว่า 5,000 ปี คำนี้น่าจะมีรากศัพท์มาจากคำว่า *pau- ที่แปลว่า น้อยหรือเล็ก คำนี้ยังเชื่อว่าเป็นที่มาของคำว่า poor, pauper และ poverty ในภาษาอังกฤษที่แปลว่า ยากจน (มีน้อย) และยังเป็นรากของคำในภาษาพระเวทที่ออกเสียงว่า putrah ก่อนจะวิวัฒนาการมาเป็นคำว่า บุตร ในภาษาสันสกฤต จนมาเป็นคำว่า บุตร ที่แปลว่า ลูกชาย บุตรี ที่แปลว่า ลูกสาว หรือเราอาจจะพูดได้ว่าคำว่า บุตร คำว่า pedia (ใน encyclopedia) และคำว่า poor, pauper และ poverty แม้จะมีความหมายต่างกัน แต่ก็ป็นญาติกันทั้งหมด

เมื่ออารยธรรมกรีกเสื่อมลง อารยธรรมโรมันก็เข้ามาแทนที่ แม้ว่าโรมันจะแกร่งด้านทหาร แต่ในแง่วัฒนธรรมหรือความรู้แล้ว

โรมันรับของคนอื่นมาใช้เกือบหมด โดยเฉพาะวัฒนธรรมของกรีกและอีทรัสคัน (วัฒนธรรมโบราณหนึ่งในคาบสมุทรอิตาลี) ด้วยความที่ชาวโรมันขึ้นชมการศึกษาของกรีก เมื่อชาวโรมันเขียนหนังสือที่รวบรวมความรู้ทั้งหมดของยุคเอาไว้ด้วยกันก็เรียกหนังสือนั้นว่า encyclopaedia (โรมันคัดลอกมาผิด เลยเขียนสองคำนี้ติดกันเป็นคำเดียว)

เมื่อพอเข้าใจที่มาของคำแล้วก็กลับมาที่ดีเดอโรกับเมกะโปรเจกต์ของเขาอีกรอบ จะเห็นว่า แนวคิดของการทำสารานุกรม หรือ encyclopedia นั้นไม่ใช่ความคิดใหม่เลย และไม่เพียงแค่นั้นวัฒนธรรมตะวันตกเท่านั้น แต่ในวัฒนธรรมอื่นๆ เช่น วัฒนธรรมจีน ก็มีความคิดที่จะรวมความรู้ทั้งหมดเอาไว้ด้วยกันเป็นหนังสือมานานแล้วเช่นกัน แต่คำถามที่น่าสนใจคือ ทำไม encyclopedia ที่มีดีเดอโรเป็นบรรณาธิการจึงสำคัญสำหรับคนยุคเรานัก ความลับมันซ่อนอยู่ในรายละเอียดของการเขียนครับ

อย่างแรกสุดเลย หนังสือเกือบทั้งหมดในยุคก่อนหน้าจะมีแต่หนังสือที่เกี่ยวข้องกับกษัตริย์ ขุนนาง และนักบุญ แทบจะไม่มีเรื่องของคนธรรมดาสามัญเลย ดีเดอโรมองว่าเรื่องเหล่านี้ไม่ค่อยมีประโยชน์ เขาตั้งใจให้สารานุกรมชุดนี้เป็นหนังสือที่มีประโยชน์ต่อคนธรรมดาทั่วไป และสำคัญที่สุดคือเขาหวังว่าหนังสือชุดนี้จะเปลี่ยนวิถีคิดของคน หัวข้อในหนังสือจึงเกี่ยวข้องกับชีวิตของชาวบ้านทั่วไป เช่น เกี่ยวกับงานช่าง เกี่ยวกับอาชีพต่างๆ อธิบายให้เข้าใจว่าแต่ละอาชีพมีบทบาทสำคัญในสังคมอย่างไร รวมไปถึงการนำเทคนิคลับต่างๆ ที่ปกติช่างฝีมือจะไม่ยอมบอกคนนอกวงกรมาเปิดเผยให้รู้กัน เมื่อหนังสือเต็มไปด้วยเรื่องราวและความสำคัญของคนธรรมดาในสังคมก็เท่ากับลดความสำคัญของกษัตริย์ ขุนนาง และนักบวชในสังคมลงไปโดยอัตโนมัติ

อย่างที่สองคือ สารานุกรมชุดนี้เรียงหัวข้อตามลำดับของตัวอักษร แม้แต่หัวข้อที่เกี่ยวกับกษัตริย์ ขุนนาง หรือนักบุญคนสำคัญก็ไม่ได้รับการยกเว้น การทำเช่นนี้จึงเท่ากับเป็นการทำให้หัวข้อต่างๆ ถูกมองว่ามีความทัดเทียมกันมากขึ้น ไม่มีหัวข้อไหนได้รับสิทธิพิเศษเหนือหัวข้ออื่น ถือได้ว่าเป็นรากฐานของสิ่งที่ต่อมาเรียกว่า 'เท่าเทียมกัน'

อีกสิ่งหนึ่งที่ปฏิวัติมากๆ ของหนังสือชุดนี้คือ ในยุคก่อนหน้านั้น สิ่งที่ถูกปฏิบัติกันมาเป็นพันๆ ปีคือ ถ้าใครอยากจะอ้างว่าสิ่งนี้พูดหรือเขียนมาเชื่อถือจะต้องบอกว่าสิ่งนั้นเก่าแก่ไหน ยิ่งเก่าหรือยิ่งเข้าใจลึกกรีกโบราณจะยิ่งนำ

THE AUTHOR

U.W. ชัยพาน์ เกียรติขจรราดา

เจ้าของหนังสือ Pop Science หลายเล่มที่พร้อมจะนำความรู้หลากหลายสาขา โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์, ประวัติศาสตร์, ภาษาศาสตร์ และมนุษยวิทยา กลับกลับมา 'บันชื้อ' เพราะความรู้สาขาต่างๆ บันชื้อโยงกัน

เชื่อถือ เช่น ถ้าอยากจะบอกว่าวิธีการรักษาโรคของเราดีกว่าวิธีการรักษาที่มีมาแล้ว 800 ปี เราก็ต้องบอกว่าวิธีการของเราใช้กันมา 1,000 ปีแล้วนะ คนก็จะตื่นเต้น อ้าว.. อ้า.. และยอมรับว่าเจ๋งกว่า แต่ใน encyclopedia ชุดนี้จะไม่ทำเช่นนั้น แต่จะชี้ให้เห็นว่าความเชื่อทุกอย่างที่เคยเชื่อตามๆ กันมาจะต้องถูกตรวจสอบต้องผ่านการถกด้วยเหตุผลแล้ว ไม่มีเรื่องใดได้รับการยกเว้น สิ่งที่เราใส่ลงในหนังสือจึงเน้นไปที่ความรู้ใหม่เพื่อให้ความรู้ก้าวไปข้างหน้าเปลี่ยนแปลง และทันสมัย

ปรากฏว่าสารานุกรมนี้ได้รับการตอบรับจากคนทั่วไปอย่างมาก คนอ่านกันทั้งบ้านทั้งเมือง และไม่เพียงแค่นั้นฝรั่งเศสเท่านั้นแต่ยังได้รับความนิยมในหลายประเทศทั่วยุโรป เรียกได้ว่าเป็น International Best Seller ของยุคนั้นเลย แต่หนังสือออกมาได้แค่ 2 เล่มก็โดนพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 สั่งแบน ห้ามอ่าน ห้ามพิมพ์ และห้ามซื้อขาย พระสันตะปาปาเคลมองค์ที่ 13 ก็บอกว่าเป็นหนังสือที่ห้ามอ่าน ถ้าใครอ่านจะถูกขับออกจากศาสนา (ที่เรียกว่า excommunication ถือว่าเป็นบาปหนัก คนกลัวกันมาก เพราะตายแล้วจะไม่ได้อายุกับพระเจ้า)

รัฐถึงขั้นส่งคนไปค้นบ้านของดีเดอโรเพื่อหาต้นฉบับอื่นๆ ที่ยังไม่ได้จัดพิมพ์ แต่ค้นเท่าไรก็ไม่เจอ เพราะต้นฉบับถูกนำไปซ่อนที่อื่น และคนที่นำไปซ่อนก็ไม่ใช่ใครที่เห็นครับ แต่เป็นหัวหน้าใหญ่ของหน่วยงานที่สั่งให้มาค้นบ้านดีเดอโรนั่นเอง ส่วนสาเหตุที่เขาทำเช่นนั้นเชื่อว่าอาจจะเห็นคุณค่าของหนังสือ และอาจจะมองว่าการทำแกะโปรเจกต์เช่นนี้มีส่วนทำให้เกิดการจ้างงานขึ้นอย่างมากมาย ซึ่งดีต่อสังคม ต่อมาต้นฉบับก็ถูกลักลอบจัดพิมพ์ต่อที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ แล้วลักลอบกลับมาขายในรูปแบบของหนังสือเถื่อนในฝรั่งเศสอีกรอบหนึ่ง

สารานุกรมชุดนี้ได้ทำหน้าที่ของมันอย่างที่ดีเดอโรตั้งใจไว้ นั่นคือเมื่อคนอ่านเกิดความคิดและสงสัยกับสิ่งต่างๆ ที่เป็นไปรอบตัว แล้วก็อดถามต่อไม่ได้ว่าสิ่งต่างๆ ที่เป็นอยู่นั้นมันดีแล้วหรือ มีทางเลือกอื่นอีกไหม มีคำอธิบายอื่นอีกไหม แล้วสามารถเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นได้ไหม ซึ่งคำถามไม่ได้จำกัดอยู่แค่เรื่องเกี่ยวกับการทำมหากิน แต่ยังรวมถึงการตั้งคำถามกับระบอบการปกครอง ตั้งคำถามกับระบอบศักดินา ตั้งคำถามกับศาสนา สารานุกรมชุดนี้จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ฝรั่งเศสเข้าสู่ยุค enlightenment หรือยุคเรืองปัญญาซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอื่นๆ ที่เกิดตามมาอีก

วิกิพีเดีย ต่อยอดแนวคิดจากในอดีตโดยชายชาวอเมริกันสองคนคือ จิมมี เวลส์ และแลร์รี แซงเกอร์ ที่เคยพยายามให้แต่ละหัวข้อเขียนโดยผู้เชี่ยวชาญ ก่อนส่งบทความให้คนในวงการช่วยตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง แต่โครงการกลับล้มไป และกลายเป็นสารานุกรมที่คนทั่วไปเข้าไปเสนอหรือเขียนบทความอะไรก็ได้ทั้งไว้

มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการปฏิวัติในฝรั่งเศส (และในหลายประเทศทั่วยุโรป) เพื่อโค่นล้มระบอบศักดินา การปฏิวัติ และการประกาศแยกตัวจากสหราชอาณาจักรของอเมริกา การเกิดแนวคิดทางการเมืองในรูปแบบอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นประชาธิปไตย คอมมิวนิสต์ ระบอบฟาสซิสต์ ลัทธิชาตินิยม รวมไปถึงการปฏิวัติอุตสาหกรรมในเวลาต่อมา

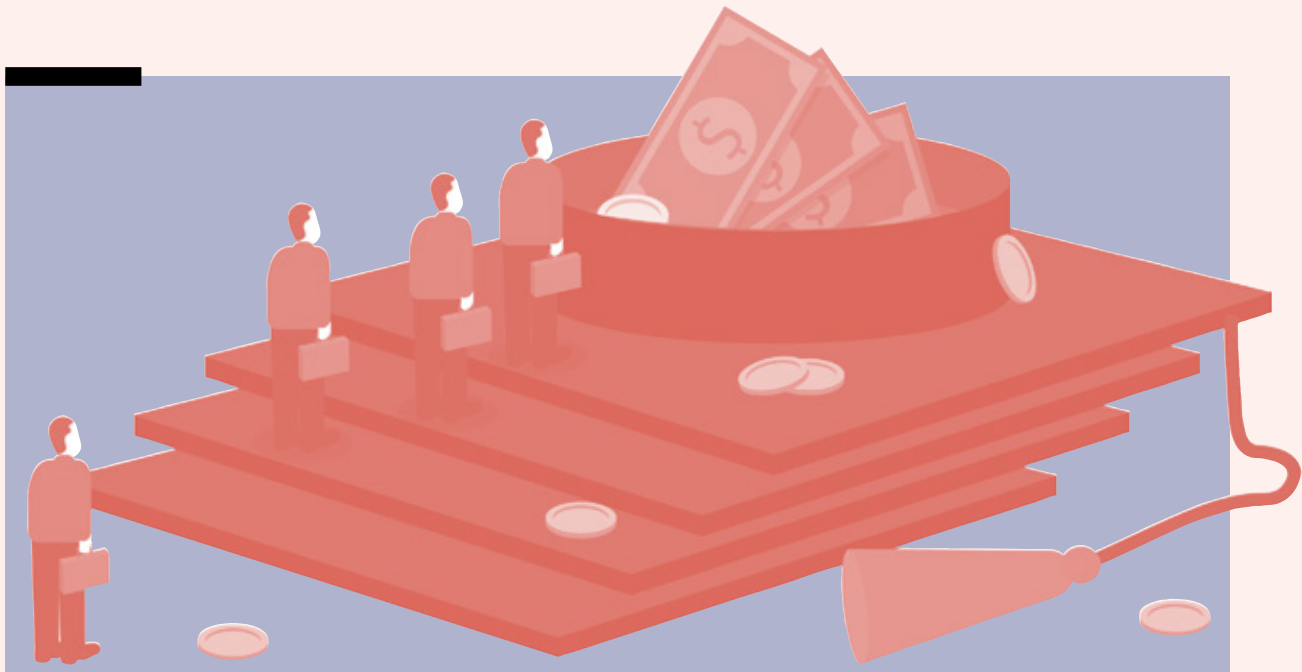
ประมาณ 200 กว่าปีต่อมา ชายชาวอเมริกันคนหนึ่งชื่อ วอร์ด คันนิงแฮม (Ward Cunningham) เดินทางไปฮาวายแล้วก็ไปถามเจ้าหน้าที่ที่สนามบินว่า ถ้าจะไปต่อเครื่องบินที่อีกเทอร์มินัลหนึ่งต้องทำอะไร เจ้าหน้าที่บอกว่าให้ใช้บริการ wiki wiki คำว่า wiki ในภาษาฮาวาย แปลว่า เร็ว เขียนติดกันแปลว่า เร็วมาก ต่อมาในปี 1994 เมื่อนายคันนิงแฮมคนเดิมนัดคิดระบบเว็บเพจแบบใหม่ที่ผู้ใช้สามารถแก้ไขข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็วขึ้นมา เขาจึงเรียกเว็บเพจที่เขาคิดขึ้นมาว่า wiki-wikiweb แต่หลังจากนั้นก็ไม่ได้มีคนสนใจนำไปใช้ประโยชน์มากนัก

ในปี 2000 ชายชาวอเมริกันสองคนชื่อ จิมมี เวลส์ (Jimmy Wales) และแลร์รี แซงเกอร์ (Larry Sanger) อยากจะทำสารานุกรมออนไลน์ฟรีขึ้นมาให้คนทั่วไปได้อ่าน พวกเขาเรียกโปรเจกต์นี้ว่า นิวพีเดีย (nupedia) ความตั้งใจเดิมคือ แต่ละหัวข้อจะเขียนโดยผู้เชี่ยวชาญ และส่งบทความให้คนในวงการช่วยตรวจสอบความถูกต้องอีกรอบหนึ่ง (ที่เรียกว่าระบบ peer review) แต่พอคิดตอนนั้นฟองสบู่ดอทคอมแตกพอดี โปรเจกต์ก็เลยไปไม่รอดและล้มไปในปี 2003 ซึ่งในวันที่โปรเจกต์ล้มนั้น รวมเวลา 3 ปี ผลิตบทความไปได้แค่ 24 บทความเท่านั้น

ตอนที่เริ่มโปรเจกต์ เวลส์และแซงเกอร์สนับสนุนโปรเจกต์หลักอีกโปรเจกต์หนึ่งชื่อว่า wikipedia ความตั้งใจแรกคือจะให้คนทั่วไปเข้าไปเสนอหรือเขียนบทความอะไรก็ได้ทั้ง

เอาไว้ใน wikipedia แล้วจะเอาบทความเหล่านั้นมาเป็นต้นฉบับที่จะส่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเลือก เรียบเรียง หรือเขียนใหม่อีกทีเมื่อโปรเจกต์ nupedia ล้มไป ก็เลยเหลือแต่ wikipedia ซึ่งตอนนั้นมีบทความอยู่ 20,000 กว่าชิ้น เวลส์เลยเกิดความคิดที่จะโปรโมตโปรเจกต์นี้ขึ้นมาเป็นสารานุกรมหลัก แต่แซงเกอร์ไม่เห็นด้วยที่บทความในสารานุกรมจะให้ใครก็ได้เข้ามาเขียน จึงลาออกจากทีมจากนั้นมาประวัติศาสตร์ส่วนที่เหลือก็เป็นอย่างที่คุ้นและผมรู้ๆ กันดีครับ

จากที่คุ้นกันมา ผมเชื่อว่าคงปฏิเสธไม่ได้ว่าสารานุกรมเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่มีส่วนสำคัญให้เกิดการปฏิวัติโลกยุคอดีตแล้วกลายมาเป็นโลกปัจจุบันที่เราอาศัยอยู่ คำถามหนึ่งที่ผมอยากจะทำท้ายไว้คือ เมื่อสารานุกรมซึ่งเคยเป็นบรรทัดฐานของ 'ความรู้ที่ถูกต้อง' ถูกเปลี่ยนมาเขียนด้วยใครก็ได้ ก็เท่ากับว่า 'ความรู้ที่ถูกต้อง' ซึ่งเคยอยู่ในกำมือของคนเพียงไม่กี่คนได้รับการปลดปล่อยให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้นแน่นอนครับว่าทุกอย่างคงมีข้อดีและข้อเสีย แต่ผลรวมของข้อดี-ข้อเสียนี้จะพาเราไปสู่อะไรบ้างในอนาคต ผมเองก็อยากรู้เหมือนกัน

ถ้าจะได้เงินเดือนเท่านี้ ไม่เห็นต้องเรียนให้ได้เกียรตินิยมเลย

Q: หนูเพิ่งเรียนจบและกำลังจะเริ่มงานเป็นครั้งแรก การเรียนได้เกียรตินิยมไม่ได้ช่วยให้หนูได้เงินเดือนมากกว่าคนอื่นเลย ถ้าจะได้เงินเดือนเท่านี้ รั้งไม่เห็นจำเป็นต้องเรียนให้ได้เกียรตินิยมเลยคะ เกียรตินิยมมีประโยชน์อะไรในการทำงานกันคะ

A: ขอต้อนรับสู่ชีวิตจริงครับ พี่เชื่อว่าเดี๋ยวน้องจะเจออีกหลาย 'รั้ง' แน่ๆ

เห็นน้องชวนคุยเรื่องนี้แล้วนึกถึงงานแรกในชีวิตของพี่เลยครับ ลองอ่านเรื่องเก่าๆ ของคน (ไม่ยอม) แก่หน่อยก็แล้วกันนะครับ

พี่เรียนจบด้วยเกียรตินิยมอันดับ 1 ได้คะแนนสูงสุดในสาขาที่เรียน และได้เงินเดือนครั้งแรก 9,000 บาท น้อยกว่าค่าแรงขั้นต่ำสมัยนี้เสียอีก แต่มันเป็นงานที่พี่รักและอยากทำ พี่ก็เลยไม่ลังเล จำได้ว่าตอนนั้นเจ้าของบริษัทถามว่าพี่จะเดินทางมาทำงานอย่างไร พี่มาคิดแล้วว่าด้วยเงินเดือนเท่านี้มันจะให้พี่ขับรถมาทำงานคงรอดยาก เลยตัดสินใจว่าอย่างไรเสียก็จะต้องพึ่งตัวเองให้ได้ด้วยเงินเดือนเท่านี้ พี่เลยคิดว่าจะนั่งรถเมล์มาทำงาน

ชีวิตโคตรเปลี่ยนเลยน้อง สมัยตอนไม่มีเงินแล้วขับรถมาเรียน พอทำงานได้เงินกลับต้องเปลี่ยนมาขึ้นรถเมล์ พี่มาจำตอนหลังจากเพื่อนร่วมงานว่า ถ้าตอบไปว่าขับรถมาทำงานจะได้ค่าน้ำมันเพิ่มอีกตั้ง 1,500 บาท ไร้! รั้ง คิดว่าขับรถมาเสียก็... ฮ่าๆ

ว่ากันตามตรง เงินเดือนสมัยนั้นโคตรน้อยเลย แต่ตอนนั้นคิดอย่างเดียวว่าอยากเรียนรู้ให้มากที่สุด และต้องอยู่ให้ได้ด้วยเงินเดือนเท่านั้น คุ้มค้อยหาวิธีบริหารชีวิตเอา มีเท่าไรก็ใช้ชีวิตเท่านั้น ไม่อยากขอเงินพ่อแม่แล้ว โตะแล้วแต่จะบอกว่าการนั้นเป็นประสบการณ์ที่ดีมาก ทำแล้วสนุก ได้ความรู้และประสบการณ์ที่เป็นต้นทุนชีวิตให้กับพี่ในก้าวต่อๆ มาได้อย่างดีมาก สิ่งที่จะบอกก็คือน้องจะไม่ได้เงินเดือนเท่านี้ตลอดไป มันเป็นแค่ช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น และน่าภูมิใจจะตายที่เอาหาเงินได้ด้วยตัวเอง จะที่บาทก็เถอะ เท่าว่าขอเงินพ่อแม่เยอะเลยนะน้อง

ถือเสียว่าเป็นโจทย์ของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ มีเท่าไร ลองใช้ให้น้อยกว่านั้นให้ได้ และต้องอยู่ให้ได้

ที่นี่เกียรตินิยมมีประโยชน์อะไร?

ถ้ามองในแง่เงินเดือนอย่างเดียว บางบริษัทอาจจะมียอดเงินเดือนค่าเกียรตินิยมให้ แต่บางบริษัทอาจจะไม่มี อันนั้นก็แล้วแต่นโยบายของแต่ละที่

แต่ถ้าเป็นไปได้ก็อยากให้มองไปไกลกว่าแค่เรื่องเงินเดือน

ใครเรียนได้เกียรตินิยมก็ชื่นชม เพราะอย่างน้อยมันก็แสดงให้เห็นว่าเป็นคนมีวินัยสม่ำเสมอในระดับหนึ่งจึงสามารถรักษาระดับผลการเรียนในระบบได้ ประคับประคองตัวเอง

ไม่ให้เป๋ได้ตลอด 4 ปีก็ถือว่าเก่งใช้ได้ และถือว่าความรู้จากในระบบก็ดีอยู่ เพราะงานบางอย่างต้องอาศัยความรู้ความสามารถที่สูงกว่า

เอาเป็นว่าถ้าน้องมาพร้อมกับเกรดสวยๆ ก็สะดวกกว่าคนอื่นอยู่บ้าง และมันมีคุณค่าอยู่ ดังนั้นตั้งใจเรียนไปเถอะ ดีกว่าไปทำงานแล้วเพิ่งมาเจอว่า รั้งน่าจะตั้งใจเรียนตั้งแต่ต้น

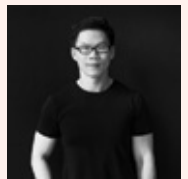
แต่เกียรตินิยมอย่างเดียวอาจไม่พอ เพราะเอาเข้าจริง การใช้ชีวิตในโลกแห่งการทำงานให้ได้ดี เราไม่ได้ใช้แค่ความรู้และประสบการณ์จากมหาวิทยาลัยเพียงอย่างเดียว แต่เรียกว่าใช้แทบจะทุกประสบการณ์ตั้งแต่เกิดเลยด้วยซ้ำ

นอกจากความรู้ในห้องแล้ว รั้งรู้อะไรนอกห้องบ้าง แล้วเรื่องที่เราคิดว่ารู้ รั้งรู้อะไรแค่นั้น และต่อจากนี้ไปเราจอร์ู้อะไรเพิ่มนี้สำคัญ ไม่อย่างนั้นจะเจอคำว่า "รู้อย่างนี้น่าจะรู้ให้มากกว่านี้ตั้งนานแล้ว"

และต่อให้เรียนมาได้เกียรตินิยม เกรดสวยหรูแค่ไหน ถึงเวลาทำงานก็ต้องเรียนรู้ใหม่อยู่ดี และต้องเรียนรู้สิ่งใหม่อีกเยอะมากครับน้อง ดังนั้นอย่ากังวลไปเลยว่าเงินเดือนแรกในชีวิตทำไม่มันน้อยจัง เพราะมันนั่นแค่จุดเริ่มต้น เก็บเกี่ยวความรู้และประสบการณ์มาให้ได้มากที่สุดดีกว่า ที่ทำงานก็เหมือนอีกโรงเรียน ดังนั้นลองคิดแบบนี้ดีกว่าใหม่ว่า ที่จริงแล้วเงินเดือนของน้องน่าจะตั้ง 65,000 บาท แต่เขาเก็บค่าเรียนไป 50,000 บาทนะ เลยมาถึงเดือนน้อง 15,000 บาท

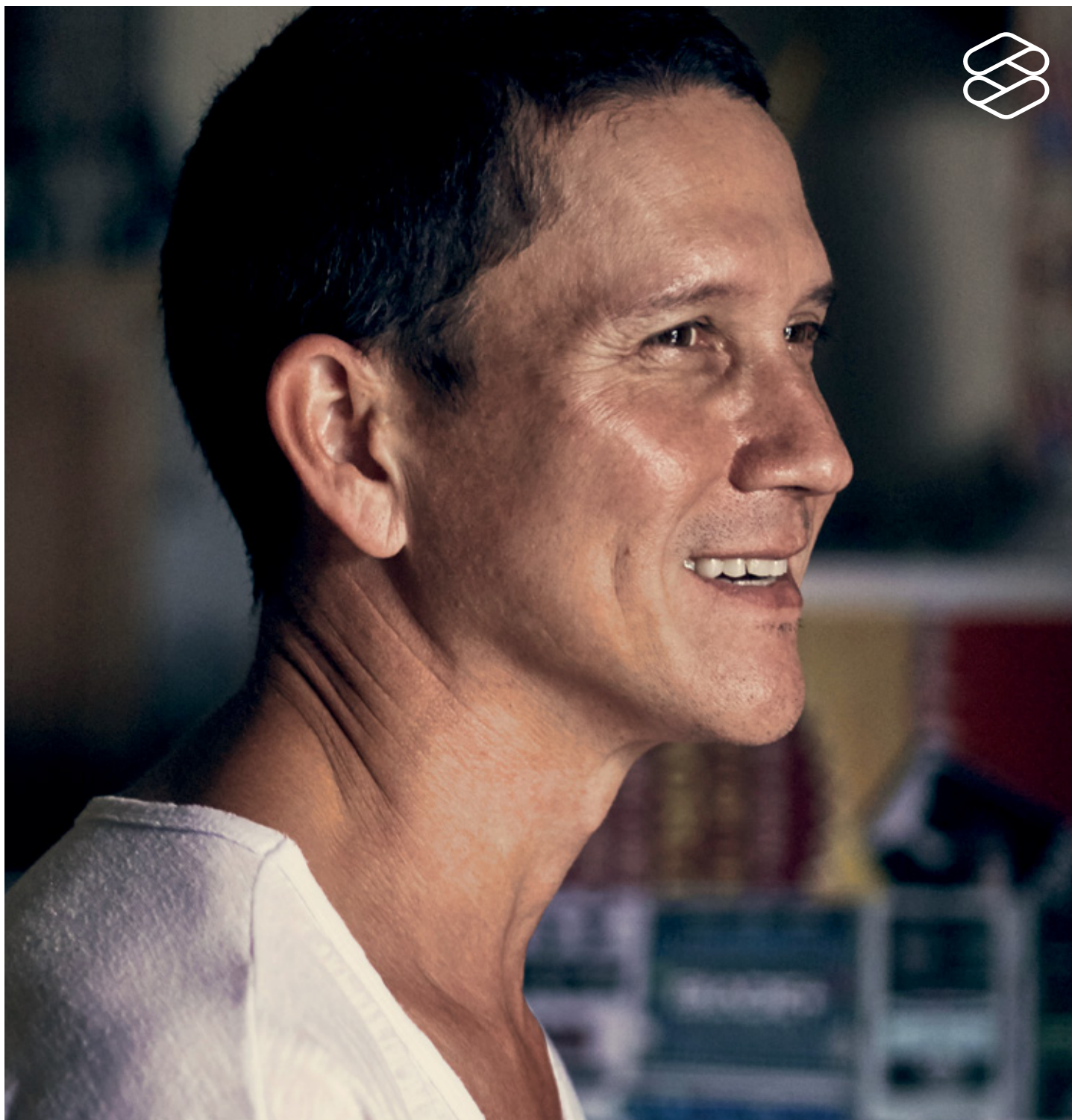
ค่าเรียนมันแพง เพราะฉะนั้นตัดดวงความรู้จากโรงเรียนชีวิตแห่งนี้ให้คุ้มค่าที่สุด จะได้ไม่มีคำว่า "รู้งานน่าจะตั้งใจมากกว่านี้" ☺

THE AUTHOR

ก๊อฟฟ์ แบนต์ชอว์

เจ้าของเพจบุ๊กเพอ ก๊อฟฟ์ แบนต์ชอว์ หรือ ชญาภัค วงศ์เบญจ อติต Communications Director ของบริษัท พาร์เอเจนซี่ักษ์ใหญ่ระดับโลกที่ตัดสินใจลาออกจากคอปพอร์ต โชนมาทำธุรกิจของตัวเอง และตั้งใจจะใช้การเขียนเพื่อทำให้คนอ่านเก่งขึ้นกว่าตัวเอง

CULTURE

TALK / FILM / MUSIC / BOOK / ART & DESIGN / STYLE / TELEVISION

หลายปีที่คุ้นเคยกับงานแสดงของกฤษดา สุโกศล แคลปป์ จนแทบลืมนำตัวตนและต้นกำเนิดแท้จริงคือ 'ดนตรี' ซึ่งเส้นทางนั้นกำลังจะกลับมา

TALK

เรื่อง เก้า มีนานนท์ ภาพ มวตา วงศ์เจริญ, วงศกร ชีตวง

FEIGHT TO GET READY

8 เรื่องราวอัปเดต เมื่อ น้อย วงพรุ เตรียมตัว กลับเข้าสู่เส้นทางดนตรี

สำหรับแฟนเพลงของ 'วงพรุ' ตลอดครึ่งปีที่ผ่านมา บอกเลยว่าเป็นช่วงเวลาที่น่าตื่นเต้น สาเหตุเพราะอัลบั้มเดี่ยวของ **น้อย-กฤษฎา สุโกศล แคลปป์** ที่บ่มมานานเกือบสิบปีใกล้จะเสร็จเต็มทีแล้ว สัญชาตญาณดีอีกข้อคือตอนนี้เขาเริ่มรับงานโชว์ และกลับมาเล่นดนตรีแบบฟูลแบนด์ แม้จะยังเป็นโชว์ในสนามเล็ก เป็นการเล่นตามผับ สถานที่ที่เที่ยวกกลางคืน แต่เขาบอกว่านี่คือการเตรียมพร้อม และต้องการเกาะ ปะ พุ ชาติสนิม พร้อมพ่นสี เพื่อรอคอยวันที่จะกลับมาอย่างเต็มตัวกับอัลบั้มเดี่ยวที่คาดว่าแฟนเพลงจะได้ฟังกันในช่วงปลายปี

ตลอดหลายวัน เรื่อยไล่ไปถึงบางคืนของช่วงเดือนมิถุนายน THE STANDARD มีโอกาสร่วมเกาะเที่ยวไปกับจังหวะชีวิตของหนึ่งในศิลปินเพลงที่โดดเด่นที่สุดในยุค 90s เพื่อพูดคุย ชักถาม สังเกตการณ์ ก่อนที่เส้นทางดนตรีของเขากำลังจะกลับมามีชีวิตอีกครั้ง หลังจากห่างหายไปเกือบสิบปีเต็ม

1.

Bird Sound Studio ย่านมีนบุรี ห้องซ้อมดนตรีขนาดกะทัดรัดที่วันนี้รวบรวมนักดนตรีฝีมือดีไว้ถึง 3 รุ่น มันเป็นการเตรียมตัวก่อนขึ้นโชว์ในวันพรุ่งนี้ของ 'น้อย วงพรุ' ซึ่งกำลังต้องการขัดสนิม ปรับจูนทั้งร่างกายและจิตใจให้พร้อม ก่อนที่อัลบั้มเดี่ยวของเขาจะออกมาในช่วงปลายปีนี้ (ถ้าไม่มีอะไรผิดพลาด)

"เมื่อก่อนสมัยเป็นวงพรุ เราเคยชินกับชาวด์ที่มีสุกี้ (กมล สุโกศล แคลปป์) เล่นกีตาร์ แต่เมื่อถึงวันที่เราทำอัลบั้มเดี่ยว ก็ต้องเริ่มค้นหานักดนตรีคนใหม่ๆ ที่ทำให้เราตกใจได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีฮะ"

"อีกอย่างเวลาคนมาเล่นด้วยกันใหม่ เราก็หวังว่าเขาจะอยู่กับเราไปนานๆ แต่มันก็ต้องใช้เวลากว่าจะเจอคนที่ใช่ ยกเว้นเท็ดดี (ธีรพล ธิโอดอร์ แกสตัน - มือกีตาร์จากวง Flure) ที่เขาเล่นกับน้อยมานานเป็นสิบปีแล้ว เราเลยคุ้นหู รู้ใจกันดี แล้วเท็ดดีรู้จักกับนักดนตรีรุ่นใหม่เยอะมาก เขาก็เลยช่วยหาคนมาเล่นให้ โดยเฉพาะเบิร์ต (อดิศักดิ์ พวงอก - มือกีตาร์ และสมาชิกคนสำคัญของวง Desktop Error) ซึ่งเบิร์ตก็ช่วยได้มากทีเดียว มันทำให้น้อยเข้าใจถึงความสำคัญของการได้เจอกับ 'คนที่ใช่'

"วงเราในตอนนี้ก็รวมอยู่ด้วยกัน 3 เจเนอเรชัน อีกอย่างเวลาที่คนรุ่นใหม่เข้ามาเล่นให้น้อยก็ไม่ได้บอกเขาว่าต้องเล่นให้เหมือนกับวงพรุชัดเจน น้อยยินดีเลยที่มันควรจะเป็นเพลงเวอร์ชันใหม่ๆ"

"ในเวลาเดียวกัน น้อยก็ยังอยากเป็น 'น้อย วงพรุ' เวลาที่ไปเล่นแต่ละงาน เขาก็ต้องทำโปรโมเตอร์โปรโมต ซึ่งน้อยไม่อยากเป็น 'น้อย-กฤษดา สุโกศล แคลปป์' หรือ 'น้อย กฤษดา'... น้อยว่ามันแปลกๆ น้อยไม่ชอบน้อยชอบความเป็น 'น้อย วงพรุ'"

2.

'เท็ดดี' คือนักดนตรีรุ่นน้อง มือกีตาร์สมาชิกวง Flure ที่ดนตรีเชื่อมโยงพวกเขาถึงกันมาตลอดกว่าสิบปี

เท็ดดีเล่นนอกรอบให้ฟังว่าเขารู้จักน้อยมาตั้งแต่เริ่มต้นทำวง Flure ร่วมกับกลุ่มเพื่อนที่เบเกอรี่มิวสิก เพราะน้อยมาช่วยแต่งเพลงให้ หลังจากนั้นพวกเขาก็มักมีโปรเจกต์ร่วมกันอยู่เสมอ โดยเฉพาะโปรเจกต์สุดเพลในตำนานอย่าง 'รามเกียรติ์ ตอนนางลอย นาฏกรรมแห่งรักแอนด์โรล' ที่สหรัฐอเมริกา ซึ่งเกิดเหตุการณ์ปารองเท้าและทะเลาะกันระหว่างน้อยกับเสก โลโซ แน่นนอนว่าเท็ดดีเองก็ยื่นร่วมเหตุการณ์อยู่บนเวทีเดียวกันด้วย

"บางทีเวลามองจากข้างนอก เราไม่รู้ว่าเขาเป็นคนที่ประระบางใจ แต่จริงๆ เขาอ่อนไหวและประระบางมาก ครั้งแรกที่ได้เจอกับมุมมองนี้ของเขา ผมจำได้ว่ามันคือคอนเสิร์ตของวงพรุที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาฯ เมื่อหลายปีก่อน สำหรับผมมันคือโชว์ที่พีคมาก สนุกมาก แต่พอเล่นจบ พี่น้อยก็หายตัวไปเลย ตอนนั้นผมถามทุกคนว่าพี่น้อยไปไหนหระอ แล้วก็เหมือนจะมีใครสักคนบอกขึ้นมาว่าพี่น้อยไปอยู่ใต้เวที คือเขาหลบไปทำใจ พอได้ยินผมก็รู้สึกว้าว... แล้วก็ตามลงไปดู ซึ่งก็จริงด้วย แกนั่งอยู่ในท่าเดียวกับบารินลด์ ซวาร์เซนเกออร์ ในหนัง *The Terminator* นึกออกไหม"

"พอเห็นเราก็ก๊เฮ้ย! มันยังงั้นนั่นนี่ ถึงเวลาโชว์เขาก็ใส่เต็ม แต่พอโชว์จบ ผู้ชายคนนี้ก็ emotional ดีจัง ซึ่งมันเป็นบทเรียนให้เรารู้ว่า เวลาเล่นคอนเสิร์ตเราต้องใส่เต็ม คืออย่างน้อยถึงคนฟังจะไม่รู้จักเรา แต่ถ้าเขาเห็นความทุ่มเทในสิ่งที่เราเชื่อ ผมว่าเขาน่าจะเปิดใจกับเพลงของเราง่ายขึ้น ผมว่าพี่น้อยเป็นคนสอนผมเรื่องนี้นะครัับ"

3.

นักดนตรีที่รวมตัวกันโดยมี 'เท็ดดี' เลือกเฟ้นให้ (รวมถึงเขาด้วยในตำแหน่งกีตาร์) ประกอบด้วย เบิร์ต-อดิศักดิ์ พวงอก (มือกีตาร์จากวง Desktop Error), ชวัญชนก พันธุระ (มือเบส อดีตสมาชิกวง Pink), ญัฐธณิชา เงินคำ (มือกลองจากวง Blues Tape) และล่าสุดกับเต็ล-คัมภีร์ดา แก้วมีแสง (มือคีย์บอร์ดสมาชิกวง Two Pills After Meal)

“ในเมื่ออยากจะเป็นศิลปิน มันก็ต้องทำ เพราะอย่างน้อยเราก็มูมิได้เลือกแล้วว่า จะเดินบนเส้นทางของตัวเอง ฉะนั้นสำหรับน้อย ทำแล้วผลออกมามันจะเวิร์กหรือไม่เวิร์กก็แล้วแต่”

“ไม่รู้นะ แต่สำหรับผม ผมรู้สึกว่าระหว่างเรามันยังมีอะไรที่ค้างคาาร่วมกัน ผมหมายถึงงานในอัลบั้มเดี่ยวของเขาที่เราทำด้วยกันอยู่ ฉะนั้นเราก็ต้องมาเล่นเพลงเหล่านี้ ซึ่งผมก็ยังอินกับเพลงของเขาเหมือนกัน รู้สึกว่าเวลาที่เล่นเพลงไปแล้วผมมีความหมายในใจ แล้วผมก็ไม่อยากให้เขาได้วงแบ็กอัพทั่วไป อยากให้เขาเจอศิลปินแบ็กอัพซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ที่เจ๋งๆ อย่างที่เบิร์ต หรือเดิ้ล ผมว่ามันน่าจะเหมาะสมกับเขาและเพลงในอัลบั้มเดี่ยวของเขา ก่อนที่จะมารวมตัวกันซ้อม ผมก็เลยบอกเขาว่า เฮ้ย มาร่วมสนุกด้วยกันต่อดีกว่าที่น้อย

“ส่วนที่เลือกผู้หญิงมาเป็นแบ็กอัพให้ เพราะผมรู้สึกว่าในตัวของเขา มันมีความละเอียดอ่อนอยู่ด้วย และในบางทีนักดนตรีผู้ชายมักจะไม่ค่อยเตรียมตัวหรือซ้อมมาก่อน ถึงเวลาก็มาลุยเอาหน้างาน แต่สาวๆ พวกนี้เวลาเล่นดนตรีเขาตั้งใจ เอาใจจริงเอาจัง ซึ่งพอเป็นแบบนี้ ผมว่ามันเป็นกำลังใจให้ที่น้อยได้ด้วย

“อีกอย่างผมอยากจะทำนี่ออกจากความเป็นพुरु เดิมด้วย” - เท็ดดี้บอก

4.

ความหมายของ ‘วงพुरु’ ที่วันนี้มันนอกจากจะเป็นตำนาน แต่สำหรับ ‘น้อย’ มันเหมือน ‘นามสกุล’ บนโลกบันเทิงที่เขาอยากจะทำให้มันไปเรื่อยๆ

“วงพुरुเป็นตำนานสำหรับคนกลุ่มหนึ่ง แล้วน้อยเองก็เข้าใจและเคารพว่า ถ้าไม่มีเพื่อนร่วมวงอีก 3 คน น้อยคงไม่สามารถแจ้งเกิดและมาถึงจุดนี้ได้ อีกอย่างบางคนอาจคิดว่านักดนตรีเวลาบวงแล้วมาทำอัลบั้มเดี่ยวต่อ มันก็มักจะไม่ใช่เวิร์ก มันเสี่ยงที่จะล้มเหลว น้อยไม่คิดอย่างนั้นนะ เพราะมันก็มีทั้งคนที่ทำสำเร็จและไม่สำเร็จของอย่างนี้มันขึ้นอยู่กับเพลงของคุณว่าดีหรือไม่ดี

“การทำอัลบั้ม ไม่ว่าจะยังไม่วางตัวเพลงก็สำคัญที่สุด”

5.

ถ้าพुरुนี่คือวันเปิดตัวอัลบั้ม

“ผมคงกลัว คงเป็นอาการเดียวกับเวลาผู้กำกับรุ่นหนึ่งเข้าฉายอาชีพแรกนะจะอะ อาจจะไม่ต่างกันตรงที่ ถ้าเป็นหนัง มันดูมดเดียวรู้เรื่องในอาชีพแรกเลย ส่วน

ตกลงว่า ‘วงพुरु’ คือใคร

หากถามนักฟังเพลงยุคใหม่อาจพอคุ้นชื่อ ขณะที่บางคนอาจลืมไปแล้วว่าพुरु (PRU) คือหนึ่งในวงดนตรีอัลเทอร์เนทีฟร็อกยุค 90s ที่พูดได้เต็มปากว่าโด่งดังในระดับคาแรกเตอร์บนเวที ทั้งการร้อง การเต้น จังหวะเอ็นเตอร์เทนที่เต็มไปด้วยลีลาอันเป็นเอกลักษณ์ ส่งให้น้อย นักร้องนำ ได้รับการจดจำในฐานะศิลปินที่เพอร์ฟอร์มดีที่สุดตลอดกาล

วงพुरुมีผลงานออกมา 2 สตูดิโออัลบั้มเต็มไปดด้วยเพลงและชาวดนตรียอดเยี่ยม โดยเฉพาะกับอัลบั้มแรก (PRU, 2544) ที่เกือบทั้งอัลบั้มเต็มไปดด้วยเพลงฮิต แต่จากความล้มเหลวของสตูดิโออัลบั้มชุดที่ 2 (ZERO, 2548) ใน 2 ปีต่อมา พวกเขาออกแฟนเพลงด้วยการตัดสินใจบวง

แต่ทุกจุดจบมักมาพร้อมจุดเริ่มต้น หลังจากนั้น ‘น้อย วงพुरु’ สร้างตัวตนใหม่บนโลกภาพยนตร์ผ่านผลงานการแสดง ปีที่ผ่านมาเขารับบทมหาโจร ‘อัลฮาวีเยล’ ใน *ขุนพันธ์* (2559) หนังไทยที่สร้างทั้งชื่อและรางวัลให้เขาหลายตัว... ขณะเดียวกันไฟกับงานดนตรีก็ไม่เคยหมด ซึ่ง ณ ตอนนี้ เป็นช่วงเวลาสำคัญ เพราะเพื่อนร่วมวงที่ทำให้เขาได้กลับมาลงสนามก็ล้วนแต่เต็มไปดด้วยคนรุ่นใหม่ที่มีอาจสร้างความแตกต่างให้กับอัลบั้มเดี่ยวของเขาได้ในอนาคต

อัลบั้มเพลงยังใช้เวลาปูทางได้ในระดับหนึ่ง คือเราก็คือเป็นมนุษย์นะ ในเมื่อทำงานออกมาแล้วก็ได้แต่หวังว่ามันจะเวิร์ก แต่อย่างที่ทำน้อยๆ ว่าถ้าปล่อยออกมาแล้วแป้ก ไม่มีเพลงที่เวิร์กเลย น้อยก็คงเศร้าแบบมโหฬาร ‘อะไรวะ ภูจะไม่ทำเพลงแล้ววะ’ พุดจริงๆ นะว่าน้อยก็... น้อยจะเขียนเพลงต่อไปทำไม เพราะน้อยทำดีกว่านี้ไม่ได้แล้ว

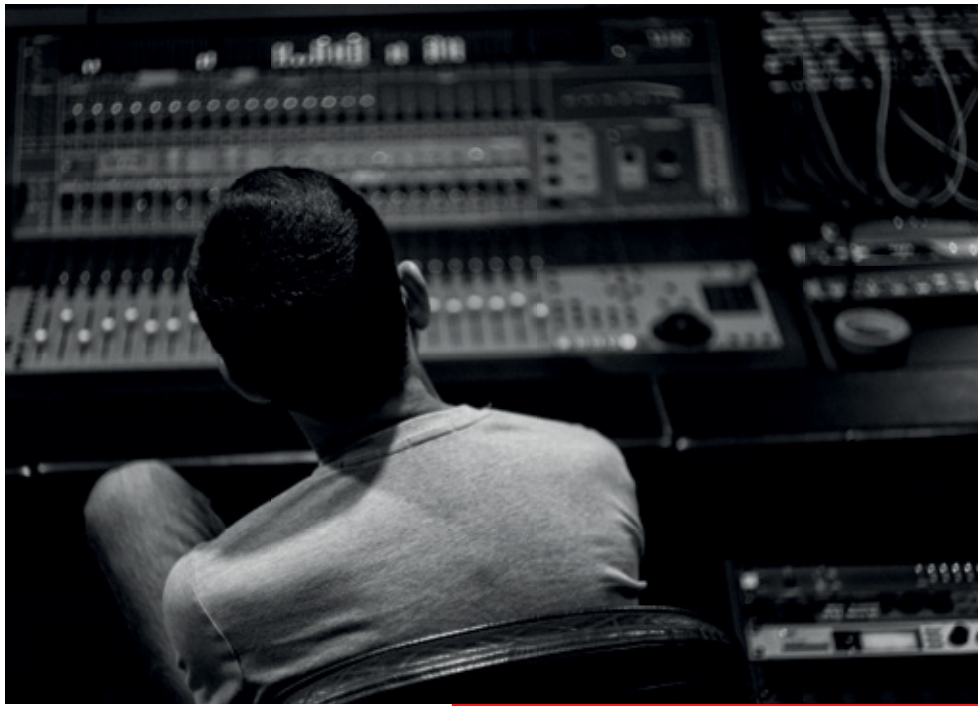
“น้อยคิดว่าอัลบั้มนี้ทำดีที่สุดแล้วสำหรับตลาดในบ้านเรา เพราะน้อยไม่ได้พยายามจะทำเพลงเหมือนในอัลบั้มชุดที่ 2 ของวงพुरुที่ฟังยาก แต่น้อยพยายามจะทำเพลงป๊อปคุณภาพที่คนในบ้านเราน่าจะคอนเนกต์กับมันได้ ซึ่งถ้าออกมาแล้วเกิดไม่เวิร์กจริงๆ น้อยก็ไม่ว่าจะเขียนเพลงยังไงแล้ว เพราะถ้าต้องไปร้องเพลงที่คนอื่นทำให้มันคงไม่สนุก แล้วน้อยก็ไม่ชอบ เพราะน้อยรู้สึกเหมือนไม่ได้คอนเนกต์กับมัน”

6. ใครกันคือแฟนเพลงที่กำลังรอคอยอัลบั้มเดี่ยวของ ‘น้อย วงพुरु’ หลังจากเขาห่างหายจากสตูดิโออัลบั้มไปเกือบจะครบสิบปี

“แฟนเพลงวงพुरुที่คาดหวัง คนเจอเจอเรชั่นใหม่ น้อยไม่ได้คาดหวังมาก แต่เหมือนที่เพิ่งบอกแหละนะ คือไม่ว่าศิลปินจะอินดีหรือไม่อินดี เวลาทำเพลงในอัลบั้มเราอยากทำเพื่อกลุ่มแฟนเพลงที่เขาอาจจะรอฟัง แต่เมื่อไรก็ตามที่มันครอลโอเวอร์ไปคอนเนกต์กับอีกกลุ่มได้ตรงนั้นคือความโชคดีมาก เพราะน้อยอยากให้เพลงสามารถคอนเนกต์กับคนได้ แล้วถ้ามันสามารถทำได้มากกว่าหนึ่งเพลงก็ยิ่งดีเข้าไปใหญ่ เพราะลงท้ายแล้วน้อยไม่ได้เป็น one hit wonder นะ แต่น้อยรู้สึกตัวตัวเองเป็น one album hit wonder หมายถึงเพราะอัลบั้มชุดแรกที่มีเพลงฮิต หรือมีหลายเพลงที่คนฟังชอบ มันเลยสามารถทำให้มันอยู่มาจนถึงทุกวันนี้ได้

“มีอยู่เพลงหนึ่งที่น้อยเขียน มันเป็นเพลงที่น้อยรักมาก ซึ่งเท่าที่เคยเล่นมา คนดูก็มักจะคอนเนกต์กับเพลงนั้นนะ ตอนนั้นเพลงยังไม่มียี่ห้อภาษาไทย มีแต่ชื่อภาษาอังกฤษว่า Empty เนื้อหามันเกี่ยวกับความผิดหวัง คือคนมักจะสอนให้ฉันต้องเดินเส้นทางของตัวเองเสมอ โดยเฉพาะศิลปิน เราอย่าไปตามใคร อย่าไปก๊อปปี้ใคร... แต่เพลงนี้เกี่ยวกับคนที่เดินไปบนเส้นทางของตัวเอง แล้วตอนหลังก็เพล ซีวิตไม่เวิร์ก... หรือว่าที่ผ่านมาเขาควรจะตามคนอื่นบ้างก็ได้ สิ่งที่เขาพูดในช่วงสุดท้ายของเพลงก็คือ ‘แม้ว่ามันจะไม่เวิร์ก แต่อย่างน้อยฉันก็เดินบนเส้นทางของฉัน’ ในเมื่ออยากจะเป็นศิลปิน มันก็ต้องทำ เพราะอย่างน้อยเราก็ภูมิใจที่ได้เลือกแล้วว่า จะเดินบนเส้นทางของตัวเอง ฉะนั้นสำหรับน้อย ทำแล้วผลออกมามันจะเวิร์กหรือไม่เวิร์กก็แล้วแต่...”

“ความจริง Empty มันเป็นเพลงที่น้อยได้เล่นกับวงพुरुด้วยนะ ตอนนั้นวงพुरुกำลังจะเลิก เพราะอัลบั้มที่ 2 ออกมาไม่เวิร์ก เบเกอรี่ มีวลีคำลึงจะปิด ลูก็ก็เศร้า ชีวิตส่วนตัวของเขาในช่วงนั้นก็ไม่ค่อยดี จำได้ว่าวันนั้น

น้อยบอกเขา ‘โอมีเพลงใหม่จะเล่นนะเว้ย’ เป็นเพลงชื่อ Empty โอเพิ่งเขียนมาวันนี้ แล้วทุกคนก็เล่นด้วยกัน เพียงแต่มันเป็นวันที่ไฟในตัวของคนหมดแล้ว แล้วพอวงเลิกไป น้อยก็เลยเก็บเพลงนี้เอาไว้

“แต่มองโลกในแง่ดี สมัยนี้คนชอบดูยูทูบ ไม่น่ว่าเขาอาจจะยอมดูเอ็มวีที่ยาว 7 นาทีก็ได้”

7. การบ่มอัลบั้มเดี่ยวของตัวเองถึงสิบปี ปอกอะไรบ้างกับทั้งตัวคุณและคนฟัง

“เราก็คือความฝันไม่ต่างจากหลายๆ คน

“มีเพลงหนึ่งที่น้อยเขียนเกี่ยวกับเรื่องราวตรงนี้ไว้ นะว่า ทุกคนก็มีความฝันเล็กๆ น้อยๆ อยากเปิดร้านอาหาร มันเศร้ามากเวลาเราขับผ่านร้านอาหารแล้วไม่มีคนเข้าไปกิน อืม... น้อยสงสัยคนที่เปิดร้านอาหารแล้วไม่เวิร์กนะ เขาตั้งใจตกแต่ง เตรียมโน่นเตรียมนี่ แต่ถึงเวลาแล้วไม่มีใครมา ซึ่งส่วนมากร้านอาหารก็มักจะไปไม่รอดนะ มีน้อยร้านมากที่เปิดแล้วจะอยู่ได้นาน

“มันก็ไม่ต่างจากน้อยที่ตั้งใจทำอัลบั้ม แล้วถ้าคนไม่ฟัง มันก็เจ็บ”

8. ท่ามกลางแสงไฟในร้าน Loysly ย่านราชเทวี มันคือการซ้อม เคาะสนิม ปรับจูนชีวิตและดนตรีร่วมกับเพื่อนร่วมวง ด้านหลังของเขาไม่ใช่สมาชิกคนเดิม แต่คือคนรุ่นใหม่ที่น่าจะสร้างความแตกต่างให้กับเขาได้อีกครั้ง เมื่ออัลบั้มใหม่คลอดออกมา

“สำหรับตัวเอง น้อยว่ามันเหมือนนักฟุตบอลที่บาดเจ็บหรือไม่ได้ลงเล่นนานๆ พออยากจะทำกลับมา เขาก็ต้องลงไปฝึกฝนตัวเองในสนามที่อาจจะเล็กลงสักหน่อย หรือจะลงเล่นในเวลาสัก 30 นาที หรืออย่างนักฟุตบอลที่ได้เข้าไปเล่นกับทีม B ก่อนเพื่อที่จะฝึกฝน เรียกความฟิต หรือสร้างความคุ้นเคย เพราะบรรยากาศมันก็เปลี่ยนไปมาจากสิบปีที่แล้ว เดี่ยวนี้บางคนก็หียบมือถือขึ้นมาถ่ายทั้งโซวเลย ซึ่งตอนแรกเราก็ไม่ชิน

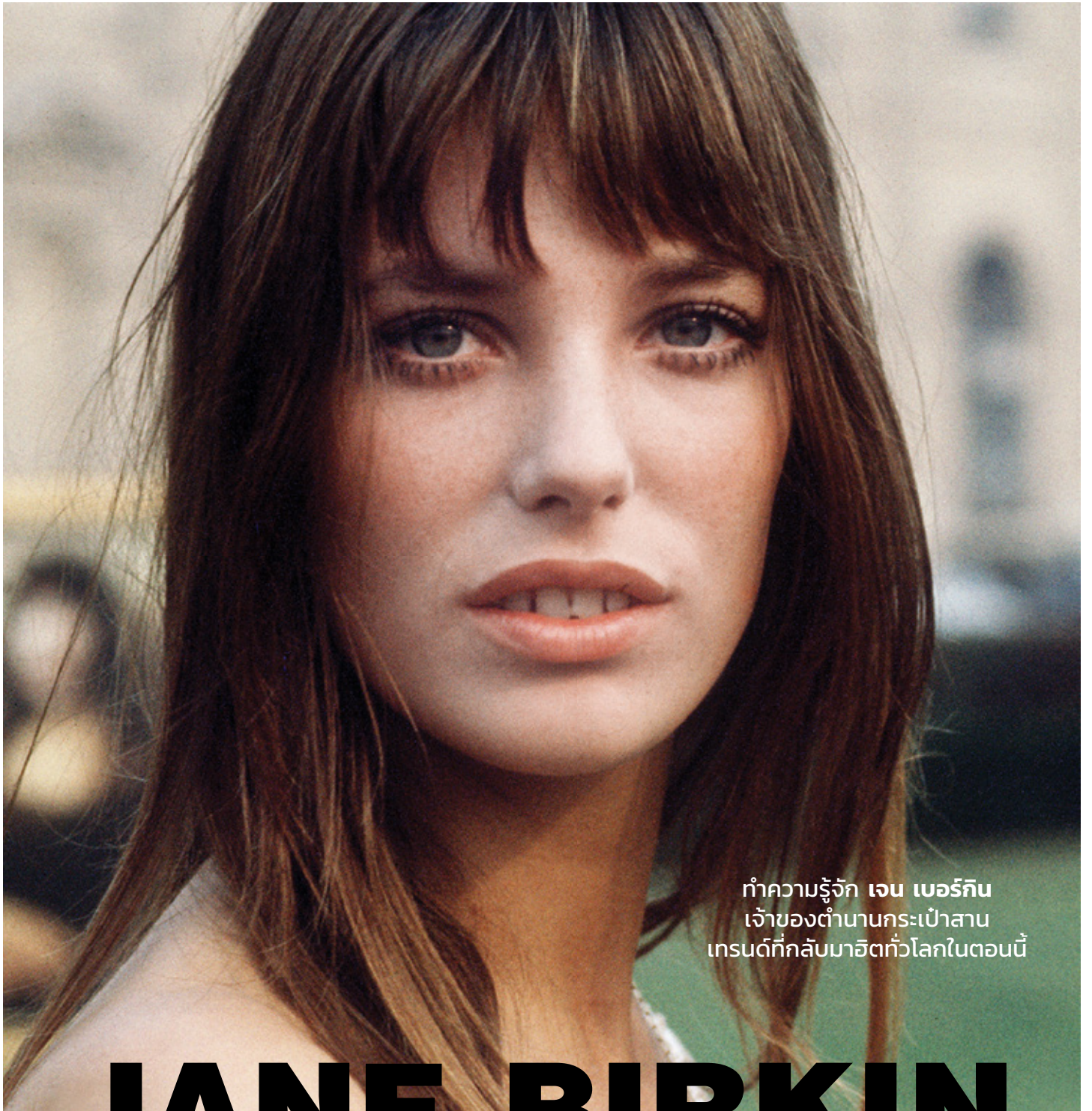
“เมื่อก่อนเวลาโซว เราอาจจะพลาดโดยไม่มีคนเก็บภาพอะไรได้ (หัวเราะ) แต่เดี๋ยวนี้ถ้าพลาดอะไรขึ้นมา คนก็เห็นหมด อีกอย่างก็เป็นการทดสอบเพลงใหม่ๆ ด้วย ซึ่งเราก็ได้รู้ว่าอย่าไปเล่นเพลงใหม่มาจากจนเกินไป

“น้อยเข้าใจคนดูนะว่าเขาก็อยากฟังเพลงเก่า อยากฟังเพลงฮิตที่เขาจะอินตามไปด้วยได้ ซึ่งถ้าเกิดเราเล่นเพลงใหม่เยอะ มันก็เป็นการเห็นแก่ตัวมากเกินไป เพราะถ้าเราเป็น professional ในเมื่อคนจ้างเรามา เราก็ต้องให้ในสิ่งที่เขาต้องการด้วย

“อีกอย่าง เราพูดกันเสมอว่าศิลปินไม่ควรเกี่ยวกับเรื่องเงิน แต่ศิลปินทุกคนเราหนีให้พ้นจากตรงนี้ไปไม่ได้ นอกจากคุณจะไม่เล่นดนตรีกับเพื่อนๆ ในโรงเรียนหรือในถ้าของคุณ แต่ถ้าเมื่อไรที่เดินออกมาข้างนอกเพื่อก้าวไปสู่อีกสแต็ป มันก็เป็นเรื่องของความรับผิดชอบที่คุณจะต้องเป็นมืออาชีพ คุณต้องเต็มที่และเตรียมพร้อม กับมัน” ☺

STYLE

เรื่อง พิชชา พูนทรัพย์: ภาพ AFP

ทำความรู้จัก เจน เบอร์กิน
เจ้าของตำนานกระเป๋าสาน
 trenด์ที่กลับมาฮิตทั่วโลกในตอนนี้

JANE BIRKIN BASKET

หลังจากที่เรานับสุนให้สังคมหันมานิยมความเป็นไทยกันอยู่นาน ในที่สุดภูมิปัญญาชาวบ้านอย่างการจักสานก็ได้กลายเป็นที่ชื่นชอบในหมู่วัยรุ่น (สักที) เพราะท่ามกลางเสื้อผ้าเครื่องประดับบนรันเวย์ไฮเอนด์ระดับโลก อีกหนึ่งเทรนด์ที่ดูย้อนแย้ง แต่กลับอยู่รอดมาตั้งแต่ซัมเมอร์ปีที่แล้วก็คือ ‘กระเป๋าสาน’ นั่นเอง

แน่นอนว่าหลายคนคงจะเริ่มเห็นสาว ๆ หันมาหิ้วกระเป๋าสานกันมากขึ้นเรื่อยๆ และชาวบ้านที่ทำเครื่องจักสานเป็นอาชีพคงดีใจน่าดูที่อยู่ดีๆ วัยรุ่นก็หันมาสนใจหัตถกรรมไทยกันซะอย่างนั้น (ล่าสุดผู้เขียนได้ติดต่อไปที่กลุ่มจักสานผักตบชวาบ้านท้องคุ้ง จังหวัดชัยนาท เลยได้ทราบว่าคุณนี่ถึงกับผลิตรองเท้าสานจากผักตบชวาไม่ทันความต้องการของตลาดไปแล้ว) และไม่ใช่แค่ในประเทศไทยเท่านั้น ยอดการค้นหาคำว่ากระเป๋าสาน (straw bag) ในกูเกิลก็เพิ่มจากร้อยละ 10 ในปี 2015 มาเป็นร้อยละ 98 ในเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา และมีบทความมากมายพยายามหาที่มาว่า ใครกันที่เป็นคนนำกระเป๋าสานมาใช้ในชีวิตประจำวันจนกลายเป็นที่นิยมทั่วโลกได้ขนาดนี้

ในคอลเล็กชั่น Spring/Summer 2016 แปรนด์ตั้งจากอิตาลีอย่าง Dolce & Gabbana นำกระเป๋าสานผูกฟูหลากสีมาเป็นไอเท็มประดับบนรันเวย์จนเริ่มปลุกกระแสกระเป๋าสานให้เป็นที่นิยมขึ้นมา หากเป็นแนวมินิมัลลิวาเดิม ก็มีตัวอย่างจาก Cult Gaia แปรนด์จากลอสแอนเจลิส ที่นำไม้ไผ่มาสานเป็นกระเป๋าโครงครึ่งวงกลม ได้ลุคที่ดูเท่แบบกราฟิก ตั้งชื่อว่า Ark Bag ซึ่งกลายเป็นที่นิยมจนเกิดเป็นเทรนด์ในอินสตาแกรมที่แฟชั่นนิสตาและฮิปสเตอร์ชาวไทยต่างหันมาใช้กัน

ในฐานะที่ผู้เขียนเองก็เป็นหนึ่งในสาว ๆ ที่รับซื้อกระเป๋าสานมาใช้ตามเทรนด์ ทำให้อึดคิดไม่ได้ว่าการออกแบบ เรื่องราว หรือภาพลักษณ์ของแปรนด์ช่วยเพิ่มราคาขายของสิ่งที่เราเคยเห็นผ่านตาในชีวิตประจำวันได้เท่าตัว และสุดท้ายก็ยังมีผู้บริโภคที่รู้สึกอึ้งใจ แต่ก็อยากซื้ออยู่ดี

เราอาจเรียกกระเป๋าสานว่าเป็น ‘เทรนด์’ ได้ในปัจจุบัน แต่หากย้อนกลับไปในยุค 70s กระเป๋าสาน

ภาพ www.blogfieldguided.com

Ark Bag

ภาพ www.cultgaia.com

ก็เคยเป็นไอเท็มสำคัญในการแต่งตัวของไอคอนสาวชาวอังกฤษ (ที่ตอนนี้ก็ไม่สาวแล้ว) คือเจน เบอร์กิน (Jane Birkin) เธอเป็นทั้งนักแสดง นางแบบ แฟชั่นไอคอน นักร้อง นักแต่งเพลง ผู้กำกับภาพยนตร์ และเป็นผู้นำเทรนด์กระเป๋าสานที่เรากำลังพูดถึงอีกด้วย!

ในหมู่สาว ๆ ที่ชื่นชอบกระเป๋าแปรนด์เนม ทุกคนคงต้องรู้จักกระเป๋ารุ่นยอดฮิตจาก Hermès ที่มีชื่อว่า Birkin Bag เป็นอย่างดี นี่คือกระเป๋าแปรนด์ที่แปรนด์ระดับโลกอย่าง Hermès ดีไซน์ขึ้นเพื่อเจน เบอร์กินโดยเฉพาะ (บอกแล้วว่าเธอไม่ใช่เล่นๆ)

ทุกวันนี้ Birkin Bag กลายมาเป็นไอเท็มสำคัญคุณค่าของกระเป๋าแปรนด์นี้ถึงขั้นมีคนเปรียบเทียบว่าการลงทุนซื้อ Birkin Bag นั้นได้ผลตอบแทนที่ดีว่าการซื้อทองหรือเล่นหุ้นเสียอีก โดยสาเหตุที่เจน เบอร์กินกลายมาเป็นแรงบันดาลใจให้แปรนด์ Hermès ได้นั้นก็เพราะกระเป๋าตะกร้าสานของเธอนี่ละ!

นิตยสาร *Another* อังกฤษ ได้ตีพิมพ์บทความที่เขียนถึงเจนว่า เธอชอบการหิ้วกระเป๋าสานทรงตะกร้ามาก และหิ้วติดตัวไปทุกที่ ด้วยขนาดที่ใหญ่และบรรจุของได้เยอะ ทำให้เธอแอบจิกของประดับเล็กๆ น้อยๆ จากสถานที่ต่างๆ ที่เธอไปได้ มีอยู่ครั้งหนึ่งที่เจนไปกินเลี้ยงในคืนวันคริสต์มาส เธอแอบขโมยจานชามจากร้านอาหาร Maxim's แต่เมื่อออกมาแจกจ่ายเงินให้แฟนคลับ ตะกร้าที่เธอหิ้วเกิดหลุดมือ ทำให้จานชามราคาแพงหล่นออกมาต่อนหน้าแฟนคลับ แต่พนักงานของร้านก็ไม่ได้ว่าอะไร แถมยังเก็บจานชามเหล่านั้นให้หรือมอบกว่าเป็นของขวัญเล็กๆ น้อยๆ จากทางร้าน

แม้กระทั่งเดินทางข้ามประเทศ เจนก็พกตะกร้าไปในขึ้นเครื่องบินไปด้วย มีครั้งหนึ่งที่เธอพยายามจะยึดกระเป๋าตะกร้าในช่องเก็บของด้านบนที่นั่ง แต่สุดท้ายกระเป๋าสานของเธอก็พลิกคว่ำไม่เป็นท่า ข้าวของข้างในก็หล่นออกมาจนทำให้เธอหงุดหงิด ด้วยความบังเอิญหรือความโชคดีก็ไม่ทราบ ผู้โดยสารที่นั่งติดกับเธอคือฌอง หลุยส์ ดูมาร์ (Jean-Louis Dumas) ซึ่งเป็นซีอีโอของ Hermès เขายื่นข้อเสนอที่จะออกแบบกระเป๋าแปรนด์ใหม่ภายใต้แปรนด์ Hermès ให้กับเธอ ซึ่งถือเป็นการให้กำเนิด Birkin Bag ในตำนานนั่นเอง

คำลิขิตฟ้าในการยินยอมให้ใช้ชื่อ Jane Birkin เป็นชื่อรุ่นกระเป๋านั้น เจนได้นำเงินทั้งหมดไปบริจาคให้กับมูลนิธิที่เธอสนใจ แม้ในปี 2015 จะมีข่าวว่าเธอไม่ค่อยสบายใจที่ชื่อตัวเองต้องเป็นตัวแทนให้กับกระเป๋าหนึ่งที่ทำมาจากหนังจะแน่แท้ ซึ่งถือเป็นการทารุณกรรมสัตว์

เจนไม่เคยรับค่าตัวจากการเป็นแปรนด์แอมบาสเดอร์ของ Hermès เพียงแต่แลกเปลี่ยนการรับกระเป๋าซึ่งเธอขอมาใช้ที่ละใบจนเก่าเท่านั้น ซึ่งตอนนี้เธอกำลังใช้ Birkin Bag ใบที่ 5 ☺

FYI:

เจน เบอร์กิน เป็นนักแสดงที่มีผลงานภาพยนตร์มาแล้วกว่า 70 เรื่อง เช่น *Blow-Up* (1966), *Slogan* (1969), *Death On The Nile* (1978) และล่าสุดกับภาพยนตร์สั้น *The Railroad Lady* (2016)

Dolce & Gabbana SS16

VIDEO

เรื่อง นิธินาถ บุโรกานนท์

BAREFOOT RUNNER

นักวิ่งเท้าเปล่า

00:00

04:30

WHO

อัตสียูกิ คัตสึยามะ (เคซัง)

เคซัง อายุ 50 ปี เขารั้งมาแล้วกว่า 3 ทศวรรษ แต่ราว 5 ปีที่ผ่านมาเองที่เขาวิ่งโดยไม่ใส่รองเท้า และเลือกที่จะเป็นนักวิ่งเท้าเปล่า ตั้งแต่นั้นมา ปัจจุบันเคซังเป็นประธานชมรมวิ่ง 100 ไมล์แห่งประเทศไทย และเป็นโค้ชสอนวิ่งเท้าเปล่า

THE STORY

25 ปีแรกในชีวิตของการเป็นนักวิ่ง เคซังก็เหมือนนักวิ่งทั่วๆ ไปคือ สวมรองเท้าวิ่ง คุณภาพดี มีสินค้าน่าสำหรับรองรับแรงกระแทก เขาใช้จ่ายเงินมากมายไปกับอุปกรณ์การวิ่ง แต่เมื่อต้องวิ่งอัลตรามาราธอนระยะทางยาว 50-100 กิโลเมตร เคซังกลับรู้สึกว่าเขาทั้งสองข้างในรองเท้าข้างอึดอึด คับแคบ และไม่สบาย

ราว 7 ปีก่อน เขาเห็นนักวิ่งคนหนึ่งในการแข่งขันฟูลมาราธอน (ระยะทาง 42.195 กิโลเมตร) ลงสนามด้วยเท้าเปล่า เคซังที่งัดมาก แต่ก็ยังกล้าๆ กลั้วๆ ที่จะลองทำตาม และอีกไม่กี่ปีถัดมาเขาไปวิ่งที่สวนลุมพินีและเจอนักวิ่งชาวตะวันตกผู้หนึ่งวิ่งโดยไม่สวมรองเท้า คราวนี้เคซังลองทำตามคำแนะนำที่บอกว่า

“ถอดรองเท้าสิ แล้วออกวิ่งเลย”

แล้วเคซังก็พบว่าการวิ่งด้วยเท้าเปลี่ยเปล่านั้นสบายมาก

ปีที่แล้วเคซังวิ่งข้ามประเทศสหรัฐอเมริกาบนไฮเวย์สายประวัติศาสตร์ Route 66 เป็นระยะทางกว่า 5,000 กิโลเมตร เฉลี่ยวันละ 70 กิโลเมตร เป็นนักวิ่งญี่ปุ่นเพียงคนเดียวที่วิ่งยาวตลอดทั้งเส้นด้วยวิถีธรรมชาติ โดยใส่เพียง minimalist shoes เพื่อปกป้องผิวเท้าเท่านั้น

การวิ่งสำหรับเคซังในทุกวันนี้ไม่ใช่เรื่องซับซ้อนอีกต่อไป เขาวิ่งเมื่อไรก็ได้ที่อยาก จะวิ่ง แค่เพียงใช้กระบวนการทำงานของร่างกายตามธรรมชาติอย่างถูกต้อง เคลื่อนไหวแบบเดียวกับเด็กน้อยที่ออกวิ่งอย่างอิสระ ไม่ต้องมีเทคโนโลยีใดมาช่วย เพราะเขาเชื่อว่าพลังพิเศษอยู่ในตัวเราทุกคน ☺

- 50 คืออายุของเคซัง
- 30 คือจำนวนปีที่เคซังวิ่ง
- 103 คือจำนวนครั้งที่เคซังวิ่งมาราธอนทั้งแบบฟูลและอัลตรามาราธอน
- 5,000 คือจำนวนกิโลเมตรที่เคซังวิ่งข้ามอเมริกาด้วยเท้าเปล่า

VIDEO CREDITS
CREATIVE
ไอรดา รัมภิมย์ใจ
VIDEOGRAPHER
ภาณุ วัฒนภทภา

ดูคลิปได้ที่
THESTANDARD.CO

“วิ่งธรรมชาติ หมายความว่าใช้ร่างกายของตัวเองเองๆ กับใช้แรงโน้มถ่วงจริงๆ แล้วเราไม่ต้องใช้อุปกรณ์ไฮเทคเยอะเยอะ... เมื่อ 25 ปีแรกผมใช้อุปกรณ์เยอะมาก ใช้สตั๊ดเยอะมาก แต่ไม่ค่อยช่วยอะไร สำคัญที่สุดคือใช้ร่างกายของตัวเองทุกส่วนวิ่ง ไม่ใช่ใช้ขาวิ่งอย่างเดียว”

FIND US AT

พบกับนิตยสาร THE STANDARD ได้ทุกวันจันทร์ เวลา 17.00 น. ที่ **สถานีรถไฟฟ้า BTS 11 สถานี**

- CEN สยาม
- E1 ชิดลม
- E2 เพลินจิต
- E4 อโศก
- E5 พร้อมพงษ์
- N3 อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ
- N5 อารีย์
- N8 หมอชิต
- S2 ศาลาแดง
- S3 ชong NonSi
- S6 สะพานตากสิน

และที่ **ร้านกาแฟสตาร์บัคส์** ทั่วกรุงเทพฯ

